

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

2025 YILI BİRİM FAALİYET RAPORU

OCAK 2026

BİRİM YÖNETİCİSİ SUNUŞU

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü'nün (FBE) 2025 Yılı Etkinlik Raporu'nda FBE'nin misyon ve vizyonu, yetki, görev ve sorumlulukları, örgüt yapısı, sunduğu hizmetler, amaç ve hedefleri, etkinlikleri ve ilgili değerlendirmeler (performans ve diğerleri) verilmiştir. Ayrıca, raporda FBE'nin kurumsal yetileri ve kapasitesinin değerlendirilmesi, genel öneri ve önlemler; uluslararası protokoller, antlaşmalar ve güvence beyanları yer almaktadır.

ODTÜ, son on yılda dünyadaki gelişmelere paralel olarak çok sayıda lisansüstü düzeyde disiplinlerarası program açmıştır. 2025 yılında da FBE **12 disiplinlerarası programla** eğitime devam etmiştir. 2025 yılında Yandex Türkiye iş birliğinde, ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı bünyesinde Yapay Zeka Mühendisliği Tezli Yüksek Lisans Programı açılmış ve 2025-2026 Güz döneminde ilk öğrencilerini almıştır.

Son beş dönemin ortalaması alındığında, FBE'ye bağlı Anabilim Dallarının yüksek lisans, doktora, lisans sonrası doktora ve tezsiz yüksek lisans programlarına başvuran öğrencilerin, başvuruya göre kabul oranı yaklaşık **%66,93** olmuştur. 2025 yılında yüksek lisans programlarına (YL) her iki dönem için kabul edilen öğrencilerin Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) ortalaması **82,088** ve Lisans Genel Not Ortalaması (GNO'su) ise **3,00**'dir. Doktora programlarına (D) kabul edilen öğrencilerin ALES ortalaması **84,701** lisans GNO'su ise **3,09**'dur. Verilen bu değerlerden de anlaşılacağı üzere ODTÜ FBE programlarına kabul edilen öğrenciler gerek ALES gerek GNO olarak en üst dilimlerde yer almaktadırlar.

Aralık 2025'de yapılan değerlendirmelere göre, Enstitümüz programlarında, Yüksek Lisans'da **1960**, Doktora'da **936**, Lisans Sonrası Doktora'da **28**, Tezsiz Yüksek Lisans'da **2** olmak üzere toplam **2926** kayıtlı öğrenci bulunmaktadır. FBE programlarına kayıtlı lisansüstü öğrencilerinin yaklaşık olarak **%32,95**'si Doktora programlarına devam etmektedir. Enstitümüze bağlı çeşitli programlarda, KKTC dahil **35** ayrı ülkeden, toplam **172** yabancı uyruklu öğrenci kayıtlıdır. Bu da FBE'ye bağlı programlardaki lisansüstü öğrenci sayısının yaklaşık **%5**'ine karşılık gelmektedir. Bu öğrencilerin **46**'sı İran uyrukludur. En fazla yabancı uyruklu lisansüstü öğrenci sırasıyla İnşaat Mühendisliği (**25**), Havacılık ve Uzay Mühendisliği (**13**) ve Makina Mühendisliği (**12**) EABD'lerinin çeşitli programlarında eğitim almaktadır. 2025 yılında yabancı uyruklu öğrenci sayısında, 2024 yılına oranla **%13**'lük bir azalma olmuştur.

2025 yılında FBE'ye bağlı programlardan mezun olan öğrenci sayısı Tezsiz Yüksek Lisans da dahil Yüksek Lisans için **489**, Lisans Sonrası Doktora dahil Doktora için **207** olmak üzere, toplam **696**'dır. Öğrencilerin Yüksek Lisans programlarından 2025 yılı için, ortalama mezuniyet dönem sayısı **6,37**, mezuniyet GNO'ları ise ortalama **3,58**'dir. Doktora programlarından 2025 yılı için, ortalama mezuniyet dönem sayısı **13,22**, mezuniyet GNO'ları ise ortalama **3,70**'dir. Lisans Sonrası Doktora programlarından **2025** yılı içerisinde **6** öğrencimiz, ortalama **19** dönemde, **3,73** GNO ile mezun olmuştur. 2025 yılı için Lisans Sonrası Doktora programlarında, mezuniyet dönem sayısının Yüksek Lisans ve Doktora programları ($6,37+13,22=19,59$) ile karşılaştırıldığında yaklaşık **0,59** dönem daha kısa olduğu görülmektedir. ODTÜ FBE programlarından mezun olan öğrencilerin mezuniyet GNO ortalamaları programlardaki başarının da "çok iyi" olduğunun göstergesidir.

Enstitümüzde **Aralık 2025** itibarıyla, Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP), Öncelikli Alanlar ve 35. Madde kapsamındaki değişik programlarda eğitim alan toplam **24** öğrenci bulunmaktadır.

2009 yılından itibaren, tez savunmasından sonra tezlerin başka yayınlarla örtüşmesinin %24'ün altında olmasının istenmesi ve bunun TURNITIN programı aracılığıyla yapılması kararı, başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. 29.05.2013 tarih ve 2013/10 nolu Enstitü Kurulu kararı gereğince, 2013 Haziran ayından itibaren geçerli olmak üzere örtüşme oranının %20'nin altında olması istenmektedir. Bütün EABD'ler için intihal denetim sonuçları Tablo 29'da verilmiştir. Burada görüleceği üzere, 2025 yılı içinde değerlendirilen toplam **510** tezden yaklaşık **%79**'unda örtüşmenin %15'in altında kaldığı belirlenmiştir. Bu bulgu, Enstitümüzde akademik dürüstlük ve araştırma etiğine ilişkin kalite güvence uygulamalarının kurumsal düzeyde etkin işlediğini göstermektedir.

2025 yılında geçmiş yıllarda olduğu gibi mezun olan öğrencilere mezun anketleri uygulanmış ve sonuçlara etkinlik raporunda yer verilmiştir. 2025 yılında mezun olan toplam (YL, D ve LSD programlarından) **696** öğrenciden 206'sı anketi doldurmuş olup, anketten toplanan verilen aracılığıyla **toplantı-konferans, danışman, bölüm, enstitü, ODTÜ ve maddi** konulardaki soruların yanıtları değerlendirilmiştir.

FBE'nin, FBE Lisansüstü Eğitim Komisyonu, Enstitü Yönetim Kurulu, Enstitü Kurulu ve diğer Enstitülerle ortak çalışma sonucunda başlattığı ve uygulanmasına 2004 yılında başlanan lisansüstü ödüllerdeki amaç; tez konularının ülkemizin gelişimine, kültür ve düşün dünyasına katkıda bulunmasını sağlamak ve ülkemizin temel bilimde araştırma gücünü ODTÜ olarak artırmak; lisansüstü eğitim sırasında derslerin tamamlanma sürecini hızlandırmak; öğrencilerin GNO'sunu yükseltmek ve tez çalışma konularının bilim dünyasında duyulmasını ve kullanılmasını sağlamaktır. 2025 yılında, FBE'ye bağlı çeşitli EABD'lerden mezun olan **18** öğrencimizin tezi ODTÜ Lisansüstü Yılın Tezi Ödülü'ne değer bulunmuştur.

2025 yılı Kasım–Aralık döneminde yürütülen çalışmalarla, ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü'nün mali ve mali olmayan riskleri belirlenmiş, bu risklere karşı Kamu İç Kontrol Standartlarına uygun olarak Risk Analizi, Uyum Eylem Planı ve Hassas Görev Tespit Formu hazırlanarak kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol yapısı güçlendirilmiştir. Hazırlanan bu dokümanlar ile Enstitü süreçlerinde şeffaflık, hesap verebilirlik ve izlenebilirlik artırılmış olup, ilgili belgeler Enstitü internet sitesinde “**Kalite**” başlığı altında kamuoyu ile paylaşılmıştır. 2026 yılı içinde iç kontrol uygulamalarının “izleme ve değerlendirme” bileşeni güçlendirilerek, risklerin periyodik güncellenmesi ve iç denetim/öz değerlendirme bulgularının iyileştirme planlarına dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Ortalama mezuniyet süresinin uzunluğu, başvuru sayılarının geçmiş yıllara göre azalması, kabul oranlarının düşüklüğü, yabancı uyruklu öğrenci sayısının %10'dan az olması, akademik, idari ve teknik personel aylık gelirlerinin düşük olması, üniversitemiz ve enstitümüz açısından iyileştirilmesi gereken hususlar olarak düşünülmektedir. ODTÜ'nün 2030 yılı itibarıyla dünyanın ilk 100 üniversitesi arasına girme hedefi doğrultusunda; Enstitümüzün uluslararası öğrenci oranını artırmaya, araştırma görünürlüğünü yükseltmeye, süreçleri dijitalleştirmeye ve kurumsal kapasiteyi güçlendirmeye yönelik bütünsel bir dönüşüm gündemi bulunmaktadır. Bu kapsamda, (i) FBE'ye özgü 2026–2030 dönemini kapsayan ve ODTÜ/YÖK/TÜBİTAK hedefleriyle uyumlu “**FBE Strateji Belgesi**”nin hazırlanması, (ii) doktora mezuniyeti için SCI/SCI-E/SSCI/AHCI kapsamındaki dergilerde en az bir yayın (veya yayıma gönderim/kabul) şartının akademik bir standarda bağlanması, (iii) tez yazımında yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin kurumsal ilke ve kuralları belirleyen bir yönergenin oluşturulması öncelikli iyileştirme alanlarıdır. Ayrıca, yeni kayıt olan öğrenciler için akademik etik, araştırma bütünlüğü ve tez yazımı (AI kullanımı dahil) odaklı zorunlu oryantasyon/egitim modüllerinin yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

ODTÜ FBE Müdürü olarak, değişik programlarımızda kayıtlı toplam **2926** öğrenciye eğitim ve öğretim veren, çeşitli uluslararası yayın organlarında yayın yapan, ÖYP programımıza büyük destek veren, değerli öğretim üyelerimize ve EABD Başkanlarımıza, Enstitü Yönetim Kurulumuzda görevli Prof. Dr. Akın Akdağ, Prof. Dr. Gülüm Şumnu, Doç. Dr. Özgün Özçakır, Doç. Dr. Semra Pamuk'a, FBE müdür yardımcıları Doç. Dr. Çağla Akgül ve Dr. Öğr. Üyesi Emre Aksoy'a, bütün bir yıl boyunca, uyumla çalışan FBE personeline; bu raporun derlenmesi, düzenlenmesi ve yazılması aşamalarında emek veren Enstitümüz personellerinden Öğretim Görevlisi Önder Çağlar, Sn. Nazan Yılmaz, Sn. Ece Hocaoglu, Sn. Esra Tüzün, Sn. Güler Kurt ve Sn. Özgür Yıldırım'a çok teşekkür ederim.

2026 yılında da üniversitemizin hedefleri ve stratejik planları doğrultusunda, bütün etkinliklerimizin başarıya ulaşmasını, ülkemizdeki bilimsel ve teknolojik gelişmelere öncülük etmesini, toplumun kültür ve düşün dünyasına, refah ve sağlığına en üst düzeyde katkıda bulunmasını dilerim. Bu doğrultuda, uluslararasılaşma, yayın kalitesi, etik kültür, yapay zekâ yönetişimi ve kurumsal stratejik planlama alanlarında atılacak adımların FBE'nin kurumsal performansını ve ODTÜ'nün küresel rekabetçiliğini güçlendireceğine inanıyorum.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Naci Emre ALTUN
FBE Müdürü
Aralık 2025

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER.....	8
I.A. MİSYON ve VİZYON, POLİTİKALARIMIZ ve TEMEL DEĞERLERİMİZ	8
I.B. YETKİ, GÖREV ve SORUMLULUKLAR.....	8
I.C. FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ İDARİ YAPISINA İLİŞKİN BİLGİLER	12
I.C.1. Fiziksel Yapı	12
I.C.2. Örgüt Yapısı.....	13
I.C.3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar.....	15
I.C.3.1. Bilgisayarlar – Diğer Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar	15
I.C.4. İnsan Kaynakları	16
I.C.5. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	26
II. BÖLÜM: AMAÇ ve HEDEFLER.....	29
II.A. BİRİMİN AMAÇ ve HEDEFLERİ	29
II.B. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER.....	29
II.C. DİĞER HUSUSLAR.....	32
III. BÖLÜM: FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ ve DEĞERLENDİRMELER.....	34
III.A. MALİ BİLGİLER	34
III.B. PERFORMANS BİLGİLERİ	36
III.B.1. Faaliyet Bilgileri.....	36
III.B.1.1. Protokoller ve Uluslararası Ortak Programlar	38
III.B.1.2. Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı.....	38
III.B.1.3. YÖK 100/2000 Doktora Bursları	44
III.B.2. Diğer Hususlar.....	46
III.B.2.1. FBE Programlarına Başvuru, Kabul ve Kayıt İstatistikleri	46
III.B.2.2. Yabancı Uyruklu Öğrenciler.....	66
III.B.2.3. Mezun İstatistikleri	68
III.B.2.4. Mezun Anketleri	77
III.B.2.5. Tezlerde İntihal Denetimi	84
III.B.2.6. ODTÜ Lisansüstü Ödülleri.....	86
IV. BÖLÜM: KURUMSAL KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	88
IV.A. ÜSTÜNLÜKLER	88
IV.B. ZAYIFLIKLAR.....	92
IV.C. DEĞERLENDİRME	94
V. BÖLÜM: ÖNERİ ve TEDBİRLER	97
EKLER.....	101
EK-1 Gizlilik Derecesi Tanınan Tezler ve Tezlerin Erişime Kapatılması	101
EK-2 İlke Kararları	102
EK-3 Uluslararası Protokoller	103
EK-4 Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanı	104

TABLÖLAR

TABLO 1: FBE'ye Bağlı EABD ve Lisansüstü Programlar	11
TABLO 2: FİZİKSEL ALANLAR	13
TABLO 3: BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLARI	16
TABLO 4: FBE İNSAN KAYNAKLARININ UNVANLARA GÖRE SAYILARI	18
TABLO 5: FBE İNSAN KAYNAKLARININ EĞİTİM DURUMUNA GÖRE SAYILARI	19
TABLO 6: FBE İNSAN KAYNAKLARININ HİZMET SÜRESİNE GÖRE SAYISI	20
TABLO 7: FBE İNSAN KAYNAKLARININ YAŞ VE CİNSİYETE GÖRE SAYILARI	21
TABLO 8: PERSONEL ATAMASINA / AYRILMASINA İLİŞKİN BİLGİLER	23
TABLO 9: FBE YÖNETİM KURULU ÜYELERİ	24
TABLO 10: FBE ENSTİTÜ KURULU EABD ÜYELERİ	25
TABLO 11: FBE İÇ KONTROL BİRİM ÇALIŞMA GRUBU ÜYELERİ	27
TABLO 12: 2025 YILINDA FBE'YE AYRILAN ÖDENEK VE HARCAMA ORANI	36
TABLO 13: FBE YÖNETİM KURULUNDA GÖRÜŞÜLÜP KARAR VERİLEN KONULAR VE 2025 YILINA AİT KARAR SAYILARI	38
TABLO 14: YÖK'ÜN BELİRLLEDİĞİ ÖYP ÜNİVERSİTELERİ (2010-2025 YILLARINA GÖRE)	41
TABLO 15: 2025 YILINDA FBE ÖYP ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN ÜNİVERSİTELERE GÖRE DAĞILIMLARI	43
TABLO 16: 2025 YILINDA 35. MADDE ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMLARI	44
TABLO 17: 2025 YILINDA 35. MADDE ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN ÜNİVERSİTELERE GÖRE DAĞILIMLARI	44
TABLO 18: 2025 MART VE EYLÜL AYLARINDA ÖNCELİKLİ ALANLARINA GÖRE YÖK 100/2000 BURSULAN ÖĞRENCİ SAYILARI	46
TABLO 19: 2024-2025 DERS YILI II. VE 2025-2026 DERS YILI I. DÖNEMLERİNE BAŞVURAN VE KABUL EDİLEN YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI	51
TABLO 20: 2024-2025 DERS YILI II. VE 2025-2026 DERS YILI I. DÖNEMLERİNE BAŞVURAN VE KABUL EDİLEN YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ALES VE LİSANS GNO ORTALAMALARININ EABD'LERE GÖRE	53
TABLO 21: 2023-2024, 2024-2025 VE 2025-2026, DERS YILLARI I. DÖNEMLERİNDE YL PROGRAMLARINA KAYITLI ÖĞRENCİLERİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI	55
TABLO 22: 2024-2025 DERS YILI II. VE 2025-2026 DERS YILI I. DÖNEMLERİNE BAŞVURAN VE KABUL EDİLEN DOKTORA PROGRAMLARI ÖĞRENCİLERİNİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI	58
TABLO 23: 2024-2025 DERS YILI II. VE 2025-2026 DERS YILI I. DÖNEMLERİNE KABUL EDİLEN DOKTORA PROGRAMLARI ÖĞRENCİLERİNİN ALES VE GNO ORTALAMALARININ EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI	60
TABLO 24: 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 DERS YILLARI I. DÖNEMLERİNDE DOKTORA PROGRAMLARINA KAYITLI ÖĞRENCİLERİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI	63

TABLO 25: 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 DERS YILLARI I. DÖNEMLERİNDE LSD PROGRAMLARINA KAYITLI ÖĞRENCİLERİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI	65
TABLO 26: 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 DERS YILLARI I. DÖNEMLERİNDE KAYITLI TYL PROGRAMLARI ÖĞRENCİLERİNİN EABD/PROGRAMLARA GÖRE DAĞILIMLARI	66
TABLO 27: 2025 YILINDA LİSANSÜSTÜ PROGRAMLARA KABUL EDİLEN ADAYLARIN ALES VE GNO ORTALAMALARI	66
TABLO 28: 2025-2026 DERS YILI I. DÖNEMİNE KAYITLI YABANCI UYRUKLU TOPLAM ÖĞRENCİLERİN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI	68
TABLO 29: 2025-2026 DERS YILI I. DÖNEME KAYITLI YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI	68
TABLO 30: 2023, 2024 VE 2025 YILLARI İÇİN YL VE TYL PROGRAMLARI MEZUN SAYILARININ EABD'LERE GÖRE DAĞILIMI (TEZSİZ YL DAHİL)	71
TABLO 31: 2023, 2024 VE 2025 YILLARI İÇİN DOKTORA PROGRAMLARI MEZUNLARININ EABD'YE GÖRE DAĞILIMI (LSD DAHİL)	76
TABLO 32: 2025 YILINDA MEZUN OLAN ÖĞRENCİLERİN EABD'LERE GÖRE İNTİHAL DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ	86
TABLO 33: 2025 YILINDA ODTÜ FBE LİSANSÜSTÜ TEZ ÖDÜLÜNÜ ALMAYA HAK KAZANAN ÖĞRENCİLERİMİZ	88
TABLO 34: 2025 DERS YILINDA GİZLİLİK DERECESİ TANINAN TEZLER	102
TABLO 35: ORTAK DOKTORA PROTOKOLLERİ	104
TABLO 36: ORTAK YÜKSEK LİSANS PROTOKOLLERİ	104

ŞEKİLLER

ŞEKİL 1: ORGANİZASYON ŞEMASI	14
ŞEKİL 2: İNSAN KAYNAKLARININ ÜNVANLARA GÖRE DAĞILIM	17
ŞEKİL 3: İNSAN KAYNAKLARININ EĞİTİM DURUMUNA GÖRE DAĞILIM.....	19
ŞEKİL 4: İNSAN KAYNAKLARININ HİZMET SÜRESİNE GÖRE DAĞILIM	20
ŞEKİL 5: İNSAN KAYNAKLARININ YAŞ VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIM.....	21
ŞEKİL 6: 2025 YILINDA FBE ÖYP ARAŞ.GÖR'LERİN EABD'LERE GÖRE DAĞILIMLARI (TOPLAM 24)	41
ŞEKİL 7: LİSANSÜSTÜ PROGRAMLARA SON BEŞ DÖNEMDE YAPILAN BAŞVURU VE KABUL İSTATİSTİKLERİ	48
ŞEKİL 8: YL VE TYL PROGRAMLARI MEZUN SAYILARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI	68
ŞEKİL 9: YL PROGRAMLARI MEZUNİYET SÜRELERİ	72
ŞEKİL 10: D PROGRAMLARI MEZUN SAYILARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI	73
ŞEKİL 11: D PROGRAMLARI MEZUNİYET DÖNEM SAYILARI	76
ŞEKİL 12: MEZUNLARIN ÖĞRENİM SÜRECİNDE MADDİ DESTEKLERİNİN KAYNAĞI.....	77
ŞEKİL 13 MEZUNLARIN ÖĞRENİMLERİ SÜRESİNCE KATILDIKLARI ULUSAL SEMİNER, KONFERANS VE SUNUMLAR.....	78
ŞEKİL 14 MEZUNLARIN ÖĞRENİMLERİ SÜRECİNDE KATILDIKLARI ULUSLARARASI SEMİNER, KONFERANS VE SUNUMLAR	79
ŞEKİL 15 MEZUNLARIN TEZ DANIŞMANLARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	80
ŞEKİL 16 MEZUNLARIN EĞİTİM DÜZEYİNİN GENEL KALİTESİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ.....	81
ŞEKİL 17 MEZUNLARIN BÖLÜM DANIŞMANLIĞI/ REHBERLİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	81
ŞEKİL 18 MEZUNLARIN FBE HAKKINDA GÖRÜŞLERİ.....	82
ŞEKİL 19 MEZUNLARIN ODTÜ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ	83

I.BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE), 1982'den beri ODTÜ'yu bir araştırma üniversitesine dönüştürmek amacı ile, kendisine bağlı Anabilim dallarının, temel ve uygulamalı araştırmalarda daha aktif olmaları için çalışmaktadır.

FBE, lisansüstü eğitimini en ileri düzeyde geliştirmeyi, araştırma için gerekli olan parasal desteği ve iyi yetişmiş, bilgili öğrenci sayısını arttırmayı kendisine misyon olarak seçmiştir. Son yıllarda, ODTÜ diğer üniversitelere öğretim üyesi yetiştirmek üzere, lisansüstü programlarına öğrenci kabul etmektedir. Enstitümüz, ülkenin gelişmesine katkıda bulunmak amacı ile, ekonomide katma değer yaratacak ürünlerin geliştirilmesine yönelik olan araştırma çalışmalarını öncelikle desteklemektedir. Bu amaçla, birden fazla bölüm, fakülte ve üniversitenin katılımı ile hazırlanan çok öğrencili, ürüne ve hizmete yönelik araştırmalara öncelik verecektir.

I.A. MİSYON ve VİZYON, POLİTİKALARIMIZ ve TEMEL DEĞERLERİMİZ

MİSYON ve VİZYON

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsünün (FBE) misyonu, değişik alanlarda (eğitim, araştırma, endüstri, kamu, özel sektör vb.) etik değerlerle mesleki başarı elde etmek üzere, lisansüstü öğrencilerinin eğitim almalarını sağlamaktır. FBE'nin bir işlevi de diğer birimlerle iş birliği içinde üniversite politikalarının yukarıdaki amaç doğrultusunda oluşması için yardımcı olmaktır. FBE, Enstitü Anabilim Dalları (EABD) tarafından oluşturulan ölçütlerle, çeşitli kaynaklardan, yüksek sayıda ve yüksek standartlarda öğrenci sayısının artmasını amaçlar. Disiplinler arası iletişimi ve eşgüdümü sağlayarak, disiplinler arası programların oluşturulmasını ve geliştirilmesini hedefler. Akademik amaçlı programlara ek olarak, kişilerin profesyonel gelişimini sağlamaya yönelik, lisansüstü programların hazırlanması için ortam yaratır. ODTÜ'nün bir araştırma üniversitesi kimliğinin ve disiplinler arası araştırma etkinliklerinin devam etmesi için; yapılanmaları, sanayi ve diğer sektörler ile ortak projeleri destekler. Bu amaçla, gerekli işlemleri ve aşamaları en aza indirecek düzenlemeleri yapar. Ülke ekonomisini olumlu yönde etkileyecek, topluma ve ülkeye fayda sağlayacak, ülke bilim ve teknoloji politikaları doğrultusundaki eşgüdümlü üst düzey projeleri artırmaya çalışır ve bunlara destek verir.

ODTÜ FBE Türkiye'de ve çevre ülkelerde en iyi öğrencilerin seçtiği EABD programları ile, ileri ve uluslararası düzeyde, ülkenin dünya pazarlarındaki rekabet gücünü artıracak disiplinler arası araştırmaları destekleyen, ülkemizde yeni kurulan üniversitelere öğretim üyesi yetiştiren, toplum için üstün nitelikli profesyoneller ve araştırmacı yetiştiren bir kurumdur.

I.B. YETKİ, GÖREV ve SORUMLULUKLAR

FBE; lisansüstü düzeydeki öğrencilerin öğrencilikleri ile ilgili işlemlerini, EABD Başkanlıkları, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve Rektörlük Makamı ile; bünyesindeki

Araştırma Görevlilerinin özlük işlemlerini, Personel Dairesi Başkanlığı ve Rektörlük Makamı ile koordineli çalışarak yerine getirir.

Enstitü Müdürü'nün yetki ve sorumlulukları:

- Enstitü kurullarına başkanlık etmek, enstitü kurullarının kararlarını uygulamak ve EABD'ler arasında düzenli çalışmayı sağlamak,
- Her öğretim yılı sonunda ve istendiğinde enstitünün genel durumu ve işleyişi hakkında rektöre rapor vermek,
- Enstitünün ödenek ve kadro ihtiyaçlarını gerekçesi ile birlikte rektörlüğe bildirmek,
- Enstitünün birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak,
- Kanunla belirlenen diğer görevleri yapmaktır.

Enstitünün ve bağlı birimlerinin öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasında ve geliştirilmesinde gerektiği zaman güvenlik önlemlerinin alınmasında, öğrencilerin gerekli sosyal hizmetlerinin sağlanmasında, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde, bütün faaliyetlerin gözetim ve denetiminin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında rektöre karşı birinci derecede sorumludur.

Enstitü Kurulunun görevleri:

- Eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetleri ve bu faaliyetlerle ilgili esasları, plan, program ve eğitim-öğretim takvimini kararlaştırmak,
- Enstitü yönetim kuruluna üye seçmek,
- Kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.

Enstitü Yönetim Kurulunun görevleri:

- Enstitü kurulunun kararları ile tespit ettiği esasların uygulanmasında enstitü müdürüne yardım etmek,
- Enstitünün eğitim-öğretim, plan ve programları ile takvimin uygulanmasını sağlamak,
- Enstitünün yatırım, program ve bütçe tasarısını hazırlamak,
- Enstitü müdürünün enstitü yönetimi ile ilgili getireceği bütün işlerde karar almak,
- Öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim-öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar vermek,
- Kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.

FBE'nin görev ve sorumlulukları Tablo 1'de verilen FBE'ye bağlı 12'si disiplinlerarası (DAP), toplam 47 EABD ile ilgili olarak lisansüstü öğrencilerin;

- Başvurularının alınması ve sonuçlandırılması,
- Başvuru dönem değişikliklerin kabulü,

- Bilimsel hazırlık programlarının belirlenmesi,
- Geç kayıtlarının onaylanması,
- Not bildirim formlarının işleme alınması,
- Başka üniversitelerden ders almaya yönelik taleplerinin değerlendirilmesi,
- Bilgisayar ortamında yapılamamış olan program içinde ders saydırmaların onaylanması,
- Bilgisayar ortamında yapılamayan ders ekleme düşürme işlemlerinin onaylanması,
- Zorunlu derslerden muaf tutulmaları,
- Tez danışmanı atama işlemlerinin onaylanması,
- ODTÜ dışından ortak tez danışman atama işlemlerinin onaylanması,
- Tez jürisi atama işlemlerinin onaylanması,
- Tezlerin format yönünden incelenmesi,
- Çeşitli mazeretler nedeni ile talep edilen tez jüri tarihlerinin ertelenmesi,
- Zamanında teslim edilemeyen tezlerin işleme konulması,
- Gizlilik kapsamına alınacak tezler ile ilgili işlemlerin yapılması,
- EABD'lerce oluşturulan doktora yeterlik komitelerinin onaylanması,
- Tez izleme komitesi atama işlemlerinin onaylanması,
- Disiplin soruşturmalarının yürütülmesi,
- Yabancı uyruklu olanların başvuruları ve bütün öğrencilik işlemlerinin yapılmasıdır.

Ayrıca, aşağıdaki diğer işlemler de FBE'nin görev ve sorumlulukları arasında bulunur:

- Ek görevli öğretim elemanlarının görevlendirilmesi,
- Tez jürilerine başka üniversitelerden katılacak öğretim üyelerine yol harcırahlarının verilmesi,
- Yeni derslerin açılmasının onaylanması,
- Yeni disiplinlerarası programların açılmasına yönelik işlemlerin yapılması ve onaylanması,
- Uluslararası üniversiteler ile ortak lisansüstü programların başlatılması ve yürütülmesi,
- Sanayi ile ortak projelerinin oluşturulması ve bu kapsamda yapılan faaliyetlerin yürütülmesi,
- Öz-değerlendirme ve kalite çalışmalarının gerçekleştirilmesi.

Tablo 1: FBE'ye Bağlı EABD ve Lisansüstü Programlar

Enstitü Anabilim Dalı (EABD)	Alt Program	EABD Kısaltmaları	Programlar
Arkeometri DAP		ARME	Y.L. _(1,2) /D./LSD.
Bilgisayar Mühendisliği		CENG	Y.L. _(1,3) /D. /LSD.
	Yazılım Mühendisliği	SE	Y.L. ₍₃₎
	Yapay Zeka Mühendisliği	AIX	Y.L. ₍₁₎
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi		CEIT	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Biyokimya DAP		BCH	Y.L. ₍₁₎ /D.
Biyoloji		BIO	Y.L. ₍₁₎ /D.
	Moleküler Biyoloji ve Genetik	GENE	Y.L. ₍₁₎ /D.
Biyoteknoloji DAP		BTEC	Y.L. ₍₁₎ /D./LSD
Biyomedikal Mühendisliği DAP		BME	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Çevre Mühendisliği		ENVE	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Deprem Çalışmaları DAP		EQS	Y.L. ₍₁₎
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği		EE	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Endüstri Mühendisliği		IE	Y.L. _(1,4) /D. /LSD.
	Mühendislik Yönetimi	EM	Y.L. ₍₃₎
	Yöneylem Araştırması	OR	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Endüstriyel Tasarım		ID	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
/DELFT Üniversitesi ile	Etkileşim İçin Tasarım	IDDI	Y.L. ₍₄₎
Fizik		PHYS	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Gıda Mühendisliği		FDE	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Havacılık ve Uzay Mühendisliği		AEE	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
İnşaat Mühendisliği		CE	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
İstatistik		STAT	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
İş Sağlığı ve Güvenliği DAP		OHS	Y.L. _(1,2)
Jeodezi ve Coğrafi Bilgi Teknolojileri DAP		GGIT	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Jeoloji Mühendisliği		GEOE	Y.L. ₍₁₎ /D./LSD
Kimya		CHEM	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Kimya Mühendisliği		CHE	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Maden Mühendisliği		MINE	Y.L. ₍₁₎ /D.
Makina Mühendisliği		ME	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Matematik		MATH	Y.L. _(1,2) /D./LSD
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği		METE	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Mikro ve Nanoteknoloji DAP		MNT	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Mimarlık		ARCH	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
	Yapı Bilimleri	BS	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
	Kültürel Mirası Koruma	CONS	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
/DELFT Üniversitesi ile	Mimarlıkta Sayısal Tasarım ve Üretim Teknolojileri	ARCD	Y.L. ₍₄₎
Mühendislik Bilimleri		ES	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi			
	Matematik Eğitimi	MCED	Y.L. ₍₁₎ /D.
	Fen Bilimleri Eğitimi	SCED	Y.L. ₍₁₎ /D.
Petrol ve Doğalgaz Mühendisliği		PETE	Y.L. ₍₁₎ /D./LSD

Robotik DAP		ROB	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Polimer Bilimi ve Teknolojisi DAP		PST	Y.L. ₍₁₎ /D. /LSD.
Şehir ve Bölge Planlama		CRP	D. /LSD.
	Şehir Planlama	CP	Y.L. ₍₁₎
	Bölge Planlama	RP	Y.L. ₍₁₎
	Kentsel Tasarım	UD	Y.L. ₍₁₎
Veri ve Karar Bilimi DAP		DDS	Y.L. ₍₁₎
Yer Sistemi Bilimleri DAP		ESS	Y.L. _(1,2) /D. /LSD.
Lisans Sonrası Doktora (LSD), Doktora (D)	Y.L. ₍₃₎ Tezsiz İkinci Öğretim Yüksek Lisans (TİÖYL)		
Y.L. ₍₁₎ Tezli Yüksek Lisans	Y.L. ₍₄₎ Uluslararası Ortak Yüksek Lisans (UOYL)		
Y.L. ₍₂₎ Tezsiz Yüksek Lisans (TYL)	DAP: Disiplinlerarası programlar		

I.C. FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ İDARİ YAPISINA İLİŞKİN BİLGİLER

Bu bölümde FBE'nin fiziksel ve örgüt yapısı, bilgi, teknolojik ve insan kaynakları, sunulan hizmetler, yönetim ve iç kontrol sistemleri hakkında bilgiler verilmektedir.

I.C.1. Fiziksel Yapı

Tablo 2'de Enstitü bünyesinde kullanılan fiziki alanların katlara göre dağılımı verilmiştir. Buna göre, birinci katta toplam 149 m² kapalı alan bulunmakta olup, bu alana ek olarak 17,5 m² arşiv alanı ve 18 m² depo alanı yer almaktadır. İkinci katta 166 m² kapalı alan mevcut olup, bu katta arşiv ve depo alanı bulunmamaktadır. Üçüncü katta da benzer şekilde 166 m² kapalı alan yer almakta, ancak arşiv ve depo alanı bulunmamaktadır. Dördüncü katta ise 138 m² kapalı alan bulunmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde, arşiv ve depo alanlarının yalnızca birinci katta konumlandırıldığı, üst katlarda ise ağırlıklı olarak ofis ve çalışma amaçlı kapalı alanların yer aldığı görülmektedir. Bu dağılım, mekânsal kullanımın işlevsel olarak planlandığını ve destek birimlerinin merkezi bir noktada toplandığını göstermektedir.

Bununla birlikte, mevcut fiziksel arşiv alanının, Enstitü'nün uzun yıllardır biriken kurumsal dokümantasyon ihtiyacını karşılamakta yetersiz kaldığı görülmektedir. Özellikle lisansüstü tezler, öğrenci özlük dosyaları, mezuniyet belgeleri, yazışmalar ve Enstitü Kurulu ile Yönetim Kurulu kararlarına ait resmî evrakların sayısı her geçen yıl artmakta olup, mevcut 17,5 m²'lik arşiv alanı bu hacmi güvenli ve düzenli biçimde muhafaza etmek için yeterli değildir. Arşiv alanının kapasite sınırlılığı, belgelerin uygun sınıflandırma ve erişim standartlarına göre saklanması güçleştirmekte, arşiv düzeninin sürdürülebilirliğini riske sokmaktadır.

Ayrıca, mevcut arşiv alanının fiziksel güvenlik ve koruma koşulları bakımından da yetersizlikler içerdiği değerlendirilmektedir. Yangın, su baskını, nem, sıcaklık dalgalanmaları ve benzeri çevresel risklere karşı yeterli teknik altyapının bulunmaması,

kurumsal hafıza açısından kritik öneme sahip olan bu belgelerin zarar görme olasılığını artırmaktadır. Bu durum, hem idari hem de hukuki açıdan telafisi güç kayıplara yol açabilecek potansiyel bir risk alanı oluşturmaktadır.

Bu kapsamda, mevcut arşiv alanının yangın güvenliği, iklimlendirme, nem kontrolü ve fiziksel koruma önlemleri açısından güçlendirilmesi; ayrıca artan belge hacmi dikkate alınarak daha geniş ve modern arşiv standartlarına uygun yeni bir fiziksel arşiv alanının planlanması büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde, Enstitü'nün akademik ve idari faaliyetlerinin temelini oluşturan resmî belgelerin güvenli biçimde saklanması ve sürdürülebilir arşiv yönetiminin sağlanması mümkün olamayacaktır.

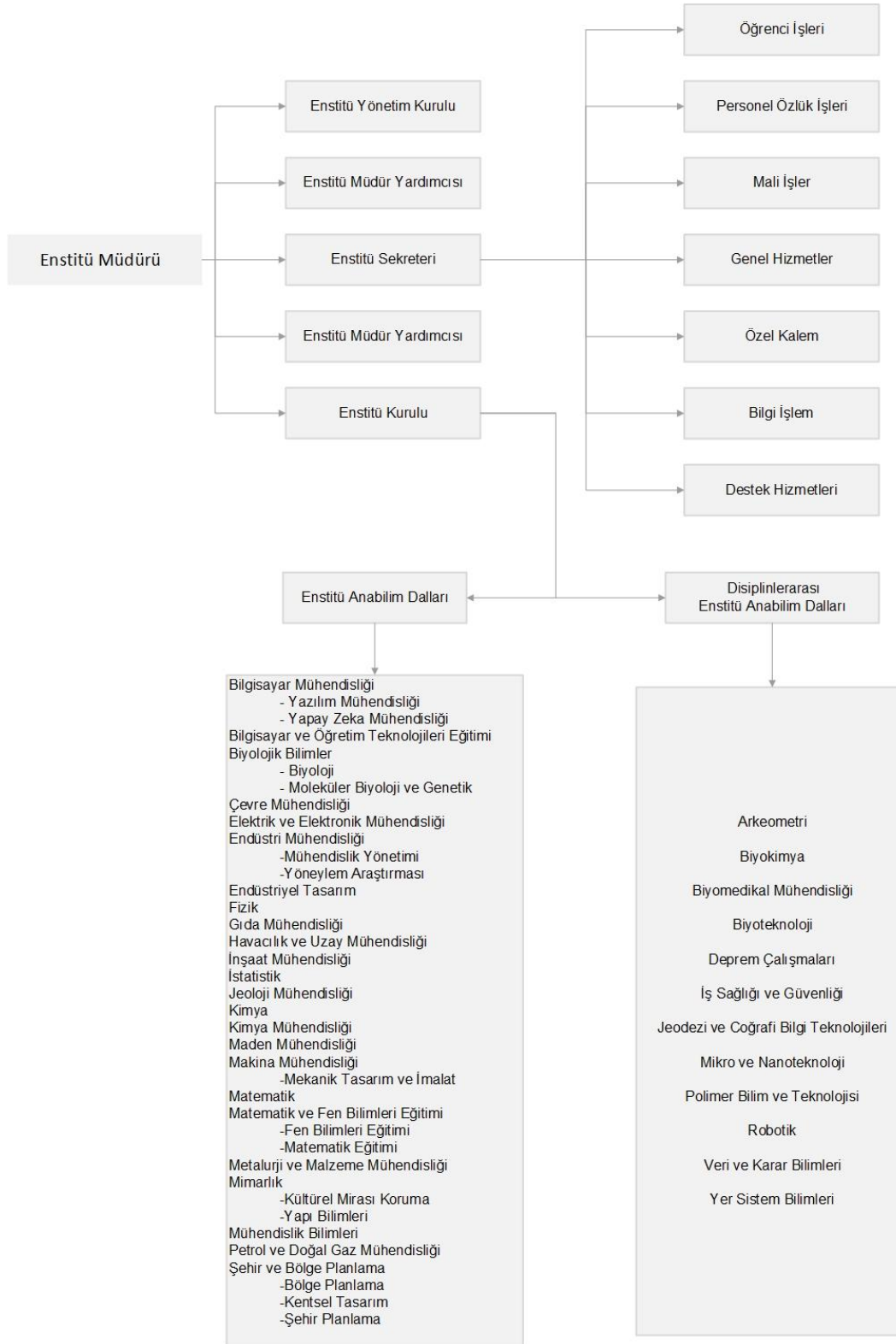
Tablo 2: Fiziksel Alanlar

Fiziki Alanlar (m ²)			
Katlar	Birim Kapalı Alanı	Arşiv Alanı	Depo
1	149 m ²	17,5 m ²	18 m ²
2	166 m ²	-	
3	166 m ²		
4	138 m ²		

I.C.2. Örgüt Yapısı

Enstitümüzün “**Organizasyon Şeması**” Şekil 1’de paylaşılmıştır. FBE’ye bağlı 12’si disiplinlerarası (DAP), toplam 47 EABD bulunmaktadır. Bu yapı, Enstitü bünyesinde yürütülen lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerinin geniş bir disiplin yelpazesine yayıldığını ve güçlü bir akademik çeşitlilik sunduğunu göstermektedir.

Enstitü yönetimi, Enstitü Müdürü başkanlığında görev yapan Enstitü Yönetim Kurulu ve Enstitü Kurulu aracılığıyla yürütülmektedir. **Enstitü Yönetim Kurulu**; Enstitü Müdürü, Enstitü Müdür Yardımcıları ve Enstitü Kurulu tarafından seçilen üyelerden oluşmakta olup, Enstitü’nün idari ve akademik işleyişine ilişkin kararların alınmasında yetkili organdır. Bu kurul; öğrenci kabulü, ders planları, tez süreçleri, görevlendirmeler ve idari düzenlemeler gibi konularda karar alarak Enstitü’nün etkin ve düzenli biçimde işlemesini sağlamaktadır.

Şekil 1: FBE Organizasyon Şeması

Enstitü Kurulu ise Enstitü Müdürü başkanlığında, Enstitü Müdür Yardımcıları ve Enstitü'ye bağlı tüm EABD başkanlarından oluşmaktadır. Enstitü Kurulu, Enstitü'nün akademik politikalarının belirlenmesi, lisansüstü programların açılması veya güncellenmesi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerinin planlanması gibi stratejik konularda yetkili karar organıdır. Bu yapı sayesinde, Enstitü bünyesindeki tüm anabilim dallarının yönetime doğrudan temsili sağlanmakta ve katılımcı, şeffaf ve akademik temelli bir yönetim anlayışı benimsenmektedir.

Bu örgütlenme modeli, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün hem akademik kaliteyi güvence altına alan hem de idari süreçlerde etkinlik ve sürdürülebilirliği destekleyen kurumsal bir yönetim yapısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

I.C.3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

I.C.3.1. Bilgisayarlar – Diğer Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Bilgi ve Teknolojik Kaynakları Tablo 3'de gösterilmektedir. Ancak mevcut donanım altyapısının önemli bir kısmı teknolojik olarak eski olup, güncel idari ve akademik ihtiyaçları karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Özellikle masaüstü ve dizüstü bilgisayarların büyük bir bölümü uzun yıllardır kullanımda olduğundan, donanımsal kapasiteleri güncel yazılımların ve otomasyon sistemlerinin etkin biçimde çalıştırılması için yeterli değildir. Bu cihazlarda bulunan sabit disklerin (HDD) düşük okuma-yazma hızları ve yetersiz bellek (RAM) kapasiteleri, sistem performansını ciddi ölçüde düşürmekte, işlem sürelerini uzatmakta ve kullanıcı verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Bu durum, hem idari süreçlerin yavaşlamasına hem de veri güvenliği açısından risk oluşmasına neden olmaktadır.

Tablo 3: Bilgi ve Teknolojik Kaynakları

Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar (Adet)		
Bilgisayarlar	Kişisel Bilgisayar (PC)	27
	Diz Üstü Bilgisayar (Laptop)	2
Çevre Birimleri ve Diğer Donanımlar	Yazıcı (Printer)	8
	Tarayıcı	-
	Fotokopi Makinesi	4
	Faks	1
	Telefon Makinesi	22
	Hesap Makinesi	-
Sistem Odası	Sunucu	-
	Kesintisiz Güç Kaynağı	1
	Ağ Anahtarı	9

Benzer şekilde, yazıcı, fotokopi makinesi ve diğer çevre birimlerinin büyük bir kısmı da ekonomik ömürlerini doldurmuş durumdadır. Sık arıza vermeleri, yedek parça ve sarf malzemesi temininde yaşanan güçlükler ve yüksek bakım maliyetleri, bu cihazların kullanımını verimsiz hâle getirmektedir. Özellikle yoğun belge üretiminin olduğu Enstitü ortamında, yazdırma ve çoğaltma altyapısının güvenilir ve hızlı çalışması kritik öneme sahiptir.

Telefon sistemleri açısından da benzer bir durum söz konusudur. Mevcut telefon makinelerinin önemli bir bölümü eski model olup, bazıları ise aktif olarak çalışmamaktadır. Bu durum, kurum içi ve kurum dışı iletişimde aksamalara yol açmakta, idari süreçlerin etkin yürütülmesini zorlaştırmaktadır. Sağlıklı bir iletişim altyapısının bulunmaması, Enstitü'nün operasyonel verimliliğini doğrudan etkilemektedir.

Bu nedenlerle, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün bilgi ve teknolojik altyapısının güncellenmesi zorunlu bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Özellikle bilgisayarların SSD diskler ve daha yüksek kapasiteli RAM ile donatılması veya tamamen yenilenmesi, çevre birimlerinin güncel ve enerji verimli modellerle değiştirilmesi ve telefon sisteminin modern bir altyapıya kavuşturulması; iş süreçlerinin hızlanmasını, veri güvenliğinin artırılmasını ve personel verimliliğinin yükseltilmesini sağlayacaktır. Bu yenileme, yalnızca teknik bir iyileştirme değil, aynı zamanda Enstitü'nün sürdürülebilir, güvenli ve etkin bir kurumsal yapı ile faaliyetlerini devam ettirebilmesi açısından stratejik bir gereklilik olarak değerlendirilmelidir.

I.C.4. İnsan Kaynakları

FBE personeli, Enstitü Yönetim Kurulu ve Enstitü Kurulu, yapısı, FBE Lisansüstü Eğitim Komisyonu ve İç Kontrol Birim Çalışma Grubu bilgileri aşağıda verilmiştir.

Enstitü Personeli

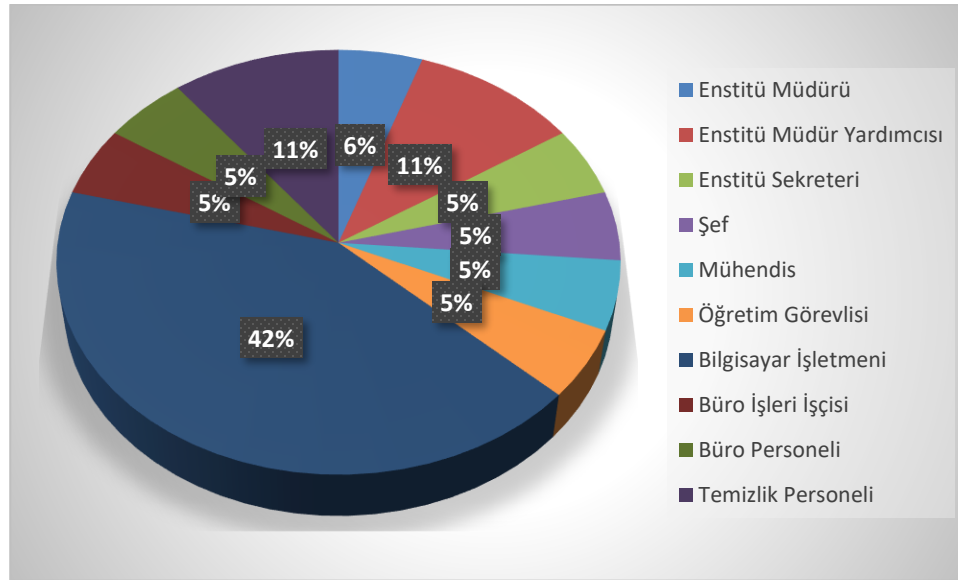
Unvanlara Göre Dağılım:

Tablo 4'te görüldüğü üzere Enstitü personeli toplam 19 kişiden oluşmaktadır. Kadronun büyük bölümünü idari ve teknik hizmetleri yürüten personel oluşturmaktadır. Buna göre, 8 kişi ile Bilgisayar İşletmenleri toplam personelin %42,1'ini teşkil etmekte olup, bu durum Enstitü'de öğrenci işleri, otomasyon sistemleri, yazışmalar ve veri girişine dayalı idari süreçlerin ağırlıklı olduğunu göstermektedir. Temizlik personeli 2 kişi ile toplamın %10,5'ini oluştururken, Enstitü Müdür Yardımcıları da 2 kişi ile %10,5 oranında temsil edilmektedir (Tablo 4; Şekil 2).

Enstitü Müdürü, Enstitü Sekreteri, Şef, Mühendis, Öğretim Görevlisi, Büro İşleri İşçisi ve Büro Personelinin her biri 1'er kişi olup, her bir unvan toplam personelin %5,3'üne karşılık gelmektedir. Bu dağılım, Enstitü'nün yönetim, akademik destek, teknik altyapı ve idari işleyişinin oldukça sınırlı bir insan kaynağı ile yürütüldüğünü göstermektedir.

Tablo 4: FBE İnsan Kaynaklarının Unvanlara Göre Sayıları

Unvan	Sayı
Enstitü Müdürü	1
Enstitü Müdür Yardımcısı	2
Enstitü Sekreteri	1
Şef	1
Mühendis	1
Öğretim Görevlisi	1
Bilgisayar İşletmeni	8
Büro İşleri İşçisi	1
Büro Personeli	1
Temizlik Personeli	2
Toplam	19

Şekil 2: İnsan Kaynaklarının Unvanlara Göre Dağılımı

Genel olarak değerlendirildiğinde, personel yapısının büyük ölçüde idari süreçlerin yürütülmesine odaklandığı, teknik ve akademik destek kadrolarının ise oldukça sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Artan öğrenci sayısı, yoğunlaşan idari iş yükü ve dijitalleşme gereksinimleri dikkate alındığında, mevcut personel dağılımının uzun vadede

sürdürülebilirliği açısından özellikle teknik ve idari destek kadrolarının güçlendirilmesine ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmektedir.

Eğitim Durumuna Göre Dağılım:

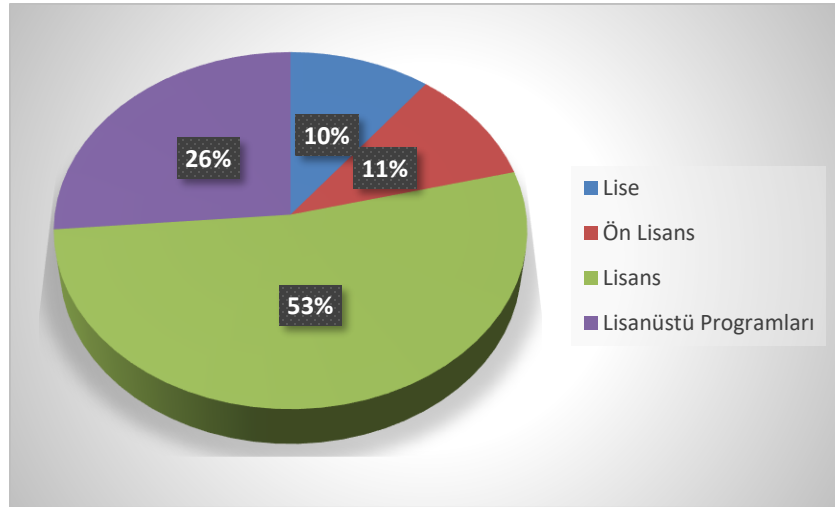
Tablo 5'te Fen Bilimleri Enstitüsü personelinin eğitim durumuna göre dağılımı sunulmaktadır. Buna göre toplam 19 personelin 10'u lisans mezunu olup, bu grup toplam personelin %52,6'sını oluşturmaktadır. Lisansüstü eğitime sahip personel sayısı 5 olup, bu da toplamın %26,3'üne karşılık gelmektedir. Ön lisans mezunu personel sayısı 2 (%10,5), lise mezunu personel sayısı ise 2 (%10,5) olarak görülmektedir (Tablo 5; Şekil 3).

Bu dağılım, Enstitü bünyesinde görev yapan personelin büyük çoğunluğunun yükseköğretim mezunu olduğunu ve idari ile teknik süreçlerin nitelikli insan kaynağı tarafından yürütüldüğünü göstermektedir. Özellikle lisans ve lisansüstü düzeyinde eğitime sahip personel oranının toplamda %78,9 gibi yüksek bir seviyede olması, Enstitü'nün akademik ve idari faaliyetlerinin gerektirdiği uzmanlık ve sorumluluk bilinci açısından önemli bir avantaj oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, dijitalleşen idari süreçler, bilgi güvenliği gereksinimleri ve artan öğrenci sayısı dikkate alındığında, özellikle lisansüstü düzeyde eğitime sahip personel sayısının artırılması, Enstitü'nün kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ve hizmet kalitesinin sürdürülebilir biçimde yükseltilmesi açısından stratejik bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 5: FBE İnsan Kaynaklarının Eğitim Durumuna Göre Sayıları

Eğitim Düzeyi	Kişi Sayısı
Lise	2
Ön Lisans	2
Lisans	10
Lisansüstü Programları	5
Toplam	19

Şekil 3: İnsan Kaynaklarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Hizmet Süresine Göre Dağılım:

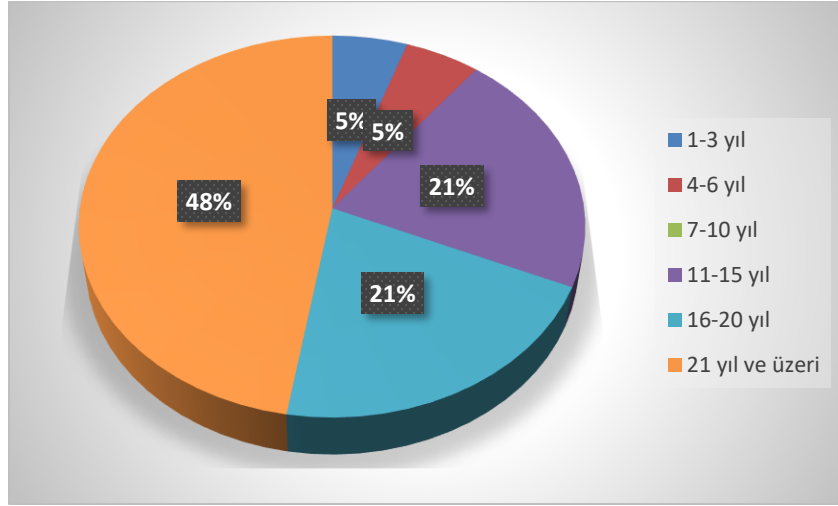
Tablo 6’da Fen Bilimleri Enstitüsü personelinin hizmet süresine göre dağılımı görülmektedir. Buna göre toplam 19 personelin 9’u (%47,4) 21 yıl ve üzeri hizmet süresine sahiptir. Bu durum, Enstitü’de güçlü bir kurumsal hafıza, deneyim ve iş süreçlerine hâkimiyet bulunduğunu göstermektedir. 16–20 yıl arası hizmet süresine sahip personel sayısı 4 olup (%21,1), 11–15 yıl arası hizmet süresine sahip personel sayısı da yine 4’tür (%21,1). Bu iki grup birlikte değerlendirildiğinde, personelin %42,2’sinin 11–20 yıl aralığında deneyime sahip olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 6; Şekil 4).

Diğer taraftan, 7–10 yıl, 4–6 yıl ve 1–3 yıl hizmet süresine sahip personel sayısı her bir kategori için 1 kişi olup, her biri toplamın %5,3’üne karşılık gelmektedir. Bu dağılım, Enstitü personel yapısının büyük ölçüde uzun yıllardır görev yapan deneyimli personelden oluştuğunu, yeni personel oranının ise oldukça sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 6: FBE İnsan Kaynaklarının Hizmet Süresine Göre Sayısı

Hizmet Süresi (Yıl)	Kişi Sayısı
1-3	1
4-6	1
7-10	1
11-15	4
16-20	4
21 üzeri	9
Toplam	19

Genel olarak değerlendirildiğinde, yüksek oranda kıdemli personelin bulunması Enstitü açısından önemli bir kurumsal avantaj sağlamakla birlikte, önümüzdeki yıllarda emeklilik, görev değişimi ve iş gücü sürekliliği gibi faktörler dikkate alındığında insan kaynağı planlamasının stratejik bir şekilde yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Özellikle genç ve dinamik personelin kadroya kazandırılması, bilgi aktarımının sürdürülebilirliği ve kurumsal kapasitenin uzun vadede korunması açısından kritik önem taşımaktadır.

Şekil 4: İnsan Kaynaklarının Hizmet Süresine Göre Dağılım

Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılım:

Tablo 7’de Fen Bilimleri Enstitüsü personelinin yaş ve cinsiyete göre dağılımı sunulmaktadır. Buna göre toplam 19 personelin 12’si kadın (%63,2), 7’si erkek (%36,8) olup, kadın personel oranının belirgin biçimde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, Enstitü’nün idari ve teknik kadrolarında toplumsal cinsiyet dengesi açısından olumlu bir tablo ortaya koymaktadır.

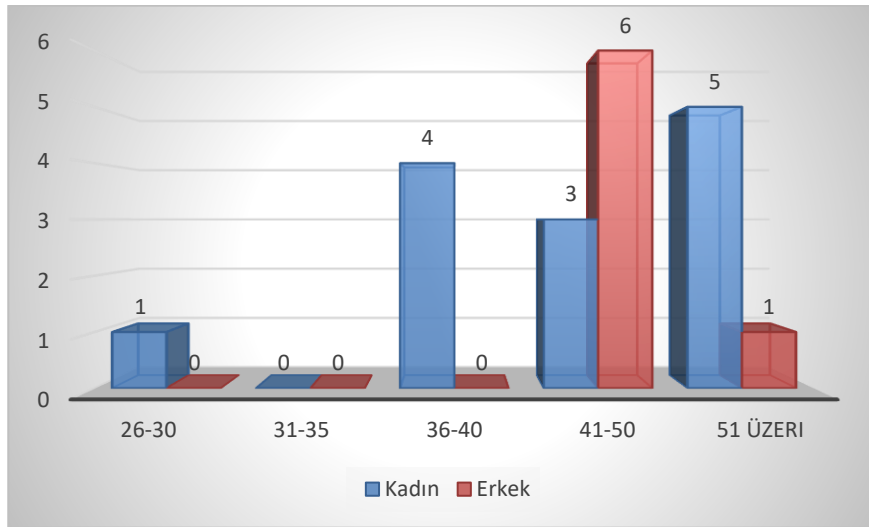
Tablo 7: FBE İnsan Kaynaklarının Yaş ve Cinsiyete Göre Sayıları

Yaş	Kadın	Erkek
26-30	1	0
31-35	0	0
36-40	4	0
41-50	3	6
51 üzeri	5	1
Toplam	12	7

Yaş grupları açısından değerlendirildiğinde, personelin büyük çoğunluğunun orta ve ileri yaş gruplarında yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. 41–50 yaş aralığında toplam 9 personel (%47,4) bulunmakta olup, bu grup Enstitü’nün en geniş yaş dilimini oluşturmaktadır. 51 yaş ve üzeri personel sayısı 6 olup (%31,6), bu da Enstitü kadrosunun önemli bir bölümünün uzun mesleki deneyime sahip olduğunu göstermektedir. 36–40 yaş aralığında 4 personel (%21,1) yer almakta, 26–30 yaş aralığında ise yalnızca 1 personel (%5,3) bulunmaktadır. 31–35 yaş aralığında ise personel bulunmamaktadır (Tablo 7; Şekil 5).

Cinsiyet dağılımı yaş gruplarıyla birlikte ele alındığında, özellikle 36–40 yaş grubunun tamamen kadın personelden oluştuğu, 51 yaş ve üzeri grupta ise kadın personelin (5 kişi) erkek personele (1 kişi) göre belirgin biçimde daha fazla olduğu görülmektedir. 41–50 yaş grubunda ise erkek personel sayısı (6 kişi), kadın personel sayısından (3 kişi) fazladır.

Bu dağılım genel olarak, Enstitü personelinin büyük ölçüde deneyimli ve kıdemli bir yapıya sahip olduğunu, genç yaş grubundaki personel oranının ise oldukça sınırlı kaldığını göstermektedir. Önümüzdeki yıllarda hizmet süreleri ve yaş profili birlikte değerlendirildiğinde, insan kaynağı planlamasının sürdürülebilirlik, kurumsal hafızanın korunması ve kuşaklar arası bilgi aktarımının sağlanması açısından stratejik bir önem taşıdığı değerlendirilmektedir.

Şekil 5: İnsan Kaynaklarının Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Personel Atamasına / Ayrılmasına İlişkin Bilgiler:

Tablo 8’de 2025 yılı içerisinde Fen Bilimleri Enstitüsü personel hareketliliğine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Buna göre, idari personel kadrosunda 2025 yılı içinde toplam 3 yeni personel göreve başlamıştır. Bu personelin 1’i doğrudan atama yoluyla, 2’si ise diğer görevlendirme yöntemleri (görevlendirme, nakil vb.) kapsamında Enstitü bünyesine

kazandırılmıştır. Aynı dönemde idari personel kadrosundan 1 kişi ise emeklilik dışındaki nedenlerle görevinden ayrılmıştır.

Akademik personel açısından bakıldığında ise 2025 yılı içerisinde Enstitü'ye yeni bir akademik personel ataması yapılmadığı ve herhangi bir akademik personelin de görevinden ayrılmadığı görülmektedir. Bu durum, akademik kadroda yapısal bir değişim yaşanmadığını, personel sayısının yıl boyunca sabit kaldığını göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 2025 yılı içerisinde Enstitü personel yapısında sınırlı bir hareketlilik yaşandığı, bu hareketliliğin yalnızca idari personel kadrosunda gerçekleştiği anlaşılmaktadır. İdari personel sayısındaki bu kısmi yenilenme, artan iş yükü ve kurumsal ihtiyaçlara cevap verme açısından olumlu olmakla birlikte, mevcut personel yapısının sürdürülebilirliği ve hizmet kalitesinin artırılması için insan kaynağı planlamasının düzenli biçimde gözden geçirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Tablo 8: Personel Atamasına / Ayrılmasına İlişkin Bilgiler

Personel	2025 Yılında Göreve Başlayan Personel		2025 Yılında Ayrılan Personel Sayısı	
	Atama	Diğer	Emekli	Diğer
İdari Personel	1	2	-	1
Akademik Personel	-	-	-	-

Enstitü Yönetim Kurulu

Enstitü Müdürü, iki Müdür Yardımcısı ve üç seçilmiş üyeden oluşan Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu (FBEYK), Anabilim Dalı Başkanlıkları tarafından iletilen akademik ve idari konuları görüşmek ve karara bağlamak üzere düzenli olarak her hafta toplanmaktadır. **Yönetim Kurulu**; öğrenci kabul ve kayıt işlemleri, ders ve program düzenlemeleri, tez süreçleri, görevlendirmeler, idari işleyişe ilişkin kararlar ve Enstitü'nün genel işleyişini etkileyen tüm hususlarda yetkili karar organı olarak görev yapmaktadır. Bu yapı, Enstitü faaliyetlerinin etkin, hızlı ve mevzuata uygun biçimde yürütülmesini sağlamada kritik bir rol üstlenmektedir.

Tablo 9'da yer alan mevcut Yönetim Kurulu üyeleri; Maden Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, Biyolojik Bilimler, Matematik, Mimarlık ve Gıda Mühendisliği gibi farklı disiplinleri temsil eden öğretim üyelerinden oluşmakta olup, bu durum Enstitü yönetiminde disiplinler arası temsili ve akademik çeşitliliği güçlendirmektedir. Böylece Enstitü bünyesindeki farklı anabilim dallarının ihtiyaç ve öncelikleri karar süreçlerine doğrudan yansıtılabilmektedir.

Öte yandan, Prof. Dr. Akın Akdağ'ın Enstitü Yönetim Kurulu üyeliği görevi 04.10.2025 tarihinde sona ermiş olup, Yönetim Kurulu'nun güncel yapısı Tablo 9'da verilen üyelerle faaliyetlerine devam etmektedir. Bu tür dönemsel görev değişimleri, Enstitü yönetiminde dinamizmin ve katılımcılığın korunmasına katkı sağlamaktadır.

Tablo 9: FBE Yönetim Kurulu Üyeleri

Adı Soyadı	EABD
Prof. Dr. Naci Emre Altun	Maden
Doç. Dr. Çağla Akgül	İnşaat Mühendisliği
Dr. Öğr. Ü. Emre Aksoy	Biyolojik Bilimler
Doç. Dr. Semra Pamuk	Matematik
Doç. Dr. Özgün Özçakır	Mimarlık
Prof. Dr. Gülüm Şumnu	Gıda Mühendisliği

Enstitü Kurulu

Fen Bilimleri Enstitüsü Enstitü Kurulu üyeleri; Enstitü Müdürü, iki Müdür Yardımcısı ve Tablo 10’da verilen **47 EABD** Başkanından oluşmaktadır.

Tablo 10: FBE Enstitü Kurulu EABD Üyeleri

EABD	EABD Başkanı
Arkeometri	Doç. Dr. Ayşe Duman
Bilgisayar Mühendisliği, Yazılım Mühendisliği, Yapay Zeka Mühendisliği	Prof. Dr. Halit S. Oğuztüzün
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	Prof. Dr. Soner Yıldırım/Prof. Dr. Saniye Tuğba Tokel [24.09.2025’de atanmıştır.]
Biyokimya	Prof. Dr. Çağdaş Devrim Son
Biyoloji, Moleküler Biyoloji ve Genetik	Prof. Dr. Mesut Muyan/Prof. Dr. Meryem Beklioğlu [25.02.2025’de atanmıştır.]
Biyomedikal Mühendisliği	Prof. Dr. Vilda Purutçuoğlu
Biyoteknoloji	Prof. Dr. Yeşim Soyer /Prof.Dr.Pınar Çalık[14.05.2025’de atanmıştır.]
Çevre Mühendisliği	Prof. Dr. Tuba Hande Bayramoğlu
Çimento Mühendisliği	Doç. Dr. Sinan T.Erdoğan
Deprem Çalışmaları	Prof. Dr. Ayşegül Askan Gündoğan
Elektrik ve Elektronik Mühendisliği	Prof. Dr. İlkay Ulusoy/Prof. Dr. Nevzat G.Gençer [10.06.2025’de atanmıştır.]
Endüstri Mühendisliği/Mühendislik Yönetimi	Prof. Dr. Z. Pelin Bayındır
Endüstriyel Tasarım	Prof. Dr. Gülay Hasdoğan
Fizik	Prof. Dr. Seçkin Kürkçüoğlu
Gıda Mühendisliği	Prof. Dr. Hami Alpas/Prof. Dr. Behiç Mert [15.11.2025’de atanmıştır.]
Havacılık ve Uzay Mühendisliği	Prof. Dr. Serkan Özgen
İnşaat Mühendisliği	Prof. Dr. Erdem Canbay
İstatistik	Prof. Dr. Ayşen Akkaya/Prof. Dr. Vilda Purutçuoğlu[13.12.2025’de atanmıştır.]
İş Sağlığı ve Güvenliği	Prof. Dr. Nuray Demirel
Jeodezi ve Coğrafi Bilgi Teknolojileri	Prof. Dr. Zuhal Akyürek
Jeoloji Mühendisliği	Prof. Dr. Erdin Bozkurt
Kimya	Prof. Dr. Ali Çırpan/Prof. Dr. Ayşen Yılmaz [13.01.2025’de atanmıştır.]
Kimya Mühendisliği	Prof. Dr. Yusuf Uludağ
Maden Mühendisliği	Prof. Dr. Naci Emre Altun
Makina Mühendisliği	Prof. Dr. Serkan Dağ
Matematik	Prof. Dr. Hasan Taşeli
Metalurji ve Malzeme Mühendisliği	Prof. Dr. Ali Kalkanlı/Prof. Dr. M. Kadri Aydınol [18.07.2025’de atanmıştır.]
Mikro ve Nanoteknoloji	Prof. Dr. Deniz Üner /Prof. Dr. H. Emrah Ünalın [24.02.2025’de atanmıştır.]
Mimarlık, ARCH-CONS, ARCH-BS, ARCD	Doç. Dr. A. Berrin Çakmaklı
Mühendislik Bilimleri	Prof. Dr. Murat Dicleli
Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi	Prof. Dr. Mine Işıksal Bostan/Prof.Dr.A.Kürşat Erbaş[27.01.2025’de atanmıştır.]
Petrol ve Doğalgaz Mühendisliği	Doç. Dr. İsmail Durgut
Polimer Bilimi ve Teknolojisi	Prof. Dr. Necati Özkan
Şehir ve Bölge Planlama	Prof. Dr. Emine Yetişkul Şenbil
Yer Sistem Bilimleri	Prof. Dr. İsmail Ömer Yılmaz /Prof. Dr. Osman Balaban [10.11.2025’de atanmıştır.]

Yöneylem Araştırması	Dr. Öğr. Üyesi Sakine Batun
Robotik	Prof. Dr. Uluç Saranlı
Veri ve Karar Bilimleri	Prof. Dr. Cem İyigün

İç Kontrol Birim Çalışma Grubu

Fen Bilimleri Enstitüsü İç Kontrol Birim Çalışma Grubu, Enstitü bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve sürekli iyileştirilmesi süreçlerini koordine etmek amacıyla oluşturulmuştur. Grup; akademik ve idari bakış açısını birlikte temsil edecek şekilde yapılandırılmış olup, Dr. Öğr. Ü. Emre Aksoy'un akademik koordinasyonu ve Nazan Yılmaz, Ece Hocaoglu ile Özgür Yıldırım'ın idari ve teknik süreçlerdeki deneyimi sayesinde Enstitü'nün tüm faaliyet alanlarını kapsayan bütüncül bir iç kontrol yaklaşımı geliştirilmesini sağlamaktadır (Tablo 11).

Bu çalışma grubu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde FBE'nin iç kontrol sisteminin kurumsallaşmasına katkı sunmakta; risk temelli yönetim anlayışının Enstitü süreçlerine entegre edilmesinde aktif rol üstlenmektedir. Grup, yalnızca mevzuata uyumu sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda Enstitü'nün idari ve akademik süreçlerinde etkinlik, verimlilik, şeffaflık ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesine hizmet etmektedir.

İç Kontrol Birim Çalışma Grubu'nun temel görevleri aşağıda özetlenmiştir:

- FBE Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı'nın hazırlanmasına katkı sağlamak, uygulanmasını izlemek ve güncellenmesini koordine etmek.
- Enstitü'nün mali ve mali olmayan risklerini belirlemek, risk analizlerini yapmak, riskleri önceliklendirmek ve risklere yönelik kontrol tedbirlerini geliştirmek.
- Hassas görev envanterini oluşturmak, güncel tutmak ve görevler ayrılığı ilkesinin etkin biçimde uygulanmasını sağlamak.
- İç kontrol sisteminin beş bileşeni (Kontrol Ortamı, Risk Değerlendirme, Kontrol Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, İzleme) çerçevesinde Enstitü süreçlerini değerlendirmek ve iyileştirme önerileri geliştirmek.
- Lisansüstü eğitim-öğretim hedefleri ve performans göstergelerinin iç kontrol sistemi ile uyumunu sağlamak ve izleme mekanizmalarına katkı vermek.
- Enstitü bünyesinde hazırlanan süreç şemaları, görev tanımları ve iş akışlarının iç kontrol bakış açısıyla tutarlılığını sağlamak ve güncellenmesini takip etmek.
- İç kontrol ve risk yönetimi konusunda Enstitü personelinde farkındalık oluşturmak, bilgilendirme ve rehberlik faaliyetleri yürütmek.
- İç kontrol uygulamalarına ilişkin öz değerlendirme çalışmalarına katkı sunmak ve gerektiğinde izleme raporlarının hazırlanmasına destek olmak.
- Üniversite genelinde yürütülen iç kontrol ve risk yönetimi faaliyetleri ile Enstitü çalışmalarının uyumlu yürütülmesini sağlamak.
- FBE internet sitesinde "Kalite" başlığı altında yayımlanan iç kontrol dokümanlarının güncelliğini ve bütünlüğünü takip etmek.

Bu yapı sayesinde Fen Bilimleri Enstitüsü'nde iç kontrol sistemi, yalnızca mevzuat gereği yerine getirilen bir yükümlülük olmaktan çıkmakta; kurumsal yönetimi güçlendiren, süreç kalitesini artıran ve sürdürülebilir bir yönetim anlayışını destekleyen stratejik bir araç hâline gelmektedir.

Tablo 11: FBE İç Kontrol Birim Çalışma Grubu Üyeleri

Dr. Öğr. Ü. Emre Aksoy
Nazan Yılmaz
Ece Hocaoglu
Özgür Yıldırım

I.C.5. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

FBE yönetim kadrosu ile ilgili bilgiler I.C.1'deki örgüt yapısında verilmiştir. Enstitüye EABD Başkanlıklarından, Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı'ndan, Personel Dairesi Başkanlığı'ndan, Rektörlük Makamından ve ilgili diğer üniversite içi ve dışı birimlerden gelen tüm yazılar Enstitü Sekreteri tarafından incelenerek ve yapılması gereken işlemler belirtilerek, ilgili personele dağıtılmakta ve personel tarafından hazırlanan evraklar tekrar Enstitü Sekreterinin kontrolünden geçirilerek, ilgili birimlere sunulmaktadır. Enstitü müdür yardımcıları gerek mali gerekse hukuksal açılardan bütün işlemleri kontrol etmekte ve Enstitü çıktılarını ilgili birimlere göndermektedirler. Enstitümüzde bütün iç işleyiş koşullarını gösteren kitapçık, hataları en alt düzeye indirmek amacıyla kullanılmaktadır. Ancak, yönetmelik değişikliği sebebiyle yeni bir iç işleyiş kitapçığı hazırlanma aşamasındadır.

2025 yılı içerisinde ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE) tarafından hazırlanan “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı”, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, Kamu İç Kontrol Rehberi, İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan ilgili tüm düzenleme ve kılavuzlar esas alınarak oluşturulmuştur. Eylem planı, iç kontrol sisteminin beş temel bileşeni olan Kontrol Ortamı, Risk Değerlendirme, Kontrol Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ile İzleme başlıkları çerçevesinde yapılandırılmış; Enstitü'nün idari ve akademik süreçleri dikkate alınarak kuruma özgü bir iç kontrol modeli geliştirilmiştir. Hazırlanan plan, 2026 yılından itibaren uygulanmak üzere tasarlanmış olup, üniversite genelinde yürütülen iç kontrol ve risk yönetimi çalışmalarıyla tam uyum içindedir.

Bu kapsamda, Enstitü'nün mali ve mali olmayan riskleri sistematik bir yaklaşımla tanımlanmış, analiz edilmiş ve önceliklendirilmiştir. Mali riskler; bütçe yönetimi, ödeneklerin etkin kullanımı, harcama süreçleri ve mali mevzuata uyum çerçevesinde ele alınırken, mali olmayan riskler; bilgi güvenliği, arşiv ve belge yönetimi, insan kaynakları sürekliliği, iş yükü yoğunluğu, fiziki mekânların güvenliği, afet ve acil durumlar, akademik süreçlerde aksama ihtimalleri ve kurumsal itibar gibi alanlarda değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, Kamu İç Kontrol Standartları'nda tanımlanan “risk esaslı yönetim” ilkesine

uygun olarak geliştirilmiş ve Enstitü faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından kritik bir altyapı oluşturmuştur.

İç kontrol sisteminin önemli unsurlarından biri olan “Hassas Görev Envanteri Formu” hazırlanarak, hata, usulsüzlük, gecikme veya suiistimal riski taşıyan görevler açık biçimde tanımlanmıştır. Bu sayede görevlerin kimler tarafından, hangi sorumluluk ve yetki sınırları içinde yürütüleceği netleştirilmiş; görevler ayrılığı ilkesi, hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleri güçlendirilmiştir. Bu çalışma, 5018 sayılı Kanun’un öngördüğü kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ilkesine doğrudan katkı sağlamaktadır.

Ayrıca “Lisansüstü Eğitim-Öğretim Hedefleri ve Performans Göstergeleri” dokümanı hazırlanarak, Enstitü’nün akademik faaliyetleri ölçülebilir, izlenebilir ve değerlendirilebilir bir yapıya kavuşturulmuştur. Bu göstergeler; stratejik plan uyumu, süreç kalitesi, öğrenci başarısı, tez süreçlerinin etkinliği, mezuniyet süreleri, akademik üretkenlik ve kalite güvencesi gibi başlıklarda belirlenmiş olup, iç kontrol sisteminin izleme ve değerlendirme bileşenine doğrudan hizmet etmektedir. Böylece FBE’nin akademik performansı yalnızca nicel değil, aynı zamanda nitel göstergelerle de takip edilebilir hâle getirilmiştir.

Bu çalışmaların kurumsal bir yapı içerisinde yürütülmesi amacıyla FBE Lisansüstü Eğitim Komisyonu ve İç Kontrol Birim Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Bu yapılar, Enstitü bünyesinde iç kontrol sisteminin uygulanması, izlenmesi, güncellenmesi ve geliştirilmesinden sorumlu temel mekanizmalar olarak konumlandırılmıştır. Aynı zamanda çalışanlar için ayrıntılı görev tanımları hazırlanmış, her personelin sorumluluk alanı, yetki sınırları ve süreç içindeki rolü açık biçimde belirlenmiştir. Bu yaklaşım, kontrol ortamının güçlendirilmesi ve kurumsal işleyişin standardizasyonu açısından büyük önem taşımaktadır.

Hazırlanan tüm belgeler, şeffaflık ve erişilebilirlik ilkeleri doğrultusunda FBE’nin internet sitesinde “Kalite” başlığı altında kamuoyu ile paylaşılmıştır. Böylece Enstitü’nün iç kontrol sistemi, kalite güvencesi yaklaşımı ve kurumsal yönetim anlayışı somut ve izlenebilir bir yapıya kavuşturulmuştur. Ayrıca FBE’de sunulan hizmetlerin ve iç kontrol mekanizmasının işleyişini gösteren süreç şemaları hazırlanarak; öğrenci işleri, tez süreçleri, bütçe ve mali işlemler, personel işlemleri, arşiv ve belge yönetimi gibi temel faaliyet alanlarının tamamı görsel ve sistematik biçimde ortaya konulmuştur. Bu şemalar, hem çalışanlar için rehber niteliği taşımakta hem de iç kontrol sisteminin izlenebilirliğini artırmaktadır.

Bununla birlikte, iç kontrol sisteminin doğası gereği dinamik ve sürekli geliştirilmesi gereken bir yapı olduğu göz önünde bulundurularak, bazı çalışmaların 2026 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır. Bu kapsamda;

- Risk analizlerinin güncellenmesi ve risklerin periyodik olarak yeniden değerlendirilmesi,
- Performans göstergelerinin gerçekleşme düzeylerinin düzenli raporlanması,
- İç kontrol farkındalığını artırmaya yönelik personel eğitimlerinin düzenlenmesi,
- Bilgi güvenliği ve dijital arşiv altyapısına yönelik kontrol mekanizmalarının güçlendirilmesi,

- Acil durum ve iş sürekliliği planlarının oluşturulması,
- İç kontrol izleme ve öz değerlendirme raporlarının hazırlanması

2026 yılı içerisinde hayata geçirilecek temel faaliyetler arasında yer almaktadır.

Ayrıca, Fen Bilimleri Enstitüsü için 2026–2030 yıllarını kapsayacak kapsamlı bir Stratejik Plan hazırlanması hedeflenmektedir. Bu plan; Yükseköğretim Kurulu (YÖK) stratejik hedefleri, TÜBİTAK'ın bilim, teknoloji ve araştırma politikaları ile ODTÜ'nün kurumsal stratejik planı ile tam uyumlu olacak şekilde kurgulanacaktır. Hazırlanacak stratejik plan, Enstitü'nün lisansüstü eğitimde kaliteyi artırma, araştırma kapasitesini güçlendirme, uluslararasılaşmayı destekleme, üniversite-sanayi iş birliğini geliştirme ve kurumsal sürdürülebilirliği sağlama hedeflerini bütüncül bir çerçevede ele alacaktır.

Bu doğrultuda FBE, yalnızca mevcut iç kontrol yükümlülüklerini yerine getiren bir birim olmanın ötesine geçerek, kurumsal yönetim, kalite güvencesi ve stratejik planlama alanlarında örnek teşkil eden bir akademik yapı oluşturmayı hedeflemektedir.

II. BÖLÜM: AMAÇ ve HEDEFLER

II.A. BİRİMİN AMAÇ ve HEDEFLERİ

Bir araştırma üniversitesi olan ODTÜ’de FBE’nin amacı; en üstün dünya standartlarında başarılı olmaları için, lisansüstü öğrencisine eğitim ve araştırma olanakları sunacak EABD’lerinin, belli bir eşgüdümle, öğretim ve etkinlik yapmalarına olanak sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, endüstriden gelen istekleri de değerlendirerek, dünyadaki bilimsel gelişmelerin ışığında, yeni lisansüstü programların kurulmasına olanak verecek yapılanmaları, kurulmuş olan programların güncellenmelerini, yeni derslerin açılmasını ODTÜ’nün hedef ve stratejileri doğrultusunda destekler ve organize eder.

Üniversite-sanayi-kamu ve özel sektörle iş birliği ile projelerin oluşturması için çalıştaylar/toplantılar düzenler.

Öncelikleri arasında olan ODTÜ’nün uluslararası bir konuma gelmesi için, ABD, Avrupa ve diğer ülke Üniversiteleri ile “ortak diploma” ve “ortak araştırmalar” protokolleri geliştirir.

ODTÜ’nün, ülkemize araştırmacı ve bilim insanı yetiştirilmesi hedefine destek olmak üzere, bütün programlarının başarılı bir şekilde yürütülmesi amacı ile gerekli düzenlemeleri yapar.

FBE’nin amacı; dünyanın her yerinde (eğitim/endüstri/kamu/özel) görev yapacak mezunlarımızın en üstün etik ilkelere uyarak çalışmasını sağlamaktır. Bu amaçla çeşitli etkinliklere eğitim programlarında yer verir.

Ayrıca, programların gelişimini, eşgüdümünü ve denetimini sağlamak için öz değerlendirme çalışmaları yapmak, toplam kalite yönetim felsefesi ile irdelemeler yapmak hedefleri arasındadır.

II.B. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE), Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin köklü akademik geleneği, araştırma üniversitesi kimliği ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) mevzuatı çerçevesinde lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerini yürütür. Enstitünün temel politikaları aşağıda özetlenmiştir.

POLİTİKALARIMIZ

1. Seçici ve Şeffaf Öğrenci Kabulü

FBE, lisansüstü programlara kabul süreçlerinde liyakat, şeffaflık ve ölçülebilir akademik kriterleri esas alır. Amaç, ulusal ve uluslararası düzeyde en başarılı öğrencileri ODTÜ’ye kazandırmak ve akademik standartları sürekli yükseltmektir.

2. Zamanında Mezuniyet ve Öğrenci Başarısının Desteklenmesi

Lisansüstü eğitim süreçleri, öğrencilerin programlarını makul sürelerde tamamlamalarını teşvik edecek şekilde planlanır. Akademik ilerlemeyi destekleyici danışmanlık, izleme ve motivasyon mekanizmaları uygulanır.

3. Disiplinlerarası Eğitim ve Araştırmanın Güçlendirilmesi

Enstitü, disiplinlerarası lisansüstü programların açılmasını, farklı alanlar arasında akademik etkileşimi ve ortak araştırma kültürünü stratejik bir öncelik olarak benimser.

4. Araştırma Odaklılık ve Üniversite–Sanayi–Kamu İşbirliği

FBE, temel ve uygulamalı araştırmaları destekler; sanayi, kamu kurumları ve uluslararası paydaşlarla işbirliğini teşvik eder. Lisansüstü tez ve projelerin bilimsel çıktı ve toplumsal/ekonomik etki üretmesi hedeflenir.

5. Uluslararasılaşma

Ortak diploma programları, ortak araştırma projeleri ve uluslararası akademik ağlar aracılığıyla ODTÜ'nün küresel görünürlüğü ve rekabet gücü artırılır.

6. Kalite Güvencesi ve Sürekli İyileştirme

Enstitü, öz değerlendirme, geri bildirim ve kalite güvence mekanizmaları yoluyla lisansüstü eğitim süreçlerini düzenli olarak gözden geçirir ve iyileştirir.

7. Akademik Dürüstlük ve Etik Standartlar

Tez ve bilimsel çalışmalarda intihalin önlenmesi, araştırma etiğine uyum ve akademik dürüstlük vazgeçilmez politika alanlarıdır.

TEMEL DEĞERLERİMİZ

ODTÜ FBE'nin tüm faaliyetleri aşağıdaki temel değerler doğrultusunda yürütülür.

1. Akademik Dürüstlük ve Onur

ODTÜ Onur İlkesi doğrultusunda, her türlü akademik faaliyette dürüstlük, güvenilirlik ve emeğe saygı esastır.

2. Bilimsel ve Akademik Mükemmeliyet

Eğitim ve araştırmada yüksek standartlar, eleştirel düşünme ve bilimsel derinlik temel hedeflerdir.

3. Etik Sorumluluk ve Mesleki Ahlak

Akademik çalışmalar, evrensel etik ilkeler ve bilimsel sorumluluk bilinciyle yürütülür.

4. Disiplinlerarasılık ve Yenilikçilik

Farklı bilim alanları arasında etkileşim, yaratıcı ve yenilikçi araştırma yaklaşımlarının temelini oluşturur.

5. Toplumsal ve Ulusal Katkı

Üretilen bilgi ve insan kaynağının ülkenin bilimsel, teknolojik ve sosyo-ekonomik gelişimine katkı sağlaması hedeflenir.

6. Uluslararası Açıklık ve Evrensellik

Bilimin evrensel doğası gereği, uluslararası işbirliği ve akademik dolaşım desteklenir.

7. Şeffaflık, Hesap Verebilirlik ve Katılımcılık

Enstitü yönetimi ve akademik süreçlerde açık iletişim, katılımcı karar alma ve hesap verebilirlik esastır.

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE) Stratejik Öncelikleri

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü'nün stratejik öncelikleri, lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerinin niteliğini artırmayı, kurumsal kapasiteyi güçlendirmeyi ve Enstitü'nün ulusal ve uluslararası düzeydeki görünürlüğünü geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu çerçevede FBE'nin temel stratejik öncelikleri aşağıda daha sistematik ve açık bir biçimde tanımlanmıştır.

1. Disiplinlerarası Araştırma Kültürünün Güçlendirilmesi

Lisansüstü araştırmalarda disiplinlerarası iş birliğini teşvik ederek, farklı bilim alanlarının ortak bilgi üretimine katkı sağlaması ve yenilikçi, bütüncül araştırma çıktılarının ortaya konulması hedeflenmektedir.

2. Üniversite–Sanayi İş Birliğinin Geliştirilmesi

Sanayi ile ortak araştırma projeleri, tez çalışmaları ve uygulamaya dönük faaliyetler desteklenerek, üretilen bilginin toplumsal ve ekonomik değere dönüşmesi amaçlanmaktadır.

3. Uluslararasılaşmanın Güçlendirilmesi

Uluslararası araştırma projeleri, ortak diploma programları, akademik değişim faaliyetleri ve yabancı uyruklu öğrenci sayısının artırılması yoluyla Enstitü'nün küresel akademik ağlardaki etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

4. Programların Öz Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme Süreçlerinin Yaygınlaştırılması

Lisansüstü programların düzenli olarak öz değerlendirme çalışmalarından geçirilmesi, güçlü ve gelişime açık yönlerinin sistematik biçimde analiz edilmesi ve kalite güvencesi kültürünün kurumsallaştırılması öncelikler arasındadır.

5. Diğer Üniversitelerle Akademik İş Birliğinin Geliştirilmesi

Ulusal ve uluslararası üniversitelerle ortak çalışmalar yapılarak lisansüstü yapılanmaların güncellenmesi, iyi uygulama örneklerinin paylaşılması ve karşılıklı akademik deneyimlerden faydalanılması hedeflenmektedir.

6. Etik Değerlerin Kurumsal Düzeyde Güçlendirilmesi

Akademik davranışlarda, araştırma süreçlerinde ve üretilen tüm çıktılarda etik ilkelere uyumun güvence altına alınması, akademik dürüstlük ve sorumluluk bilincinin kurumsal kültürün temel unsuru hâline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu stratejik öncelikler, ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü'nün lisansüstü eğitimde kaliteyi yükseltme, araştırma kapasitesini güçlendirme ve topluma katkı sağlama misyonunu destekleyen, ölçülebilir, sürdürülebilir ve bütüncül bir yol haritası oluşturmaktadır.

II.C. DİĞER HUSUSLAR

Özellikle araştırma üniversitelerinde, teknoloji ve bilim alanlarında yürütülen lisansüstü eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerinin planlanması, eşgüdümünün sağlanması ve kalite güvencesi çerçevesinde izlenmesi Fen Bilimleri Enstitülerinin temel sorumluluk alanları arasında yer almaktadır. Bu bağlamda FBE, yalnızca idari bir yapı olmanın ötesinde, üniversitenin araştırma vizyonunu yönlendiren ve akademik üretkenliği şekillendiren stratejik bir merkez konumundadır.

Enstitü şemsiyesi altında yer alan farklı Anabilim Dalları arasında etkin bir koordinasyonun sağlanması; ortak dersler, ortak tezler, ortak araştırma projeleri ve disiplinler arası akademik etkinlikler aracılığıyla bilimsel etkileşimin artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu koordinasyon sayesinde, hem mevcut akademik birikimin daha verimli kullanılması hem de yenilikçi ve yüksek etki değerine sahip araştırma çıktılarının ortaya konulması mümkün olmaktadır. Aynı zamanda Enstitü, üst düzey araştırma altyapısının etkin kullanımını teşvik

ederek, laboratuvar, merkez ve araştırma grupları arasında sürdürülebilir bir iş birliği ortamı yaratmalıdır.

Fen Bilimleri Enstitüsü'nün temel rollerinden biri de kurumsal kültürün sürekliliğini sağlamaktır. Akademik geleneklerin korunması, bilimsel etik değerlerin benimsenmesi, akademik kalite standartlarının kuşaklar arası aktarımı ve kurumsal aidiyet duygusunun güçlendirilmesi, Enstitü'nün uzun vadeli akademik başarısı açısından kritik öneme sahiptir. Bu çerçevede Enstitü, yalnızca öğrencilerin değil, öğretim üyeleri ve idari personelin de ortak akademik hedefler etrafında buluşmasını sağlayan bir yapı olarak değerlendirilmelidir.

Ülke ekonomisine ve toplumsal kalkınmaya katkı sağlayacak nitelikli bilgi, ürün ve yöntemlerin geliştirilmesi için sanayi, kamu kurumları ve özel sektör ile güçlü ve sürdürülebilir ilişkilerin kurulması gerekmektedir. Lisansüstü tez çalışmalarının uygulamaya dönük çıktılar üretmesi, patent, ticarileşme, teknoloji transferi ve girişimcilik faaliyetlerine zemin hazırlaması Enstitü'nün stratejik hedefleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda FBE, üniversite-sanayi-kamu iş birliği mekanizmalarının etkin biçimde işletilmesini destekleyen bir koordinasyon ve yönlendirme rolü üstlenmelidir.

Uluslararası düzeyde ise, ikili anlaşmalar, protokoller, ortak diploma programları, ortak tez çalışmaları ve uluslararası araştırma projeleri aracılığıyla küresel ölçekte akademik iş birliklerinin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu tür iş birlikleri, hem Enstitü'nün bilimsel görünürlüğünü artırmakta hem de öğrencilerin ve akademisyenlerin uluslararası akademik dolaşımına katkı sağlamaktadır.

Bunun yanı sıra, ülkenin bilimsel ve teknolojik öncelikleri ile dünya bilimindeki güncel eğilimler birlikte değerlendirilerek yeni disiplinler arası programların açılması stratejik bir gerekliliktir. Yapay zekâ, biyoteknoloji, sürdürülebilirlik, enerji teknolojileri, veri bilimi, iklim değişikliği, ileri malzemeler ve sağlık teknolojileri gibi alanlarda disiplinler arası lisansüstü programların geliştirilmesi; bu programlar için nitelikli akademik kadroların tahsis edilmesi, fiziki ve teknik altyapının oluşturulması ve kurumsal farkındalığın artırılması büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün rolü yalnızca mevcut programları yürütmekle sınırlı olmayıp, üniversitenin araştırma üniversitesi kimliğini güçlendiren, disiplinler arası bilimsel üretimi teşvik eden, ulusal kalkınma hedefleri ile küresel bilimsel eğilimler arasında köprü kuran stratejik bir yapı olarak ele alınmalıdır. Bu doğrultuda, Enstitü'nün kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi, kaynaklarının artırılması ve yönetsel esnekliğinin desteklenmesi, uzun vadeli akademik başarı ve sürdürülebilirlik açısından vazgeçilmezdir.

III. BÖLÜM: FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ ve DEĞERLENDİRMELER

III.A. MALİ BİLGİLER

Tablo 12’de, 2025 yılında Fen Bilimleri Enstitüsü’ne tahsis edilen ödeneklerin kullanım durumu ve harcama oranları yer almaktadır. Buna göre, Enstitü’ye ayrılan toplam 60.094.000,00 TL ödeneğin 60.025.241,76 TL’si kullanılmış olup, genel harcama oranı %99,89 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran, bütçenin son derece etkin, planlı ve kontrollü bir şekilde kullanıldığını göstermektedir.

Personel giderleri (01.01) ile Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi giderleri (02.01) kalemlerinde ayrılan ödeneklerin tamamının (%100) kullanılmış olması, Enstitü’nün insan kaynağına yönelik mali yükümlülüklerini eksiksiz ve zamanında yerine getirdiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, kurumsal işleyişin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

Tüketime yönelik mal ve malzeme alımları (03.02) kaleminde 156.000,00 TL’lik ödeneğin 146.970,10 TL’si harcanmış ve harcama oranı %94,21 olarak gerçekleşmiştir. Bu kalemden yüksek bir kullanım oranına ulaşılması, Enstitü’nün günlük idari ve akademik faaliyetlerini destekleyen temel ihtiyaçlarını büyük ölçüde karşıladığını göstermektedir.

Yolluklar (03.03) tertibinde ise 70.000,00 TL’lik ödeneğin yalnızca 10.271,66 TL’si kullanılmış ve harcama oranı %14,67’de kalmıştır. Bu durum, yıl içerisinde öngörülen seyahat, görevlendirme ve benzeri faaliyetlerin planlanandan daha sınırlı düzeyde gerçekleştiğini, özellikle ulusal ve uluslararası hareketliliğin beklentilerin altında kaldığını göstermektedir.

Menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri (03.07) kaleminde ayrılan 16.000,00 TL ödeneğin tamamının (%100) kullanılmış olması, mevcut donanım ve altyapının sürekliliğinin sağlanmasına yönelik ihtiyaçların eksiksiz biçimde karşılandığını göstermektedir.

Hizmet alımları (03.05) kaleminde ise herhangi bir ödenek tahsisi ve harcama yapılmamıştır. Bu durum, Enstitü faaliyetlerinin büyük ölçüde mevcut insan kaynağı ve iç imkânlar ile yürütüldüğünü göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 2025 yılı bütçe gerçekleşme oranının %99,89 gibi oldukça yüksek bir düzeyde olması, Fen Bilimleri Enstitüsü’nün mali kaynaklarını son derece etkin, disiplinli ve kamu mali yönetimi ilkelerine uygun biçimde kullandığını ortaya koymaktadır. Bu tablo, Enstitü’nün bütçe planlama, izleme ve harcama süreçlerinde güçlü bir mali yönetim kapasitesine sahip olduğunu açıkça göstermektedir.

Tablo 12: 2025 Yılında FBE'ye Ayrılan Ödenek ve Harcama Oranı

Tertip	Toplam Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
01.01 Personel Giderleri	54.671.000,00	54.671.000,00	% 100
02.01 Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	5.181.000,00	5.181.000,00	% 100
03.02 Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme alımları	156.000,00	146.970,10	% 94,21
03.03 Yolluklar	70.000,00	10.271,66	% 14,67
03.05 Hizmet Alımları	-	-	-
03.07 Menkul Mal, Gayrimaddi Hak alım,bakım ve onarım giderleri	16.000,00	16.000,00	% 100
Toplam	60.094.000,00	60.025.241,76	% 99,89

Yolluklar (03.03) tertibi kapsamında ayrılan bütçe, esas olarak yüksek lisans ve doktora tez savunmalarına Ankara dışından katılacak jüri üyelerinin ulaşım ve konaklama giderlerinin karşılanması amacıyla kullanılmaktadır. Bu kalem, lisansüstü eğitimde akademik niteliğin ve tarafsız değerlendirmenin sağlanması açısından büyük önem taşımakta; farklı üniversitelerden ve uzmanlık alanlarından öğretim üyelerinin jüri süreçlerine katılımını mümkün kılmaktadır. Ancak mevcut yolluk ödeneğinin oldukça sınırlı olması nedeniyle, yıl içerisinde yalnızca çok az sayıda jüri üyesine yolluk ödemesi yapılabilmekte, pek çok durumda jüri üyelerinin masrafları karşılanamamakta ya da jüri oluşturma süreçleri ciddi kısıtlamalar altında yürütülmektedir.

Bu durum, Enstitü'nün akademik esnekliğini azaltmakta, özellikle Ankara dışındaki üniversitelerden veya yurt dışından alanında uzman öğretim üyelerinin jüri süreçlerine dâhil edilmesini zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla mevcut bütçe düzeyi, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün uluslararasılaşma hedefleri, akademik çeşitliliğin artırılması ve küresel ölçekte bilimsel etkileşimin güçlendirilmesi politikaları ile tam anlamıyla uyumlu değildir.

Yolluk bütçesinin yetersizliği, yalnızca tez savunma süreçlerini değil, aynı zamanda Enstitü'nün ulusal ve uluslararası akademik ağlarla daha güçlü bağlar kurmasını da sınırlandırmaktadır. Bu nedenle, özellikle doktora düzeyinde nitelikli ve farklı kurumlardan jüri üyelerinin katılımını teşvik edebilmek için yolluk ödeneğinin artırılması, Enstitü'nün akademik kalite güvencesi, uluslararası görünürlüğü ve araştırma üniversitesi misyonu açısından stratejik bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir.

III.B. PERFORMANS BİLGİLERİ

III.B.1. Faaliyet Bilgileri

Tablo 13, 2025 yılı içerisinde Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ne denli yoğun ve çok boyutlu bir idari-akademik iş yükü yürüttüğünü açık biçimde ortaya koymaktadır. Kararların büyük bir bölümü doğrudan lisansüstü öğrencilerin akademik süreçlerine ilişkindir ve Enstitü'nün temel işlevinin öğrenci merkezli akademik yönetim olduğunu göstermektedir. Özellikle tez danışmanı atamaları (1052 karar) ve tez jürisi atamaları (569 karar) Enstitü faaliyetlerinin en yoğun alanlarını oluşturmaktadır. Bu sayılar, FBE'nin yürüttüğü yüksek lisans ve doktora programlarının ölçeğini, tez süreçlerinin ne derece yaygın ve dinamik olduğunu açıkça yansıtmaktadır.

Tez izleme komitesi atamaları (162), doktora yeterlik komitesi atamaları (55) ve tezlerin erişime kapatılması kararları (200) birlikte değerlendirildiğinde, Enstitü'nün lisansüstü eğitimin kalite güvencesine ve akademik süreçlerin mevzuata uygun biçimde yürütülmesine büyük önem verdiği görülmektedir. Özellikle tezlerin erişime kapatılmasına ilişkin yüksek sayı, fikri mülkiyet, patent süreçleri, yayın planlamaları ve sanayi iş birlikleri gibi unsurların Enstitü bünyesinde giderek daha fazla önem kazandığını göstermektedir.

Akademik esneklik ve öğrenci hareketliliğini ilgilendiren karar başlıkları da dikkat çekicidir. Ders saydırma (151), program içinde ders saydırma (33), başka üniversiteden ders alma (8), ders ekleme-bırakma (123), bilimsel hazırlık (103) ve zorunlu dersten muafiyet (66) gibi kararlar, lisansüstü programların öğrencilerin akademik geçmişlerine ve ihtiyaçlarına göre esnek biçimde yapılandırıldığını ortaya koymaktadır. Bu durum, Enstitü'nün öğrenci merkezli ve bireyselleştirilmiş bir eğitim yaklaşımını benimsediğini göstermektedir.

İdari süreçler açısından bakıldığında; izin (94), geç kayıt (82), ilişik kesme (379), yabancı uyruklu öğrenci işlemleri (27), yol harcırahı (22) ve not bildirim formları (18) gibi karar başlıkları, Enstitü'nün yalnızca akademik değil, aynı zamanda yoğun bir idari koordinasyon sorumluluğu taşıdığını ortaya koymaktadır. Özellikle ilişik kesme kararlarının yüksek sayıda olması, mezuniyet, kayıt silme ve öğrencilik statüsünün sonlandırılmasına ilişkin süreçlerin yıl boyunca önemli bir iş yükü oluşturduğunu göstermektedir.

Öte yandan, disiplin ve intibak konularında 2025 yılı içerisinde herhangi bir karar alınmamış olması, Enstitü'de akademik disiplin sorunlarının yaşanmadığını ve öğrencilerin genel olarak mevzuata uygun biçimde ilerlediklerini göstermesi açısından olumlu bir göstergedir. Gizli tez (4) ve başvuru dönem değişikliği (4) gibi düşük sayılı kararlar ise daha istisnai ve özel durumlara işaret etmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 2025 yılına ait Yönetim Kurulu kararları, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün yüksek sayıda lisansüstü öğrenciyi kapsayan, çok yönlü, yoğun ve sürekli bir akademik-idari faaliyet yürüttüğünü ortaya koymaktadır. Bu tablo, Enstitü'nün kurumsal kapasitesinin, insan kaynağına dayalı yoğun bir emekle sürdürüldüğünü ve karar

süreçlerinin hem nicelik hem de nitelik bakımından önemli bir yönetim yükü oluşturduğunu açıkça göstermektedir.

Tablo 13: FBE Yönetim Kurulunda Görüşülüp Karar Verilen Konular ve 2025 Yılına Ait Karar Sayıları

Konu Başlığı	2025 sayıları
Lisansüstü Başvurular	IIB.2.1 bölümünde verilmiştir.
Tez danışmanı atama	1052
Tez jürisi atama	569
İzin	94
35. Madde ve ÖYP	16
Tez izleme komitesi	162
Ders saydırma	151
Özel kararlar	77
Ders ekleme bırakma	123
Geç kayıt	82
Bilimsel hazırlık	103
Ek görevli	73
Not bildirim formları	18
Yol harcırahı	22
Program içinde ders saydırma	33
Yabancı uyruklu öğrenci	27
Dersler	25
İlişik Kesme	379
Başka üniversiteden ders alma	8
7XX dersleri	5
Zorunlu dersten muafiyet	66
Gizli tez	4
Doktora yeterlik komitesi atama	55
Başvuru dönem değişikliği	4
Disiplin	0
İntibak	0
Tezlerin Erişime Kapatılması	200

2025 yılında her bir konu başlığıyla ilişkili FBE etkinlik bilgileri ilerleyen bölümlerde verilmiştir.

III.B.1.1. Protokoller ve Uluslararası Ortak Programlar

2020 yılı itibari ile **4 ortak yüksek lisans programı** [*Industrial Engineering (METU - Eindhoven University of Technology); Design Research for Interaction (METU - Delft University of Technology); Computational Design and Fabrication Technologies in Architecture (METU - Delft University of Technology); Earthquake Engineering and Engineering Seismology (METU - The Institute for Advanced Study of Pavia, The University of Pavia, The University of Patras, The University of Grenoble Joseph Fourier)*] ve Eylül 2019 ‘da University of Orleans ile Makine Mühendisliği arasında imzalanan ortak doktora programı protokolü ile birlikte **14 ortak doktora programı** [*Aerospace Engineering (METU - University of Pointers); Aerospace Engineering (METU - University of Orleans); Biology (METU - Universite Paul Sabatier Toulouse); Biotechnology (ODTÜ - Claude Bernard Lyon University); Chemical Engineering (METU - INSA of Lyon); Chemical Engineering (METU - Technical University of Eindhoven); Chemical Engineering (METU-Lehigh University); Civil Engineering (METU - Ecole Nationale Supérieure des Mines de Paris); Civil Engineering (METU - Carnegie Mellon University); Civil Engineering (METU - University of Grenoble France); Environmental Engineering (METU - Carnegie Mellon University); Food Engineering (METU - Université Bordeaux); Mathematics (METU - Université Louis Pasteur); Mechanical Engineering (METU-University of Orleans)*] bulunmaktadır. Bu kapsamda, 2021 yılı itibari ile bu programlarda toplam 1 öğrenci kayıtlıdır. Bu programlardan 2021 yılı itibari ile Etkileşim için Tasarım (15), Endüstri müh-Eindhoven University of Technology (11) ve Mimarlıkta Sayısal Tasarım ve Üretim Teknolojileri (9) başta olmak üzere **toplam 49 öğrenci** mezun olmuştur.

III.B.1.2. Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı

Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı, 2547 Sayılı Kanun’un 35. Maddesi uyarınca ve üniversitelerin gereksinimleri doğrultusunda, üniversitelerimize nitelikli öğretim elemanları yetiştirmek üzere tasarlanmıştır. Bu kapsamda, Üniversitemizde iki ayrı uygulama yapılmaktadır. Üniversitemizde lisansüstü eğitim almak üzere, YÖK aracılığı ile kadroları geçici olarak ODTÜ’ye aktarılan ve Üniversitelerin kendileri tarafından seçilen araştırma görevlileri 35. Madde Ar-Gör.’ler olarak tanımlanmıştır. YÖK’ün merkezi atamasıyla farklı Üniversiteler adına Üniversitemizde lisansüstü eğitim almak üzere kadroları Üniversitemize geçici olarak aktarılan araştırma görevlileri ise Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP) Ar-Gör.’leri olarak tanımlanmıştır. Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı (ÖYP), 2010 yılından beri Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından desteklenmektedir. Araştırma görevlisi adaylarının öncelikle YÖK’ün merkezi atamasıyla ÖYP üniversitelerinden kadro almaları gerekmektedir.

ÖĞRETİM ÜYESİ YETİŞTİRME PROGRAMI (ÖYP): ÖYP'nin amacı, geliştirmekte olan üniversitelerin ihtiyaçları doğrultusunda öğretim üyesi yetiştirmektir.

2001-2009 yılları arasında sayısı 54'e yükselen ÖYP üniversiteleri 2010 yılı itibari ile YÖK tarafından belirlenmiştir. Bu sebeple Üniversitemiz ÖYP Üniversiteleri ile protokol yapmamakta, YÖK'ün merkezi atamasıyla kadro verilen Araştırma Görevlileri, öğrenci olmak için bireysel olarak Üniversitemize başvuruda bulunmaktadır. Kadroları geçici olarak Enstitümüze aktarılan ÖYP araştırma görevlilerinin kadrolarının bağlı bulunduğu ve YÖK tarafından belirlenmiş olan (102) ÖYP Üniversitelerinin isimleri Tablo 14'de verilmiştir.

2016 yılında ülkemizde öğretim elemanı yetiştirme konusunda “öncelikli ve odaklı” bir program oluşturulmuştur. Ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda ihtiyaç duyduğu alanlar tespit edilerek bu alanlarda ihtisaslaşması öngörülen üniversitelere kadrolar öngörülmüş olup, bu kapsamda Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi (Akıllı Ulaştırma Sistemleri) , Türk Alman Üniversitesi (Malzeme Bilimi ve Teknolojileri, Robotlar ve Akıllı Sistemler, Enerji Teknolojileri, Havacılık ve Uzay Alanı) , Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (Havacılık ve Uzay Alanı) , Sinop Üniversitesi (Sürdürülebilir Çevre Yönetimi Teknolojileri, Ekosistemler ve Sürdürülebilir Yapılı Çevre Alanı), Erzurum Teknik Üniversitesi (Mikro ve Nanoteknoloji), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (Mimarlık) ve Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi (Bilgisayar Mühendisliği) gibi üniversiteler ihtisaslaşacak üniversite olarak belirlenmiştir.

Öncelikli Alanlarda Araştırma Görevlilerinin lisansüstü eğitim almak üzere YÖK tarafından kadroları geçici olarak Üniversitemize aktarılmaya devam etmektedir. Yine YÖK tarafından, atandığı Öncelikli Alanlarda lisansüstü eğitim yapmak üzere merkezi olarak yerleştirilen Araş. Görevlilerinin lisansüstü programlara başvuruları 2021-2022 Akademik Yılı Güz dönemi itibariyle yeniden başlamıştır.

Tablo 14: YÖK'ün belirlediği ÖYP Üniversiteleri (2010-2025 yıllarına göre)

1	Kırşehir Ahi Evran*	27	Kırklareli*	53	Tokat Gaziosmanpaşa*	79	Çukurova
2	Kastamonu*	28	Osmaniye Korkut Ata*	54	Harran*	80	İstanbul
3	Düzce *	29	Bingöl	55	İnönü*	81	Marmara
4	Mehmet Akif Ersoy	30	Muş Alparslan	56	İstanbul Medeniyet	82	Sakarya
5	Uşak	31	Mardin Artuklu	57	Kafkas*	83	Erzurum Teknik Üniversitesi
6	Recep Tayyip	32	Batman	58	Kahramanmaraş Sütçü İmam*	84	Eskişehir Osmangazi
7	Namık Kemal*	33	Bartın	59	Karadeniz Teknik Üniversitesi*	85	Eskişehir Teknik Üniversitesi
8	Erzincan*	34	Bayburt	60	Kocaeli*	86	Gazi
9	Aksaray*	35	Gümüşhane	61	Konya	87	Ege
10	Giresun*	36	Hakkari	62	Mersin*	88	Bursa Teknik Üniversitesi
11	Hitit	37	Iğdır	63	Muğla Sıtkı Koçman	89	Dicle
12	Bozok*	38	Şırnak	64	Mustafa Kemal*	90	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve
13	Adıyaman	39	Tunceli	65	Niğde*	91	Cumhuriyet
14	Ordu	40	Yalova	66	Ondokuz Mayıs*	92	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
15	Amasya	41	Abant İzzet Baysal*	67	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	93	Hacettepe
16	Karamanoğlu Mehmetbey*	42	Abdullah Gül	68	Pamukkale*	94	Bandırma Onyediy Eylül
17	Ağrı İbrahim Çeçen	43	Akdeniz*	69	Selçuk*	95	Türk-Alman Üniversitesi
18	Sinop*	44	Anadolu*	70	Süleyman Demirel*	96	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
19	Siirt*	45	Atatürk*	71	Trakya*	97	İskenderun Teknik Üniversitesi
20	Nevşehir	46	Balıkesir*	72	Uludağ*	98	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
21	Karabük*	47	Çanakkale Onsekiz Mart*	73	Van Yüzüncü Yıl*	99	İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi
22	Kilis 7 Aralık*	48	Dokuz Eylül	74	Bülent Ecevit**	100	Kastamonu Üniversitesi
23	Çankırı Karatekin*	49	Dumlupınar*	75	Celal Bayar	101	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
24	Artvin Çoruh*	50	Erciyes*	76	Necmettin Erbakan	102	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
25	Bilecik	51	Fırat*	77	Adnan Menderes		
26	Bitlis Eren*	52	Gaziantep*	78	Ardahan*		

*Tablo 11'de yer alan eski ÖYP Üniversiteleri

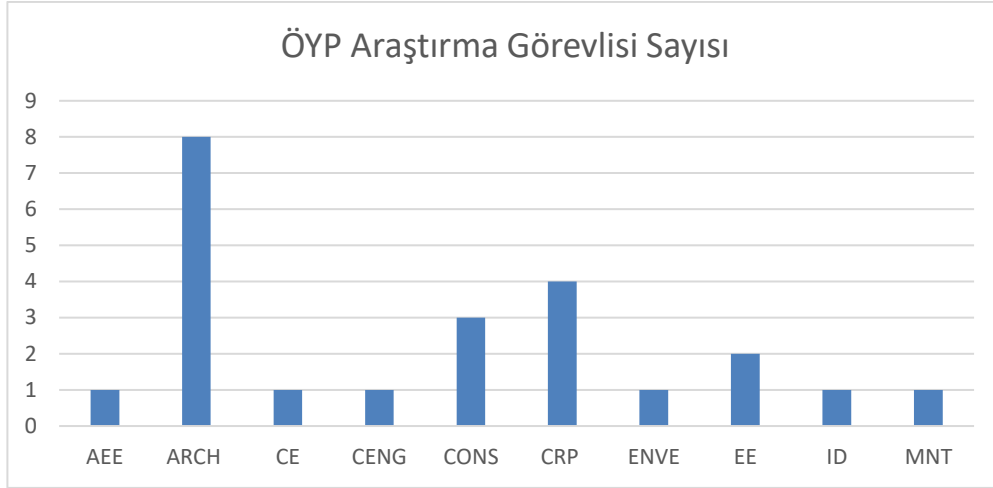
**Zonguldak Karaelmas Üniversitesi'nin adı Bülent Ecevit Üniversitesi

***Rize Üniversitesinin adı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi olarak değişmiştir.

ÖYP Araştırma Görevlilerinin Dağılımları

2025 yılı itibarıyla FBE'ye bağlı lisansüstü programlarda öğrenim gören toplam **23** ÖYP araştırma görevlisi bulunmaktadır. Bunların içinde, ÖYP-YÖK araştırma görevlisi (**9**), öncelikli alanlarda ÖYP araştırma görevlisi (**4**) ve 35. Madde Araştırma görevlisi (**10**) bulunmaktadır. **2025** yılında ÖYP'den toplam **15** araştırma görevlisi mezun olmuştur.

2025 yılı için FBE Anabilim Dallarına göre ÖYP-YÖK, 35. Madde ve Öncelikli Alanlarda ÖYP araştırma görevlileri dağılımı Şekil 6'da verilmiştir.

Şekil 6: 2025 Yılında FBE ÖYP Araştırma Görevlilerinin EABD'lere göre Dağılımları (Toplam 24)

Tablo 15'te 2025 yılı itibarıyla Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen ÖYP ve Öncelikli Alanlar Araştırma Görevlilerine ait üniversite dağılımları yer almaktadır. Buna göre, toplam 13 araştırma görevlisi farklı üniversitelerden Enstitü'ye bağlı olarak lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu durum, FBE'nin yalnızca ODTÜ için değil, aynı zamanda Türkiye genelindeki yükseköğretim kurumları için de önemli bir akademik eğitim ve yetiştirme merkezi işlevi gördüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Dağılım incelendiğinde, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve İzmir Katip Çelebi Üniversitesi'nden ikişer araştırma görevlisinin bulunması, bu üniversitelerle kurulan akademik bağların görece daha güçlü olduğunu göstermektedir. Diğer üniversitelerden ise (Amasya, Dumlupınar, Erzincan, Erzurum Teknik, Harran, Mersin, Sinop, Tokat Gaziosmanpaşa ve Türk-Alman Üniversitesi) birer araştırma görevlisinin yer alması, Enstitü'nün ülke genelinde geniş bir coğrafi temsile sahip olduğunu göstermektedir.

Bu tablo, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün lisansüstü eğitimde üstlendiği ulusal sorumluluğu ve akademik kapasitesini açık biçimde yansıtmaktadır. ÖYP ve Öncelikli Alanlar kapsamında yetiştirilen araştırma görevlileri, kendi üniversitelerine döndüklerinde edindikleri akademik

bilgi, araştırma kültürü ve ODTÜ'nün bilimsel birikimini bulundukları kurumlara taşıyarak ülke genelinde akademik kalite artışına katkı sağlamaktadır.

Dolayısıyla, bu dağılım yalnızca sayısal bir gösterge değil, aynı zamanda FBE'nin Türkiye'de yükseköğretimin gelişimine yönelik stratejik rolünün somut bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

Tablo 15: 2025 Yılında FBE ÖYP Araştırma Görevlilerinin Üniversitelere Göre Dağılımları

ÜNİVERSİTELER	GENEL TOPLAM	ÜNİVERSİTELER	GENEL TOPLAM
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	Harran Üniversitesi	1
Amasya Üniversitesi	1	İzmir Katip Çelebi	2
Dumlupınar Üniversitesi	1	Mersin Üniversitesi	1
Erzincan Üniversitesi	1	Sinop Üniversitesi	1
Erzurum Teknik Üniversitesi	1	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1
		Türk-Alman Üniversitesi	1
		TOPLAM	13

35. MADDE ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİ: 35. Madde araştırma görevlilerinin lisansüstü eğitime kabullerine, başvuru Anabilim Dalları tarafından, ilgili Üniversite Rektörlüklerince gönderilen başvuru evrakı değerlendirilerek karar verilmektedir. Olumlu yanıt alanların kadroları Enstitümüze geçici olarak tahsis edilmekte ve aday ilgili Anabilim Dalında göreve başlamaktadır.

35. Madde Araştırma Görevlilerinin Dağılımları

2025 yılı itibarıyla 2547 sayılı Kanun'un 35. Maddesi kapsamında Fen Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı lisansüstü programlarda öğrenim gören araştırma görevlisi sayısı toplam 10'dur. Bu araştırma görevlilerinin tamamı doktora programına devam etmekte olup, Enstitü'nün ileri düzey araştırma ve akademik insan kaynağı yetiştirme misyonuna doğrudan katkı sağlamaktadır. Bu durum, FBE'nin özellikle doktora düzeyinde ulusal ölçekte bir eğitim ve araştırma merkezi olarak önemli bir işlev üstlendiğini göstermektedir.

Tablo 16 incelendiğinde, 35. Madde araştırma görevlilerinin Anabilim Dallarına göre dağılımının belirli alanlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Buna göre Mimarlık (ARCH) Anabilim Dalı 4 araştırma görevlisi ile en yüksek paya sahiptir ve toplamın %40'ını oluşturmaktadır. Şehir ve Bölge Planlama (CRP) Anabilim Dalı ise 3 araştırma görevlisi ile %30'luk bir oranla ikinci sırada yer almaktadır. Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), İnşaat Mühendisliği (CE) ve Metalürji ve

Malzeme Mühendisliği (MSE) Anabilim Dallarının her birinde 1'er araştırma görevlisi bulunmakta olup, bu dalların her biri toplamın %10'unu temsil etmektedir. Bu dağılım, 35. Madde kapsamındaki görevlendirmelerin özellikle tasarım, planlama ve mühendislik alanlarında yoğunlaştığını, disiplinlerarası etkileşimin de güçlü bir biçimde desteklendiğini göstermektedir.

Tablo 17'da ise 35. Madde araştırma görevlilerinin farklı üniversitelere göre dağılımları sunulmaktadır. Buna göre Amasya, Çanakkale Onsekiz Mart, Dokuz Eylül, Düzce, Erzurum Teknik, Kafkas, Muğla Sıtkı Koçman, Osmaniye Korkut Ata, Şırnak ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitelerinin her birinden birer araştırma görevlisi olmak üzere toplam 10 farklı üniversite temsil edilmektedir. Bu durum, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün ülke genelinde geniş bir akademik etki alanına sahip olduğunu ve çok farklı coğrafi bölgelerden gelen araştırma görevlilerine doktora düzeyinde eğitim imkânı sunduğunu göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 35. Madde kapsamında Enstitü'de eğitim gören araştırma görevlilerinin sayısı sınırlı olmakla birlikte, temsil edilen Anabilim Dalları ve üniversite çeşitliliği oldukça yüksektir. Bu yapı, FBE'nin ulusal ölçekte nitelikli akademik insan kaynağı yetiştirme görevini etkin biçimde yerine getirdiğini, farklı üniversitelerin akademik kapasitesinin güçlendirilmesine doğrudan katkı sunduğunu ve araştırma üniversitesi misyonunu somut biçimde desteklediğini ortaya koymaktadır.

Tablo 16: 2025 Yılında 35. Madde Araştırma Görevlilerinin EABD'lere Göre Dağılımları

EABD	Sayı	EABD	Sayı
ARCH	4	CRP	3
EE	1	MSE	1
CE	1		
		TOPLAM	10

Tablo 17: 2025 Yılında 35. Madde Araştırma Görevlilerinin Üniversitelere Göre Dağılımları

EABD	Sayı	EABD	Sayı
Amasya	1	Kafkas	1
Çanakkale Onsekiz Mart	1	Muğla Sıtkı Koçman	1
Dokuz Eylül	1	Osmaniye Korkut Ata	1
Düzce	1	Şırnak	1
Erzurum Teknik	1	Van Yüzüncü Yıl	1
		TOPLAM	10

ÖYP-YÖK ve 35. Madde Görevlendirmeler:

Araştırma Görevlilerinin yurt dışında uzun süreli görevlendirilmeleri 2547 sayılı Kanunun 39. maddesi ve maddeyi uygulayan “Yurt içinde ve Yurt dışında görevlendirmelerde uyulacak esaslara ilişkin Yönetmelik’in 5. Maddesinin (c) fıkrası uyarınca yapılmaktadır.

Bu maddeye göre; “2547 sayılı Kanunun 33’üncü maddesi kapsamında atanan araştırma görevlileri üniversitede en az bir yıl görev yapmış olmak şartıyla yurtdışında en fazla bir yıla kadar aylıklı olarak görevlendirilebilirler. Bu kapsamda atanan araştırma görevlilerinin yurtdışında görevlendirme süreleri kısa süreli görevlendirmeler de dahil olmak üzere toplamda iki yılı geçemez. 2547 sayılı Kanunun 50’nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında atanan araştırma görevlileri, üniversiteye döndüklerinde mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirebilecek yeterli çalışma süresine sahip olması hususu gözetilerek üniversitede en az bir yıl görev yapmış olmak şartıyla yurtdışında en fazla altı aya kadar aylıklı olarak görevlendirilebilirler. Bu kapsamda atanan araştırma görevlilerinin yurtdışında görevlendirme süreleri kısa süreli görevlendirmeler de dahil olmak üzere toplamda bir yılı geçemez.”

ÖYP-YÖK Seyahat Yönergesine uygun olarak 2025 yılı içerisinde kısa süreli desteksiz 3 yurt içi ve 13 yurt dışı görevlendirme, uzun süreli olarak 2 yurt dışı görevlendirme gerçekleşmiştir.

III.B.1.3. YÖK 100/2000 Doktora Bursları

YÖK 100/2000 Doktora Bursları Projesi kapsamında ülkemiz için öncelikli alanlarında nitelikli bilgi üretmek amaçlı doktoralı insan kaynağına olan ihtiyacı karşılamak üzere, devlet üniversitelerindeki doktora programlarında öğrenim gören öğrencileri desteklemek için, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından Yükseköğretim tarihinde ilk kez "Doktora Bursları" programı 2017 yılında başlatılmıştır.

Ülkemizin bilim, teknoloji ve yenilik politikalarında yükseköğretim odaklı hedeflerinin arasında "Doktora Derecesine Sahip İnsan Kaynağının Nicelik ve Nitelik Olarak Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması" yer almaktadır. YÖK 100/2000 Doktora Bursları Projesi bu amaca yönelik olarak ülkemizin ihtiyaçları ve gelişim alanları dikkate alınarak uzun ve katılımcı bir yaklaşımla tasarlanmıştır. Bu program kapsamında ülkemizin öncelikli alanlarına yönelik 100 alanda 2000 doktoralı insan kaynağı yetiştirilecektir. Bu insan kaynaklarının istihdamı ise sadece akademiye yönelik olmayıp, özellikle kamunun ve özel sektörün de gelişimi odaklı süreçlerine de yöneliktir.

III.B.1.3.1. Başvuru Şartları

- T.C. vatandaşı olmak.
- Doktora programı için yüksek lisans derecesine sahip olmak. Bütünleşik doktora programı için lisans derecesine sahip olmak.
- Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ve başvuru yapılacak yükseköğretim

- kurumunun belirlediği başvuru ve kabul şartlarını taşıyor olmak.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonları ile Devlet veya Vakıf Yükseköğretim Kurumlarının öğretim elemanı kadrolarında çalışmıyor olmak.
- Halen devlet yükseköğretim kurumunda doktora eğitimine devam ediyorsa tez aşamasına geçmemiş olmak.

III.B.1.3.2. YÖK 100/2000 Doktora Bursu Alanların Öncelikli Alanlara Göre Dağılımı

Tablo 18’de, 2025 yılı Mart ve Eylül dönemlerinde YÖK 100/2000 Doktora Bursu kapsamında Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde desteklenen öğrencilerin, öncelikli alanlara göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre, Mart 2025 döneminde toplam 4 öğrenci burs almaya hak kazanmış, Eylül 2025 döneminde ise 1 öğrenci desteklenmiştir. Bu durum, Enstitü’nün YÖK tarafından belirlenen öncelikli alanlarda yürütülen doktora çalışmalarına aktif biçimde katkı sunduğunu göstermektedir.

Mart 2025 döneminde burs kazanan öğrencilerin alan dağılımı oldukça çeşitlidir. Bitki Genetiği ve Tarımsal Biyoteknoloji, Moleküler Biyoloji ve Genetik (Gen Tedavisi ve Genom Çalışmaları), Gıda Üretim ve Tüketim Zincirleri ile Moleküler Onkoloji ve Kanser Araştırmaları alanlarının her birinde birer bursiyerin yer alması, Fen Bilimleri Enstitüsü’nün hem yaşam bilimleri hem de gıda ve tarım temelli stratejik alanlarda dengeli bir akademik üretim kapasitesine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çeşitlilik, Enstitü’nün ulusal önceliklerle uyumlu, geniş bir araştırma perspektifi benimsediğini göstermektedir.

Eylül 2025 döneminde ise Moleküler Biyoloji ve Genetik (Gen Tedavisi ve Genom Çalışmaları) alanında 1 öğrencinin burs alması, bu alanın Enstitü bünyesinde süreklilik arz eden ve güçlü bir araştırma odağına sahip olduğunu göstermektedir. Genom çalışmaları ve gen tedavisi gibi ileri biyoteknoloji temelli alanlar, hem ulusal sağlık politikaları hem de küresel bilimsel eğilimler açısından stratejik öneme sahiptir.

Tablo 18: 2025 Mart ve Eylül aylarında Öncelikli Alanlarına göre YÖK 100/2000 bursu alan öğrenci sayıları

Öncelikli Alan	Bursiyer Sayısı Mart 2025	Bursiyer Sayısı Eylül 2025
Bitki Genetiği ve Tarımsal Biyoteknoloji	1	-
Moleküler Biyoloji ve Genetik Gen Tedavisi ve Genom Çalışmaları	1	1
Gıda Üretim ve Tüketim Zincirleri	1	-
Moleküler Onkoloji ve Kanser Araştırmaları	1	-
Toplam	4	1

Genel olarak değerlendirildiğinde, YÖK 100/2000 Doktora Bursu kapsamında desteklenen öğrenci sayıları sınırlı olmakla birlikte, temsil edilen öncelikli alanların niteliği son derece yüksektir. Bu tablo, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün ülkenin bilim, teknoloji, sağlık, tarım ve gıda güvenliği gibi stratejik alanlarda nitelikli doktora insan kaynağı yetiştirme misyonunu başarıyla yerine getirdiğini ve YÖK'ün öncelikli alan politikalarıyla güçlü bir uyum içinde çalıştığını ortaya koymaktadır.

III.B.1.3.3.Bursun Kesildiği Durumlar

- Öğrencinin kendi isteği ile burstan ayrılması,
- Öğrencinin kaydını dondurması,
- Öğrencinin disiplin cezası alması,
- Bursiyerin başka bir üniversiteye veya başka bir programa yatay geçiş yapması,
- İlk yarıyıl sonunda not ortalamasının 3,00'ın altına düşmesi,
- İlk yarıyıldan sonraki yarıyıllarda kümülatif not ortalamasının 3,00'ın altına düşmesi,
- Tez derslerinin birinden dönem sonunda "U" (Unsatisfactory/Yetersiz) notunu alması.

2025 yılı içerisinde 3 öğrencinin azami burs süresi dolduğu için bursları kesilmiştir.

III.B.2. Diğer Hususlar

FBE'ye bağlı programlarla ilgili olarak öğrenci başvuru, kabul, kayıt, yabancı uyruklu öğrenciler, mezun istatistikleri ve mezun anketleri sonuçları aşağıda verilmiştir.

III.B.2.1. FBE Programlarına Başvuru, Kabul ve Kayıt İstatistikleri

Bu bölümde Yüksek Lisans (YL), Doktora (D), Lisans Sonrası Doktora (LSD) ve Tezsiz Yüksek Lisans (TYL) Programları ile ilgili olarak öğrencilerin başvuru, kabul, başarı istatistikleri ve yabancı uyruklu öğrenciler ile ilgili çeşitli istatistiki bilgiler verilmiştir.

Şekil 7'de Enstitümüze bağlı lisansüstü programlara son beş dönemde (2023-2024 Ders Yılı I. ve II. dönemleri, 2024-2025 Ders Yılı I. ve II. dönemleri ile 2025-2026 Ders Yılı I. dönemi) yapılan başvuru ve kabul sayıları, program türüne göre (Yüksek Lisans ve Doktora) karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır. Grafik, başvuru hacminin dönemler arasında belirgin biçimde dalgalandığını, kabul sayılarının ise başvuru düzeyiyle birlikte artıp azaldığını; bununla birlikte kabul oranlarında program türüne ve döneme göre farklılaşmalar bulunduğunu göstermektedir.

2023-2024 I. Dönem: Yüksek Lisans programlarında 834 başvuruya karşılık 581 kabul gerçekleşmiş; Doktora programlarında ise 209 başvuruya karşılık 172 kabul yapılmıştır. Bu dönem, hem YL hem de doktora için yüksek hacimli bir kabul düzeyine işaret etmektedir.

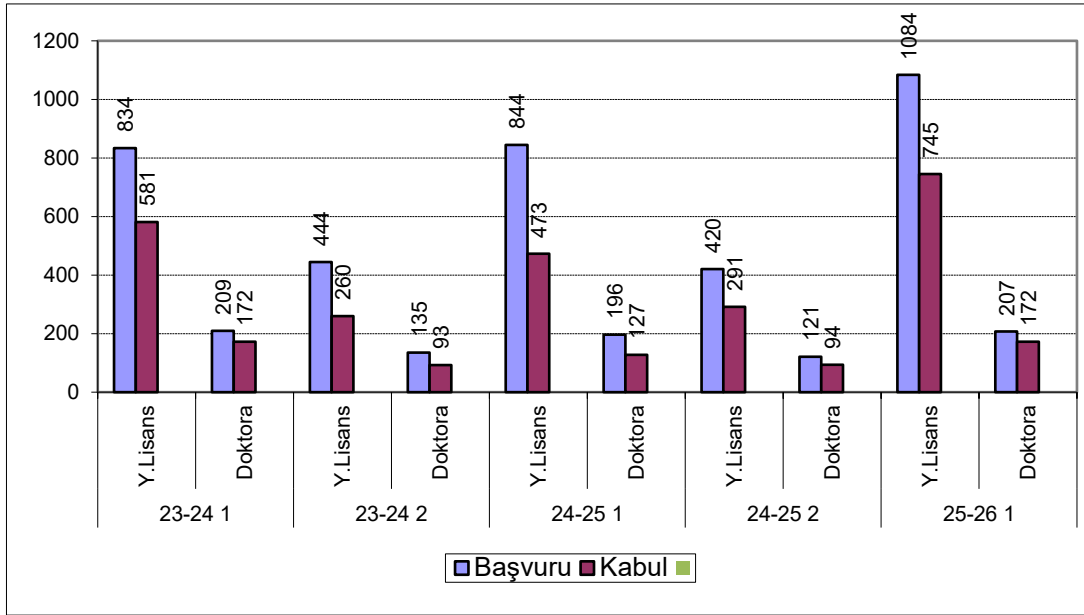
2023-2024 II. Dönem: Başvurularda belirgin bir düşüş görülmektedir. Yüksek Lisans'ta 444 başvuru ve 260 kabul; Doktora'da 135 başvuru ve 93 kabul gerçekleşmiştir. Birinci döneme kıyasla özellikle YL başvurularındaki azalma dikkat çekmektedir. Bu düşüş, bahar dönemlerinde başvuru sayılarının geleneksel olarak daha düşük olabilmesi, mezuniyet/askerlik/iş planları gibi aday davranışlarındaki mevsimsellik ve bazı programlarda kontenjan/başvuru takvimlerinin etkisi ile açıklanabilir.

2024-2025 I. Dönem: Yüksek Lisans başvuruları tekrar yükselerek 844'e ulaşmış, 473 kabul ile sonuçlanmıştır. Doktora programlarında 196 başvuru ve 127 kabul gerçekleşmiştir. Bu dönem, 2023-2024 II. döneme göre belirgin bir toparlanmaya işaret etmekte; özellikle YL'de başvuru hacminin yeniden birinci dönem düzeylerine yaklaştığı görülmektedir.

2024-2025 II. Dönem: Hem YL hem doktora başvurularında yeniden düşüş vardır. Yüksek Lisans'ta 420 başvuru ve 291 kabul; Doktora'da 121 başvuru ve 94 kabul yapılmıştır. Dikkat çekici nokta, YL başvuru sayısı görece daha düşük olmasına rağmen kabul sayısının (291) yüksek seyretmesi ve kabul oranının artmış görünmesidir. Bu durum; bazı programlarda kontenjanların bahar döneminde daha etkin kullanılmasına, başvuru havuzunun daha nitelikli olmasına veya birikmiş başvuruların/yerleştirmelerin bu dönemde sonuçlandırılmasına bağlanabilir.

2025-2026 I. Dönem: Grafik, beş dönem içinde en yüksek başvuru hacminin bu dönemde gerçekleştiğini göstermektedir. Yüksek Lisans programlarında 1084 başvuruya karşılık 745 kabul; Doktora programlarında 207 başvuruya karşılık 172 kabul yapılmıştır. Bu dönem, hem YL hem de doktora programlarının adaylar nezdinde yüksek bir çekim gücüne sahip olduğunu ve Enstitü'nün lisansüstü eğitime talebin artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Özellikle YL başvurularındaki sıçrama, programların görünürlüğünün artması, aday havuzunun genişlemesi, bazı alanlarda iş gücü piyasasının lisansüstü eğitimi teşvik etmesi ve ulusal/uluslararası aday profilindeki artış gibi faktörlerle açıklanabilir.

Genel olarak Şekil 7, güz dönemlerinde (I. dönem) başvuru ve kabul sayılarının belirgin biçimde yükseldiğini, bahar dönemlerinde (II. dönem) ise başvuru hacminin azaldığını göstermektedir. Doktora programlarında başvuru sayıları YL'ye kıyasla doğal olarak daha düşük olmakla birlikte, kabul sayılarının birçok dönemde başvurulara yakın seyretmesi; doktora aday havuzunun daha hedefli ve nitelikli olabildiğini ve programların kontenjan planlamasında istikrarı yansıtmaktadır. Bu veriler, Enstitü'nün lisansüstü programlara olan talebi düzenli biçimde izlediğini ve kabul süreçlerini dönemsel başvuru dinamiklerine göre yönetebildiğini göstermesi açısından önem taşımaktadır.

Şekil 7: Lisansüstü programlara son beş dönemde yapılan başvuru ve kabul istatistikleri

III.B.2.1.1. Yüksek Lisans Programlarına Başvuru ve Kabul İstatistikleri

Tablo 19, **2025 yılı** kapsamında yürütülen iki ardışık başvuru döneminde (2024–2025 Bahar ve 2025–2026 Güz) Yüksek Lisans programlarına olan talebi ve kabul süreçlerinin seçicilik düzeyini ayrıntılı biçimde ortaya koymaktadır. Toplamda **1504** aday başvuruda bulunmuş, bunların **1036**’sı kabul edilmiştir. Buna göre genel kabul oranı **%68,9** olarak gerçekleşmiştir. Dönem bazında bakıldığında kabul oranlarının sırası ile 2024–2025 Bahar ve 2025–2026 Güz **dönemlerinde** **%69,28** ve **%68,73** gibi birbirine çok yakın değerlerde olması, Enstitü’nün kabul politikalarının istikrarlı ve öngörülebilir biçimde yürütüldüğünü göstermektedir.

Başvuru sayıları açısından en yüksek talep gören programların başında Bilgisayar Mühendisliği (CENG), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), İnşaat Mühendisliği (CE), Makina Mühendisliği (ME), Havacılık ve Uzay Mühendisliği (AEE) ve Endüstri Mühendisliği (IE) gelmektedir. Özellikle CENG programında 2025 yılı toplamında 218 başvuruya karşılık yalnızca 90 kabul yapılmış ve kabul oranı **%41,3** seviyesinde kalmıştır. Bu durum, bilgisayar, yazılım ve veri temelli alanlara olan talebin son derece yüksek olduğunu ve bu programların Enstitü’nün en rekabetçi programları arasında yer aldığını göstermektedir. Benzer şekilde EE (**%55,2**) ve ME (**%59,6**) programları da görece düşük kabul oranlarıyla yüksek seçicilik düzeyine sahip alanlar olarak öne çıkmaktadır.

Buna karşılık, CE (**%93,5**), CHE (**%97,6**), PETE (**%100**), MATH (**%100**), CEIT (**%100**), BTEC (**%100**), SCED (**%100**) ve MTED (**%100**) gibi programlarda kabul oranlarının çok yüksek olması, bu alanlarda kontenjanların büyük ölçüde başvuru sayılarıyla uyumlu olduğunu ve adayların önemli bir bölümünün akademik yeterlilikleri sağladığını göstermektedir. Bu programlar, başvuru

yoğunluğu açısından daha dengeli bir yapıya sahip olup kabul süreçlerinde daha az eleme gerektirmektedir.

Moleküler Biyoloji ve Genetik (GENE), Biyoloji (BIO), Biyomedikal Mühendisliği (BME), Fizik (PHYS) ve Kimya (CHEM) gibi temel ve yaşam bilimleri alanlarında ise orta düzeyde bir talep ve orta düzeyde seçicilik söz konusudur. Örneğin GENE programında toplam kabul oranının %48,1 olması, bu alanda hem talebin arttığını hem de Enstitü'nün kaliteyi korumak adına daha seçici davrandığını düşündürmektedir. Bu durum, özellikle biyoteknoloji ve genom temelli araştırmaların artan akademik cazibetiyle uyumludur.

Yeni açılan veya disiplinlerarası nitelik taşıyan programlar dikkat çekici farklılıklar göstermektedir. AIX (%47,6), DDS (%21,4) ve ROBO (%54,3) programları, görece düşük kabul oranlarıyla öne çıkmaktadır. Bu durum, bu programlarda ya kontenjanların sınırlı tutulduğunu ya da programlara yönelik akademik yeterlilik beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Özellikle ROBO programında 35 başvuruya karşılık yalnızca 19 kabul yapılmış olması, robotik ve yapay zekâ temelli alanların giderek daha rekabetçi hâle geldiğini ortaya koymaktadır.

Bazı programlarda (ARCH-BS, ARCH-CONS, CRP-CP, CRP-UD, GGIT, MTED, STAT gibi) başvuruların yalnızca 2025–2026 Güz döneminde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum, söz konusu programların yeni açılmış olması, yeniden yapılandırılması veya tanınırlıklarının artması ile ilişkili olabilir. Kabul oranlarının bu programlarda genellikle %80'in üzerinde olması, başvuruların akademik açıdan güçlü profillerden oluştuğunu düşündürmektedir.

Genel olarak Tablo 19, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Yüksek Lisans programlarında dengeli, seçici ve kalite odaklı bir kabul politikası izlediğini açıkça ortaya koymaktadır. Yüksek talep gören mühendislik ve bilişim temelli alanlarda daha rekabetçi bir yapı söz konusu iken, diğer birçok programda kontenjanlar ile başvurular arasında sağlıklı bir denge bulunmaktadır. Yaklaşık %69'luk genel kabul oranı, Enstitü'nün hem erişilebilirliği koruduğunu hem de akademik kaliteyi gözettiğini göstermektedir. Bu tablo, FBE'nin araştırma üniversitesi kimliği ile uyumlu, kontrollü büyüme ve nitelikli insan kaynağı yetiştirme stratejisini başarıyla sürdürdüğünü göstermektedir.

Tablo 19: 2024-2025 Ders Yılı II. ve 2025-2026 Ders Yılı I. Dönemlerine Başvuran ve Kabul Edilen Yüksek Lisans Öğrencilerinin EABD'lere Göre Dağılımı

EABD	2024-2025 II. Dönem			2025-2026 I. Dönem			2025 verileri		
	Başvuru	Kabul	Kabul Oranı (%)	Başvuru	Kabul	Kabul Oranı (%)	Toplam Başvuru	Toplam Kabul	Toplam Kabul Oranı (%)
AEE	36	33	91.7	54	43	79.6	90	76	84.4
AIX	0	0	0	42	20	47.6	42	20	47.6
ARCH	10	8	80	40	31	77.5	50	39	78
ARCH-BS	0	0	0	19	17	89.5	19	17	89.5
ARCH-CONS	0	0	0	18	15	83.3	18	15	83.3
ARME	3	3	100	3	3	100	6	6	100
BCH	4	2	50	4	4	100	8	6	75
BIO	6	3	50	12	7	58.3	18	10	55.6
BME	10	7	70	6	4	66.7	16	11	68.8
BTEC	5	5	100	3	3	100	8	8	100
CE	38	37	97.4	55	50	90.9	93	87	93.5
CEIT	2	2	100	7	7	100	9	9	100
CENG	69	23	33.3	149	67	45	218	90	41.3
CHE	7	7	100	35	34	97.1	42	41	97.6
CHEM	15	13	86.7	27	24	88.9	42	37	88.1
CRP-CP	0	0	0	10	9	90	10	9	90
CRP-RP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CRP-UD	0	0	0	20	17	85	20	17	85
DDS	0	0	0	14	3	21.4	14	3	21.4
EE	55	29	52.7	139	78	56.1	194	107	55.2
ENVE	8	6	75	9	4	44.4	17	10	58.8
EQS	1	1	100	9	9	100	10	10	100
ES	2	1	50	5	4	80	7	5	71.4
ESS	5	5	100	4	4	100	9	9	100
FDE	10	9	90	16	14	87.5	26	23	88.5
GEOE	6	5	83.3	11	11	100	17	16	94.1
GENE	1	1	100	26	12	46.2	27	13	48.1
GGIT	0	0	0	7	7	100	7	7	100
ID	8	5	62.5	22	13	59.1	30	18	60
IE	12	8	66.7	32	17	53.1	44	25	56.8
MATH	4	4	100	12	12	100	16	16	100
ME	35	25	71.4	69	37	53.6	104	62	59.6
METE	19	17	89.5	41	36	87.8	60	53	88.3
MINE	5	5	100	9	7	77.8	14	12	85.7
MNT	13	8	61.5	17	13	76.5	30	21	70
OHS	0	0	0	4	2	50	4	2	50
OR	0	0	0	5	4	80	5	4	80
PETE	6	6	100	20	20	100	26	26	100
PHYS	15	11	73.3	34	21	61.8	49	32	65.3
PST	1	1	100	3	3	100	4	4	100
SCED	1	1	100	10	10	100	11	11	100
MTED	0	0	0	10	10	100	10	10	100
ROBO	8	0	0	27	19	70.4	35	19	54.3
STAT	0	0	0	25	20	80	25	20	80
TOPLAM	420	291	69.28	1084	745	68.73	1504	1036	68.9

Tablo 20, Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans programlarına kabul edilen öğrencilerin akademik profillerini ortaya koymak açısından son derece önemli bir göstergedir. Tablo, hem ALES puanlarının hem de lisans mezuniyet not ortalamalarının (GNO) Enstitü genelinde yüksek ve dengeli bir seviyede seyrettiğini göstermektedir. 2024–2025 Bahar ve 2025–2026 Güz dönemleri birlikte değerlendirildiğinde, kabul edilen öğrencilerin **genel ALES ortalaması 82,10, lisans GNO ortalaması ise 2,99** olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler, FBE'nin yüksek lisans programlarına nitelikli, akademik yeterliliği güçlü bir öğrenci profili kazandırdığını açıkça göstermektedir.

Dönemler arası karşılaştırmaya bakıldığında, 2024-2025 II. dönemde ortalama Lisans GNO'nun 2,95 ve ALES ortalamasının 81,74 olduğu; 2025-2026 I. dönemde ise bu değerlerin sırasıyla 3,04 ve 82,46'ya yükseldiği görülmektedir. Bu artış, kabul edilen öğrenci profilinin akademik başarı açısından daha da güçlendiğini ve Enstitü'nün seçicilik düzeyini koruyarak kaliteyi artırma yönünde ilerlediğini göstermektedir.

EABD bazında incelendiğinde, özellikle mühendislik ve bilişim temelli programlarda ALES ortalamalarının oldukça yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Bilgisayar Mühendisliği (CENG), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), Endüstri Mühendisliği (IE), Makina Mühendisliği (ME), Matematik (MATH) ve Yöneylem Araştırması (OR) gibi alanlarda ALES ortalamalarının çoğunlukla 88–94 aralığında olması, bu programların yüksek rekabet düzeyine sahip olduğunu ve üst düzey akademik yeterliliğe sahip adayları kabul ettiğini göstermektedir. Özellikle OR programında 94,38 gibi son derece yüksek bir ALES ortalamasına ulaşılması, bu alanın Enstitü içindeki en seçici programlardan biri olduğunu ortaya koymaktadır.

Yeni açılan ve disiplinlerarası programlarda da dikkat çekici değerler görülmektedir. AIX, DDS ve ROBO gibi programlarda hem GNO hem de ALES ortalamalarının oldukça yüksek olması, bu alanlara başvuran adayların güçlü akademik altyapıya sahip olduğunu göstermektedir. Örneğin DDS programında ALES ortalamasının 92,25 olması, programın yüksek akademik standartlarla yapılandırıldığını göstermektedir.

Temel bilimler ve yaşam bilimleri alanlarında (BIO, GENE, CHEM, PHYS, BCH) ise dengeli ve sürdürülebilir bir akademik profil söz konusudur. Bu alanlarda GNO ortalamalarının çoğunlukla 2,9–3,3 aralığında, ALES ortalamalarının ise 78–84 bandında seyretmesi, akademik altyapısı güçlü ve araştırmaya yatkın bir öğrenci kitlesinin Enstitü'ye kazandırıldığını göstermektedir.

Bazı programlarda GNO ortalamasının görece yüksek, ALES ortalamasının ise görece düşük olduğu (örneğin CEIT gibi) ya da tam tersi durumların görüldüğü dikkat çekmektedir. Bu durum, programların kabul kriterlerindeki ağırlıklandırmaların farklılık gösterebildiğini ve bazı alanlarda lisans başarısının, bazı alanlarda ise merkezi sınav başarısının daha belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu esneklik, Enstitü'nün farklı disiplinlerin doğasına uygun değerlendirme yaklaşımı benimsediğini ortaya koymaktadır.

Genel olarak Tablo 20, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Yüksek Lisans programlarına kabul edilen öğrencilerin akademik niteliğinin oldukça yüksek olduğunu, hem merkezi sınav başarısı hem de lisans akademik performansı açısından güçlü bir öğrenci profiline sahip

olunduğunu göstermektedir. **2025 yılı için belirlenen ortalama ALES puanının 82,10 ve GNO'nun 2,99 olması**, FBE'nin araştırma üniversitesi kimliğiyle uyumlu biçimde seçici, kalite odaklı ve akademik standartları yüksek bir kabul politikası yürüttüğünün somut bir göstergesi niteliğindedir.

Tablo 20: 2024-2025 Ders Yılı II. ve 2025-2026 Ders Yılı I. Dönemlerine Başvuran ve Kabul Edilen Yüksek Lisans Öğrencilerinin ALES ve Lisans GNO Ortalamalarının EABD'lere Göre

EABD	2024-2025 II. Dönem		2025-2026 I. Dönem		EABD	2024-2025 II. Dönem		2025-2026 I. Dönem	
	Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}	Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}		Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}	Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}
AEE	3.2	85.260	3.17	85.95	ESS	2.79	78.95	2.86	80.19
AIX			3.44	87.75	FDE	2.89	82.05	2.92	81.99
ARCH	3.33	77.56	3.23	81.28	GENE	3.01	79.57	3.29	81.24
ARCH-BS			3.03	81.58	GEOE	2.61	82.78	2.57	78.99
ARCH-CONS			3.03	80.27	GGIT			2.76	76.45
ARME	2.79	69.41	3	81.33	ID	3.28	76.60	3.22	77.25
BCH	2.86	77.67	2.78	74.86	IE	3.08	89.11	3.22	88.92
BIO	2.92	82.61	3.17	84.23	MATH	3.33	87.22	3.33	85.66
BME	3	81.47	2.77	84.57	ME	3.16	88.91	3.16	88.13
BTEC	2.7	79.35	2.94	80.64	METE	2.94	82.53	3.01	83.19
CE	2.86	84.77	2.78	84.93	MINE	2.54	81.86	2.60	77.68
CEIT	3.69	76.37	3.43	72.71	MNT	2.77	85.29	2.76	84.67
CENG	3.21	88.78	3.43	90.93	OHS			2.37	75.02
CHE	2.97	80.05	3.1	84.64	OR			3.41	94.38
CHEM	2.65	78.97	2.93	78.63	PETE	2.78	84.31	2.70	81.80
CRP-CP			2.99	74.24	PHYS	2.89	83.40	3.12	81.41
CRP-RP					PST	2.37	78.80	2.87	84.99
CRP-UD			2.99	73.88	SSME				
DDS			3.55	92.25	SCED	2.51	76.79	3.16	78.13
EE	3.28	90.8	3.43	90.49	MTED			3.30	84.84
ENVE	2.88	84.1	3.02	78.95	ROBO			3.21	87.68
EQS	2.86	80.91	2.93	83.72	STAT			3.19	83.70
ES	3.42	77.04	2.51	81.48					
ORTALAMA						2.95	81.74	3.04	82.46
2025 Yılı için Ortalama ALES =82.10, Ortalama GNO =2.99									

III.B.2.1.2. Yüksek Lisans Programlarına Kayıtlı Öğrenci İstatistikleri

Tablo 21, Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans programlarına kayıtlı öğrenci sayılarının son üç akademik yılın (2023-2024, 2024-2025 ve 2025-2026) I. dönemleri itibarıyla EABD'lere göre dağılımını göstermektedir. Ders ekleme-bırakma süreci tamamlandıktan sonraki kesin kayıtlı öğrenci sayılarını yansıtan bu tablo, Enstitü'nün Yüksek Lisans öğrenci kapasitesinin ve alan bazlı yoğunlaşmaların net bir görünümünü sunmaktadır. **2025-2026 Ders Yılı I. dönemi itibarıyla FBE bünyesindeki Yüksek Lisans öğrencisi sayısı toplam 1960'tır.**

Genel toplamlar incelendiğinde, 2023-2024 I. döneminde 2233 olan kayıtlı öğrenci sayısının 2024-2025 I. döneminde 1850'ye gerilediği, 2025-2026 I. döneminde ise yeniden artarak 1960'a ulaştığı görülmektedir. Bu durum, 2024-2025 döneminde genel bir düşüş yaşandığını, ancak 2025-2026 döneminde sistemin tekrar toparlanma eğilimine girdiğini göstermektedir. Söz konusu düşüş ve artışlar; mezuniyet oranları, başvuru ve kabul politikaları, bazı programlarda kontenjanların yeniden düzenlenmesi ve kalite odaklı planlama gibi faktörlerle ilişkilendirilebilir.

Anabilim dalları bazında bakıldığında, Havacılık ve Uzay Mühendisliği (AEE), İnşaat Mühendisliği (CE), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE) ve Makina Mühendisliği (ME) gibi büyük mühendislik alanlarının Enstitü'nün Yüksek Lisans öğrenci nüfusunun ana omurgasını oluşturduğu görülmektedir. Özellikle AEE programında öğrenci sayısının üç yıl boyunca yüksek ve artan bir eğilim göstermesi (170 → 169 → 185), bu alanın Enstitü içindeki en güçlü ve istikrarlı programlardan biri olduğunu ortaya koymaktadır. Benzer şekilde CE ve EE programları da yüksek öğrenci sayılarıyla dikkat çekmektedir; her iki programda 2024-2025 döneminde yaşanan düşüşe rağmen 2025-2026 döneminde yeniden artış görülmüştür.

Makina Mühendisliği (ME) programı, her üç yılda da en yüksek öğrenci sayısına sahip alanlardan biri olmaya devam etmektedir. Ancak ME'de öğrenci sayısının 187'den 147'ye, ardından 138'e düşmesi, bu programda daha kontrollü bir kontenjan politikası izlendiğini ya da mezuniyet oranlarının yükseldiğini düşündürmektedir. Buna karşılık Metalurji ve Malzeme Mühendisliği (METE) programında sayılar büyük ölçüde sabit seyretmekte olup, bu da istikrarlı bir talebe işaret etmektedir.

Bilgisayar Mühendisliği (CENG) programında 2025-2026 döneminde belirgin bir artış (117 → 107 → 135) görülmesi, yazılım, yapay zekâ ve veri odaklı alanlara olan ilginin lisansüstü düzeyde giderek güçlendiğini göstermektedir. Benzer biçimde Robotik (ROBO) programındaki artış eğilimi (17 → 22 → 24) de bu genel eğilimi desteklemektedir.

Mimarlık ve planlama alanlarında (ARCH, BS, CONS, CRP alt programları) dalgalı ancak sürdürülebilir bir yapı görülmektedir. Özellikle ARCH ve CONS programlarında 2025-2026 döneminde artış yaşanması, mimarlık temelli lisansüstü eğitimde talebin devam ettiğini göstermektedir.

Tablo 21: 2023-2024, 2024-2025 ve 2025-2026, Ders Yılları I. Dönemlerinde YL Programlarına Kayıtlı Öğrencilerin EABD'lere Göre Dağılımı

EABD	2023-2024 I. Dönem	2024-2025 I. Dönem	2025-2026 I. Dönem	EABD	2023-2024 I. Dönem	2024-2025 I. Dönem	2025-2026 I. Dönem
AEE	170	169	185	ES	22	11	8
AIX			19	ESS	38	18	18
ARCH	59	50	66	FDE	48	41	36
BS	44	27	31	GENE	32	30	25
CONS	46	35	43	GEOE	39	30	33
ARME	6	3	6	GGIT	31	9	8
BCH	14	10	8	ID	30	32	39
BIO	31	40	34	IE	53	41	38
BME	20	18	15	MATH	39	34	31
BTEC	13	15	14	ME	187	147	138
CE	204	153	167	METE	125	114	115
CEIT	24	20	17	MINE	22	19	27
CENG	117	107	135	MNT	34	35	40
CHE	39	37	56	OHS	4	2	1
CHEM	74	67	70	OR	4	3	4
CRP				PETE	33	35	47
CP	28	21	15	PHYS	67	74	73
RP	12	1		PST	15	11	10
UD	45	30	28	ROBO	17	22	24
DDS	8	13	14	SSME	2	0	
EE	208	164	187	SCED	64	39	29
ENVE	52	29	23	MTED	57	53	45
EQS	4	4	6	STAT	52	37	32
TOPLAM					2233	1850	1960

Temel bilimler ve yaşam bilimleri açısından bakıldığında; Fizik (PHYS), Kimya (CHE, CHEM), Moleküler Biyoloji ve Genetik (GENE) ve Biyoloji (BIO) programlarında görece dengeli bir dağılım söz konusudur. Bu programlarda öğrenci sayıları büyük dalgalanmalar göstermemekte, sürdürülebilir bir akademik yapı korunmaktadır. Bu durum, Enstitü'nün yalnızca mühendislik değil, temel bilimlerde de güçlü bir lisansüstü kapasiteye sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Eğitim bilimleri ve disiplinlerarası alanlarda (CEIT, SCED, MTED, ESS, STAT vb.) ise 2024-2025 ve 2025-2026 dönemlerinde öğrenci sayılarında azalma eğilimi görülmektedir. Bu durum, bu alanlarda kontenjanların daha sınırlı tutulması, programların yeniden yapılandırılması veya talep düzeyindeki değişimlerle ilişkilendirilebilir.

Genel olarak Tablo 21, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Yüksek Lisans öğrenci profilinin büyük mühendislik programlarında yoğunlaştığını, bilgisayar, robotik ve ileri teknoloji temelli alanlarda artan bir talep olduğunu, temel bilimlerde istikrarlı ve sürdürülebilir bir öğrenci yapısının korunduğunu; ancak bazı alanlarda ise kalite ve kapasite odaklı bir dengeleme politikasının uygulandığını açık biçimde ortaya koymaktadır.

2025-2026 döneminde toplam öğrenci sayısının yeniden artış göstermesi, Enstitü'nün lisansüstü eğitimde güçlü bir çekim merkezi olma özelliğini sürdürdüğünü ve başvuru-kabul-kayıt süreçlerinde dengeli bir büyüme stratejisi izlediğini göstermektedir.

III.B.2.1.3. Doktora Programlarına Başvuru ve Kabul İstatistikleri

Tablo 22, Fen Bilimleri Enstitüsü doktora programlarına yönelik başvuru ve kabul süreçlerinin hem nicelik hem de seçicilik düzeyi açısından oldukça güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. **2024–2025 Ders Yılı II. döneminde** toplam **121** başvurudan **94**'ü kabul edilmiş ve genel kabul oranı **%77,69** olarak gerçekleşmiştir. **2025–2026 Ders Yılı I. döneminde** ise başvuru sayısı **207**'ye yükselmiş, bunların **172**'si kabul edilmiş ve kabul oranı **%83,09**'a çıkmıştır. Her iki dönem birlikte değerlendirildiğinde, toplam **328** başvurudan **266**'sının kabul edildiği ve genel kabul oranının **%81,1** olduğu görülmektedir. Bu oran, doktora programlarına başvuran adayların büyük bölümünün nitelikli ve hedefli bir başvuru profiline sahip olduğunu, Enstitü'nün ise kaliteyi koruyarak geniş bir akademik kapasiteyle öğrenci kabul edebildiğini göstermektedir.

Anabilim dalları bazında bakıldığında, birçok programda kabul oranlarının %80–100 aralığında gerçekleşmesi dikkat çekicidir. Özellikle BCH, ESS, FDE, GEOE, MATH, PST, ROBO, SCED, MTED, STAT ve PETE gibi alanlarda kabul oranlarının %100 olması, bu programlara başvuran adayların akademik yeterliliklerinin oldukça yüksek olduğunu ve kontenjanların büyük ölçüde nitelikli adaylarla dolduğunu göstermektedir. Bu durum, Enstitü'nün doktora düzeyinde kalite güvencesi ile erişilebilirliği dengeli biçimde yönettiğini ortaya koymaktadır.

İnşaat Mühendisliği (CE), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), Mimarlık (ARCH ve alt programları), Metalurji ve Malzeme Mühendisliği (METE) ve Mühendislik Tasarımı/Mühendislik Bilimleri temelli alanlar, hem başvuru sayıları hem de yüksek kabul oranları ile doktora eğitiminin ana omurgasını oluşturmaktadır. Örneğin CE programında toplamda 27 başvurudan 25 kabul ile %92,6'lık çok yüksek bir kabul oranına ulaşılmıştır. EE programında da benzer şekilde %85,2'lik bir kabul oranı mevcuttur. Bu veriler, söz konusu alanlarda hem güçlü bir aday havuzu bulunduğunu hem de doktora eğitim kapasitesinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Bilgisayar Mühendisliği (CENG) ve Makina Mühendisliği (ME) gibi bazı mühendislik alanlarında ise kabul oranlarının görece daha düşük olduğu görülmektedir. Özellikle ME programında toplam kabul oranının %27,3 gibi düşük bir seviyede kalması, bu alanda kontenjanların oldukça sınırlı tutulduğunu veya kabul kriterlerinin son derece seçici olduğunu düşündürmektedir. CENG programında da toplam kabul oranı %55,6'dır. Bu

durum, söz konusu alanlarda doktora programlarının daha rekabetçi olduğunu ve akademik kalite çıtasının oldukça yüksek tutulduğunu göstermektedir.

Yaşam bilimleri ve temel bilimler açısından bakıldığında, BIO (%71,4), GENE (%75), CHEM (%63,6) ve PHYS (%86,7) gibi programlarda dengeli bir kabul profili görülmektedir. Bu alanlar, hem araştırma kapasitesi hem de ulusal öncelikler açısından stratejik öneme sahip olup, doktora düzeyinde istikrarlı bir öğrenci talebine sahiptir.

Yeni ve disiplinlerarası programlarda (DDS, AIX benzeri yapılar, ROBO gibi) özellikle 2025–2026 I. döneminde başvuruların artması ve kabul oranlarının yüksek seyretmesi, Enstitü'nün güncel bilimsel eğilimlere hızlı uyum sağladığını göstermektedir. ROBO programında toplam 7 başvurunun tamamının kabul edilmesi (%100), robotik ve yapay zekâ temelli alanların doktora düzeyinde güçlü biçimde desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Genel olarak Tablo 22, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün doktora programlarında:

- Yüksek akademik kaliteyi koruyan,
- Başvuru hacmi artmasına rağmen kabul oranlarını istikrarlı biçimde yüksek tutabilen,
- Alanlar arasında kapasite ve seçicilik dengesini gözetken,
- Araştırma üniversitesi kimliği ile uyumlu, güçlü bir doktora eğitim politikası izlediğini göstermektedir.

Özellikle 2025–2026 I. döneminde hem başvuru sayısındaki belirgin artış hem de kabul oranının %83'ün üzerine çıkması, Enstitü'nün doktora programlarının ulusal ölçekte cazibesinin arttığını, akademik güvenilirliğinin ve görünürlüğünün güçlendiğini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Tablo 22: 2024-2025 Ders Yılı II. ve 2025-2026 Ders Yılı I. Dönemlerine Başvuran ve Kabul Edilen Doktora Programları Öğrencilerinin EABD'lere Göre Dağılımı

EABD	2024-2025 II. Dönem			2025-2026 I. Dönem			2025 verileri		
	Başvuru	Kabul	Kabul Oranı (%)	Başvuru	Kabul	Kabul Oranı (%)	Toplam Başvuru	Toplam Kabul	Toplam Kabul Oranı (%)
AEE	6	6	100	4	2	50	10	8	80
ARCH	5	4	80	6	4	66.7	11	8	72.7
ARCH-BS	4	3	75	8	5	62.5	12	8	66.7
ARCH-CONS	1	1	100	9	8	88.9	10	9	90
ARME	1	1	100	0	0	0	1	1	100
BCH	4	4	100	5	5	100	9	9	100
BIO	3	2	66.7	4	3	75	7	5	71.4
BME	2	2	100	3	2	66.7	5	4	80
BTEC	0	0	0	3	3	100	3	3	100
CE	11	9	81.8	16	16	100	27	25	92.6
CEIT	0	0	0	8	7	87.5	8	7	87.5
CENG	10	7	70	8	3	37.5	18	10	55.6
CHE	2	2	100	4	3	75	6	5	83.3
CHEM	4	2	50	7	5	71.4	11	7	63.6
CRP	0	0	0	3	3	100	3	3	100
DDS	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EE	10	9	90	17	14	82.4	27	23	85.2
ENVE	3	1	33.3	9	8	88.9	12	9	75
ES	6	5	83.3	1	1	100	7	6	85.7
ESS	4	4	100	1	1	100	5	5	100
FDE	4	4	100	2	2	100	6	6	100
GENE	4	2	50	4	4	100	8	6	75
GEOE	1	1	100	1	1	100	2	2	100
GGIT	0	0	0	1	1	100	1	1	100
ID	2	1	50	3	3	100	5	4	80
IE	5	1	20	5	4	80.0	10	5	50
MATH	3	3	100	9	9	100	12	12	100
ME	3	1	33.3	8	2	25	11	3	27.3
METE	5	4	80	10	8	80	15	12	80
MINE	0	0	0	1	1	100	1	1	100
MNT	8	6	75	7	5	71.4	15	11	73.3
OR	0	0	0	0	0	0.0	0	0	0
PETE	0	0	0	4	4	100	4	4	100
PHYS	2	1	50	13	12	92.3	15	13	86.7
PST	2	2	100	3	3	100	5	5	100
ROBO	2	2	100	5	5	100	7	7	100
SCED	3	3	100	2	2	100	5	5	100
MTED	1	1	100	8	8	100	9	9	100
STAT	0	0	0	5	5	100	5	5	100
TOPLAM	121	94	77.69	207	172	83.09	328	266	81.1

Tablo 23, Fen Bilimleri Enstitüsü doktora programlarına kabul edilen öğrencilerin akademik profillerinin oldukça yüksek bir düzeyde olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır. 2024-2025 Ders Yılı II. Dönemi ile 2025-2026 Ders Yılı I. Dönemi birlikte değerlendirildiğinde, kabul edilen doktora öğrencilerinin genel **ALES ortalaması 84,69, lisans mezuniyet not ortalaması (GNO) ise 3,09** olarak gerçekleşmiştir. Bu değerler, doktora programlarına kabul edilen adayların hem merkezi sınav başarısı hem de lisans düzeyindeki akademik performans açısından güçlü bir profile sahip olduğunu göstermektedir.

Dönem bazında bakıldığında, 2024-2025 II. dönemde GNO ortalaması 3,02 ve ALES ortalaması 83,90 iken; 2025-2026 I. dönemde bu değerlerin sırasıyla 3,15 ve 85,49'a yükseldiği görülmektedir. Bu artış, kabul edilen öğrenci profilinin akademik niteliğinin daha da güçlendiğini ve Enstitü'nün doktora düzeyinde seçiciliği koruyarak kaliteyi artırma yönünde ilerlediğini göstermektedir.

EABD bazında incelendiğinde, birçok programda ALES ortalamalarının 85'in üzerinde, hatta bazı alanlarda 90'ın üzerine çıktığı dikkat çekmektedir. Özellikle:

Bilgisayar Mühendisliği (CENG), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), Endüstri Mühendisliği (IE), Makina Mühendisliği (ME), Mimarlık (ARCH) ve Mimarlık alt programları gibi alanlarda ALES ortalamalarının 90 civarında veya üzerinde olması, bu programların doktora düzeyinde oldukça rekabetçi olduğunu göstermektedir.

IE programında 2025-2026 I. döneminde ALES ortalamasının 92,19'a ulaşması, bu alanın Enstitü'nün en seçici doktora programlarından biri olduğunu ortaya koymaktadır.

EE programında 93,67 gibi çok yüksek bir ALES ortalamasının görülmesi, güçlü akademik altyapıya sahip adayların bu programı tercih ettiğini göstermektedir.

Lisans GNO ortalamaları açısından da birçok programda 3,20 ve üzeri değerler dikkat çekmektedir. Örneğin:

Mimarlık (ARCH) ve alt programlarında GNO ortalamalarının 3,30–3,50 bandında olması, adayların güçlü bir akademik geçmişe sahip olduğunu göstermektedir.

Endüstri Mühendisliği (IE), Matematik (MATH), Metalurji ve Malzeme Mühendisliği (METE) ve Eğitim Bilimleri ile ilişkili alanlarda GNO değerlerinin yüksekliği, doktora öğrencilerinin teorik altyapılarının sağlam olduğunu ortaya koymaktadır.

Bazı programlarda ALES ortalaması çok yüksekken GNO'nun görece daha düşük ya da tam tersi durumların görülmesi, Enstitü'nün disiplinlerin doğasına uygun olarak farklı kabul profillerine esnek biçimde yaklaştığını göstermektedir. Bu durum, doktora kabul süreçlerinde yalnızca tek bir ölçütün değil, bütüncül bir akademik değerlendirme yaklaşımının benimsendiğini göstermesi açısından önemlidir.

Disiplinlerarası programlar açısından da tablo oldukça olumludur. ROBO, MTED, GGIT

gibi alanlarda ALES ve GNO ortalamalarının yüksek seyretmesi, bu programların güçlü akademik profilli öğrenciler tarafından tercih edildiğini ve Enstitü'nün güncel bilimsel alanlarda da doktora düzeyinde kaliteli insan kaynağı yetiştirdiğini göstermektedir.

Tablo 23: 2024-2025 Ders Yılı II. ve 2025-2026 Ders Yılı I. Dönemlerine Kabul Edilen Doktora Programları Öğrencilerinin ALES ve GNO Ortalamalarının EABD'lere Göre Dağılımı

EABD	2024-2025 II. Dönem		2025-2026 I. Dönem		EABD	2024-2025 II. Dönem		2025-2026 I. Dönem	
	Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}	Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}		Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}	Lisans GNO _{ort.}	ALES _{ort.}
AEE	2.83	90.06	3.34	89.98	GENE	3.11	82.23	3.11	83.06
ARCH	3.45	89.54	3.56	91.24	GEOE	2.38	83.71	3.76	82.40
ARCH-BS	2.91	87.42	3.23	88.77	GGIT			3.55	88.60
ARCH-CONS	3.21	68.77	3.31	87.82	ID	3.23	76.78	3.29	79.70
ARME	2.13	71.01			IE	3.51	90.53	3.30	92.19
BCH	2.97	77.31	2.89	80.49	MATH	3.20	85.99	3.53	87.57
BIO	2.84	82.76	2.88	81.95	ME	3.77	83.13	2.94	92.12
BME	3.73	86.38	2.67	92.12	METE	3.03	90.01	3.10	87.25
BTEC			2.98	81.52	MINE			2.63	
CE	2.91	90.28	3.07	88.31	MNT	2.67	82.37	2.75	84.48
CEIT			3.50	82.49	PETE			3.08	83.64
CENG	3.18	93.60	3.24	91.27	PHYS	2.59	89.41	3.05	82.02
CHE	3.04	86.28	3.10	89.14	PST	2.79	71.37	2.45	79.06
CHEM	2.97	82.25	2.74	83.19	SSME				
CRP			3.70	85.98	SCED	2.99	77.48	3.38	78.03
EE	3.43	89.71	3.56	93.67	MTED	3.16	89.03	3.44	88.02
ENVE	3.38	81.60	2.89	86.02	ROBO	2.99	89.71	3.37	88.84
ES	2.48	84.60	2.33	73.34	STAT			3.28	86.50
ESS	2.68	74.18	3.31	70.56					
FDE	3.02	89.10	3.19	91.73					
ORTALAMA						3.02	83.90	3.15	85.49
2025 Yılı için Ortalama ALES =84.69 GNO = 3.09									

Genel olarak Tablo 23 şu hususları açık biçimde ortaya koymaktadır:

- Fen Bilimleri Enstitüsü doktora programlarına kabul edilen öğrencilerin akademik niteliği yüksektir.

- ALES ortalamalarının 84–85 bandında seyretmesi, Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde bir seçicilik düzeyine işaret etmektedir.
- Lisans GNO ortalamasının 3,09 olması, kabul edilen adayların lisans eğitiminde başarılı ve istikrarlı bir performans sergilediğini göstermektedir.
- 2025-2026 I. döneminde hem ALES hem de GNO ortalamalarının yükselmesi, doktora programlarına olan ilginin nitelik açısından güçlendiğini ortaya koymaktadır.

Bu tablo, FBE'nin doktora düzeyinde araştırma üniversitesi kimliğiyle tamamen uyumlu, seçici, kalite odaklı ve akademik standartları yüksek bir kabul politikası izlediğinin somut bir göstergesi niteliğindedir.

III.B.2.1.4. Doktora Programlarına Kayıtlı Öğrenci İstatistikleri

Tablo 24, Fen Bilimleri Enstitüsü doktora programlarına kayıtlı öğrenci sayılarının son üç akademik yılın (2023-2024, 2024-2025 ve 2025-2026) I. dönemleri itibarıyla EABD'lere göre dağılımını göstermektedir. Ders ekleme-bırakma süreci tamamlandıktan sonraki kesin kayıtlı öğrenci sayılarını yansıtan bu tabloya göre, doktora programlarına kayıtlı toplam öğrenci sayısı 2023-2024 I. döneminde 1410 iken, 2024-2025 I. döneminde 1090'a, **2025-2026 I. döneminde ise 936'ya** gerilemiştir. Bu azalış eğilimi, Enstitü'nün doktora öğrenci sayısını daha kontrollü ve nitelik odaklı bir biçimde yönetmeye yöneldiğini ve kapasite planlamasında kaliteyi önceleyen bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir.

Anabilim dalları bazında bakıldığında, İnşaat Mühendisliği (CE), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), Makina Mühendisliği (ME), Bilgisayar Mühendisliği (CENG), Mimarlık (ARCH), Havacılık ve Uzay Mühendisliği (AEE) ve Mühendislik Bilimleri / Malzeme temelli alanlar (METE, MNT) doktora öğrenci sayısı bakımından Enstitü'nün omurgasını oluşturmaktadır. Ancak bu büyük programların tamamında üç yıl boyunca belirgin bir azalma eğilimi dikkat çekmektedir. Örneğin:

CE: 153 → 111 → 88

EE: 102 → 78 → 69

ME: 84 → 41 → 26

CENG: 86 → 56 → 46

ARCH: 78 → 60 → 46

Bu düşüşler, doktora programlarında kontenjanların daha sınırlı tutulması, mezuniyet hızının artması, kalite güvencesi kapsamında daha seçici kabul politikalarının uygulanması

ve danışman başına düşen öğrenci sayısının dengelenmesi gibi stratejik tercihlerle ilişkilendirilebilir.

Benzer biçimde, temel bilimler ve yaşam bilimleri alanlarında da (BIO, GENE, CHEM, PHYS, BCH) daha ılımlı fakat istikrarlı bir azalma gözlenmektedir. Bu durum, doktora programlarının daha sürdürülebilir bir kapasiteyle yürütülmesini hedefleyen bir yapılandırmaya işaret etmektedir. Örneğin:

BIO: 30 → 21 → 18

GENE: 21 → 25 → 19

CHEM: 33 → 31 → 26

PHYS: 51 → 46 → 45

Bu alanlarda düşüş daha sınırlı olup, programların araştırma üretim kapasitesini koruyacak şekilde dengelendiği anlaşılmaktadır.

Bazı disiplinlerarası ve uygulama odaklı alanlarda ise görece istikrarlı ya da artış yönünde eğilimler dikkat çekmektedir. Özellikle Robotik (ROBO) programında öğrenci sayısının 2 → 6 → 10 şeklinde artması, Enstitü'nün yeni ve stratejik alanlarda doktora düzeyinde kapasite geliştirme yönünde adımlar attığını göstermektedir. Bu durum, yapay zekâ, otomasyon ve ileri teknolojiler gibi alanların Enstitü'nün öncelikli gelişim alanları arasında yer aldığını ortaya koymaktadır.

Eğitim bilimleri ve öğretim teknolojileri ile ilişkili alanlarda (SCED, MTED, CEIT, ESS) ise dalgalı fakat genel olarak dengeli bir yapı görülmektedir. Örneğin SCED programında 29 → 36 → 35 şeklindeki artış, bu alanda doktora düzeyinde güçlü bir talebin sürdüğünü göstermektedir.

Genel olarak Tablo 24 şu hususları ortaya koymaktadır:

- Fen Bilimleri Enstitüsü doktora programları, nicelikten ziyade niteliği önceleyen bir yeniden yapılanma sürecindedir.
- Toplam doktora öğrenci sayısındaki azalma, akademik kaliteyi yükseltme, danışmanlık yükünü dengeleme ve araştırma altyapısını daha etkin kullanma hedefleriyle uyumludur.
- Büyük mühendislik programlarında kontrollü bir küçülme söz konusudur.
- Yeni ve stratejik alanlarda (örneğin ROBO) kapasite artırımı hedeflenmektedir.
- Temel bilimler ve yaşam bilimlerinde sürdürülebilir ve dengeli bir doktora öğrenci profili korunmaktadır.

2025-2026 I. döneminde toplam 936 doktora öğrencisine ulaşılması, FBE'nin doktora eğitiminde daha seçici, daha odaklı ve araştırma üniversitesi kimliğiyle uyumlu bir ölçüğe geçtiğini göstermektedir. Bu yapı, Enstitü'nün hem akademik kaliteyi güçlendirmeyi hem de doktora eğitimini daha etkin ve yönetilebilir bir sistem hâline getirmeyi amaçladığını açık biçimde ortaya koymaktadır.

Tablo 24: 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 Ders Yılları I. Dönemlerinde Doktora Programlarına Kayıtlı Öğrencilerin EABD'lere Göre Dağılımı

EABD	2023-2024 I. Dönem	2024-2025 I. Dönem	2025-2026 I. Dönem	EABD	2023-2024 I. Dönem	2024-2025 I. Dönem	2025-2026 I. Dönem
AEE	62	49	38	GENE	21	25	19
ARCH	78	60	46	GEOE	47	24	18
BS	35	35	34	GGIT	12	12	11
CONS	33	33	26	ID	27	25	24
ARME	8	7	7	IE	18	15	13
BCH	10	7	9	MATH	24	22	23
BIO	30	21	18	ME	84	41	26
BME	14	9	11	METE	47	33	21
BTEC	21	12	11	MINE	16	14	9
CE	153	111	88	MNT	67	49	41
CEIT	25	22	21	NSNT	2	1	
CENG	86	56	46	OR	3	1	1
CHE	29	17	14	PETE	21	19	16
CHEM	33	31	26	PHYS	51	46	45
CRP	51	46	38	PST	13	10	10
EE	102	78	69	ROBO	2	6	10
ENVE	17	13	17	SSME	10	1	
ES	33	25	22	MTED	26	22	24
ESS	32	22	18	SCED	29	36	35
FDE	24	21	18	STAT	14	13	13
TOPLAM					1410	1090	936

III.B.2.1.5. Lisans Sonrası Doktora Programları (LSD)

Tablo 25, Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen Lisans Sonrası Doktora (LSD) programlarına kayıtlı öğrenci sayılarının son üç akademik yılın (2023–2024, 2024–2025 ve 2025–2026) I. dönemleri itibarıyla EABD'lere göre dağılımını göstermektedir. Ders ekleme–bırakma süreci tamamlandıktan sonraki kesin kayıtları yansıtan verilere göre, LSD programlarına kayıtlı toplam öğrenci sayısının yıllar içerisinde belirgin bir azalma eğilimi gösterdiği görülmektedir. 2023–2024 I. döneminde 45 olan toplam öğrenci sayısı, 2024–2025 I. döneminde 33'e, **2025–2026 I. döneminde ise 28'e** gerilemiştir. Bu durum, LSD programlarının daha sınırlı, seçici ve kontrollü bir yapıya doğru yönlendirildiğini göstermektedir.

EABD bazında incelendiğinde, Matematik (MATH), Havacılık ve Uzay Mühendisliği (AEE), Metalurji ve Malzeme Mühendisliği (METE) ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE) programlarının LSD kapsamında en yüksek öğrenci sayılarına sahip alanlar arasında yer aldığı görülmektedir. Özellikle MATH programında öğrenci sayısının 9'dan 6'ya ve ardından 4'e düşmesi, bu alanda da kontrollü bir kapasite planlamasına gidildiğini göstermektedir. Benzer şekilde AEE programında $7 \rightarrow 7 \rightarrow 6$ şeklinde daha sınırlı bir azalma gözlenmiş olup, bu alanın LSD programları içinde istikrarlı bir talep gördüğü anlaşılmaktadır.

Metalurji ve Malzeme Mühendisliği (METE) programında da $6 \rightarrow 4 \rightarrow 3$ şeklinde düzenli bir azalma eğilimi vardır. Bu durum, LSD öğrencilerinin zaman içinde mezuniyet aşamasına gelmesi ve yeni kayıtların daha sınırlı tutulmasıyla ilişkilendirilebilir. Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE) alanında da benzer biçimde $4 \rightarrow 3 \rightarrow 2$ yönünde bir düşüş söz konusudur.

Bazı EABD'lerde ise LSD öğrenci sayılarının sıfıra düştüğü veya tamamen sonlandığı görülmektedir (örneğin CE, CEIT, BTEC, CHEM, IE gibi). Bu durum, ilgili alanlarda LSD programlarının zaman içerisinde kapatılmaya yöneldiğini ya da yeni öğrenci alımının durdurulduğunu düşündürmektedir. Nitekim LSD programları, klasik yüksek lisans sonrası doktora programlarına kıyasla daha özel ve sınırlı bir akademik yol sunduğundan, Enstitü politikası gereği bu programların yaygınlaştırılmasından ziyade kontrollü biçimde sürdürülmesi tercih edilmektedir.

Öte yandan bazı alanlarda sınırlı da olsa süreklilik korunmaktadır. Örneğin CENG ($2 \rightarrow 2 \rightarrow 2$), CHE ($1 \rightarrow 1 \rightarrow 1$), MNT ($1 \rightarrow 1 \rightarrow 2$) ve PHYS ($1 \rightarrow 0 \rightarrow 1$) gibi programlarda küçük ama istikrarlı bir öğrenci profili görülmektedir. Ayrıca 2025–2026 döneminde Robotik (ROB) alanında ilk kez LSD öğrencisi kaydının yapılmış olması, Enstitü'nün yeni ve stratejik alanlarda bu program türünü deneme potansiyelini koruduğunu göstermektedir.

Tablo 25: 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 Ders Yılları I. Dönemlerinde LSD Programlarına Kayıtlı Öğrencilerin EABD'lere Göre Dağılımı

EABD	2023-2024 I. Dönem	2024-2025 I. Dönem	2025-2026 I. Dönem	EABD	2023-2024 I. Dönem	2024-2025 I. Dönem	2025-2026 I. Dönem
AEE	7	7	6	EE	4	3	2
CONS	1	1	0	FDE	2	1	1
ARME	1	1	0	ID	0	0	2
BS	2	2	2	IE	2	1	0
BTEC	1	0	0	MATH	9	6	4
CE	1	1	0	METE	6	4	3
CEIT	1	0	0	MNT	1	1	2
CENG	2	2	2	PHYS	1	0	1
CHE	1	1	1	PST	2	2	1
CHEM	1	0	0	ROB	0	0	1
TOPLAM					45	33	28

Genel olarak Tablo 25 şu hususları ortaya koymaktadır:

- LSD programları Enstitü genelinde sayıca sınırlı, seçici ve özel nitelikli bir eğitim modeli olarak sürdürülmektedir.
- Toplam öğrenci sayısındaki azalma, bu programların kontrollü biçimde daraltıldığını ve ağırlığın klasik doktora programlarına kaydırıldığını göstermektedir.
- LSD programları, Enstitü'nün ana lisansüstü yapılanması içinde tamamlayıcı ve hedefli bir rol üstlenmektedir.
- 2025-2026 I. dönemi itibarıyla toplam 28 öğrenci ile LSD programları, FBE'nin doktora eğitiminde nitelik, sürdürülebilirlik ve akademik odaklanma politikasının bir parçası hâline gelmiştir.

Bu tablo, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün lisansüstü yapılanmasını sadeleştirme, doktora eğitimini daha sistematik ve izlenebilir bir çerçevede yürütme ve araştırma üniversitesi kimliği ile uyumlu bir akademik yapılanma oluşturma hedefleriyle tutarlı bir görünüm sunmaktadır.

III.B.2.1.6. Tezsiz Yüksek Lisans Programları (TYL)

Son üç yılın (2023, 2024 ve 2025) I. Dönemlerinde, Tezsiz Yüksek Lisans Programlarında ders ekleme-bırakma dönemi sonuna kadar kayıtlı olan öğrenci sayıları Tablo 26'da verilmiştir. Toplam kayıtlı öğrenci sayısı son dönem için 2'dir.

Tablo 26: 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 Ders Yılları I. Dönemlerinde Kayıtlı TYL Programları Öğrencilerinin EABD/Programlara Göre Dağılımları

EABD	2023-2024 I. dönem	2024-2025 I. dönem	2025-2026 I. dönem
CENG (3)	30	8	2
CENG-SE (3)	20	3	0
IE-EM (3)	39	0	0
ESS (2)	1	0	0
ME-MDM (3)	2	0	0
OHS (2)	9	3	0
TOPLAM	101	14	2

(2) - Tezsiz Yüksek Lisans Program

(3) - İkinci Öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Program

Tablo 27’de, 2025 yılında Yüksek Lisans ve Doktora programlarına kabul edilen adayların ALES ve lisans mezuniyet not ortalamaları sayısal verilerle birlikte karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır. Buna göre, Yüksek Lisans programlarına kabul edilen öğrencilerin ALES puan ortalaması 82,10 ve lisans GNO ortalaması 2,99 iken; Doktora programlarına kabul edilen öğrencilerde bu değerler sırasıyla 84,69 ve 3,09’dur. Aynı dönemde kayıtlı öğrenci sayıları Yüksek Lisans için 1960, Doktora için 936 olup, toplam lisansüstü öğrenci sayısı 2926’dır (LSD=28, TYL=2). Bu veriler, lisansüstü programlara kabul edilen öğrenci profilinin akademik başarı düzeyini nicel olarak ortaya koymaktadır.

Tablo 27: 2025 Yılında Lisansüstü Programlara Kabul Edilen Adayların ALES ve GNO Ortalamaları

	YL	D
Kabul alan öğrencilerin ALES ort.	82,10	84,69
Kabul alan öğrencilerin lisans GNO ort.	2,99	3,09
Kayıtlı Öğrenci Sayısı (2025-1)	1960	936
Toplam Kayıtlı Öğrenci Sayısı: 2926 (LSD=28, TYL=2)		

III.B.2.2. Yabancı Uyruklu Öğrenciler

Tablo 28 ve Tablo 29 birlikte değerlendirildiğinde, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün lisansüstü düzeyde belirgin bir uluslararası öğrenci profiline sahip olduğu açıkça görülmektedir. **2025–2026 Ders Yılı I. döneminde** Enstitü'ye kayıtlı toplam **172 yabancı uyruklu öğrenci** bulunmakta olup, bu sayı Enstitü'nün toplam lisansüstü öğrenci sayısının yaklaşık **%5**'ine karşılık gelmektedir. Öğrencilerin **34 farklı ülkeden** gelmiş olması, FBE'nin coğrafi çeşitlilik açısından geniş bir uluslararası erişime sahip olduğunu göstermektedir.

Ülkelere göre dağılım incelendiğinde, **en yüksek sayının İran uyruklu öğrencilerden** oluştuğu görülmektedir (**46 öğrenci**). Bu sayı, toplam yabancı uyruklu öğrencilerin yaklaşık **%27'sine** karşılık gelmekte olup, İran'ın Enstitü'nün en güçlü uluslararası kaynak ülkesi konumunda olduğunu ortaya koymaktadır. İran'ı Pakistan (25 öğrenci), Turkey UA olarak tanımlanan grup (13 öğrenci), Azerbaycan (14 öğrenci) ve Filistin (10 öğrenci) takip etmektedir. Bu dağılım, yabancı öğrencilerin ağırlıklı olarak Orta Doğu, Orta Asya ve yakın coğrafyadan geldiğini göstermektedir. Bununla birlikte ABD (6), Mısır (8), Suriye (7), Malezya, İrlanda, Brezilya, Endonezya, Yunanistan gibi ülkelere de öğrencilerin bulunması, Enstitü'nün küresel ölçekte tanınırlığının yalnızca bölgesel değil, daha geniş bir coğrafyaya yayıldığını ortaya koymaktadır.

Afrika kıtasından Ruanda, Tanzanya, Kenya, Nijer, Uganda, Zimbabve, Fas, Tunus ve Gana gibi ülkelere öğrencilerin yer alması da Enstitü'nün çok yönlü bir uluslararası çekim gücüne sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, FBE'nin uluslararasılaşma hedefleriyle uyumlu olarak, farklı sosyo-ekonomik ve akademik altyapılara sahip ülkelere öğrencilere erişebildiğini göstermesi açısından önemlidir.

Tablo 29'da yabancı uyruklu öğrencilerin EABD'lere göre dağılımı incelendiğinde ise, belirli mühendislik ve uygulamalı bilim alanlarının yabancı öğrenciler açısından daha fazla tercih edildiği görülmektedir. En yüksek yabancı uyruklu öğrenci sayısına sahip anabilim dalı İnşaat Mühendisliği'dir (CE, 25 öğrenci). Bu alanı Havacılık ve Uzay Mühendisliği (AEE, 13 öğrenci), Makina Mühendisliği (ME, 12 öğrenci), Mühendislik Tasarımı ve Üretim Teknolojileri ile ilişkili alanlar (MNT, 11 öğrenci) ve Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği (PETE, 11 öğrenci) izlemektedir. Bu durum, özellikle mühendislik ve enerji temelli alanların uluslararası öğrenciler açısından yüksek bir cazibe taşıdığını göstermektedir.

Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE, 9 öğrenci), Kimya Mühendisliği (CHE, 8 öğrenci), Biyomedikal Mühendisliği (BME, 7 öğrenci), Çevre Mühendisliği (ENVE, 6 öğrenci) ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (CEIT, 6 öğrenci) gibi programlar da yabancı uyruklu öğrencilerin yoğun olarak tercih ettiği alanlar arasında yer almaktadır. Bu alanlar, hem küresel iş gücü piyasasıyla güçlü ilişkileri hem de araştırma altyapılarının uluslararası standartlara uygunluğu nedeniyle öne çıkmaktadır.

Temel bilimler ve yaşam bilimleri alanlarında (BIO, GENE, PHYS, BCH, CHEM gibi) yabancı öğrenci sayıları daha sınırlı olmakla birlikte, dengeli ve sürdürülebilir bir dağılım görülmektedir. Bu durum, FBE'nin yalnızca mühendislik alanlarında değil, temel

bilimlerde de uluslararası öğrenci çekebilen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 28: 2025-2026 Ders Yılı I. Dönemine Kayıtlı Yabancı Uyruklu Toplam Öğrencilerin Ülkelere Göre Dağılımı (Toplam öğrenci sayısı: 172)

ÜLKE*	ÖĞRENCİ SAYISI	ÜLKE*	ÖĞRENCİ SAYISI	ÜLKE*	ÖĞRENCİ SAYISI
AFGANISTAN	1	IRAQ	3	RWANDA	2
ALBANIA	3	IRELAND	1	SYRIA	7
AZERBAIJAN	14	JORDAN	3	TANZANIA	2
BANGLADESH	3	KENYA	1	TUNISIA	1
BOSNIA AND HERZEGOVINA	1	TRNC	4	TURKEY UA	13
BRAZIL	1	LEBANON	2	TURKMENISTAN	2
EGYPT	8	MALAYSIA	1	UGANDA	1
GHANA	1	MONGOLIA	1	USA	6
GREECE	1	MOROCCO	1	YEMEN	1
INDIA	1	NIGER	2	ZIMBABWE	2
INDONESIA	1	PAKISTAN	25		
IRAN	46	PALESTINE	10		
Toplam Ülke: 34		Toplam Öğrenci: 172			

* Ülke isimleri İngilizce olarak paylaşılmıştır.

Tablo 29: 2025-2026 Ders Yılı I. Döneme Kayıtlı Yabancı Uyruklu Öğrencilerin EABD'lere Göre Dağılımı

EABD	ÖĞRENCİ SAYISI	EABD	ÖĞRENCİ SAYISI	EABD	ÖĞRENCİ SAYISI
AEE	13	CHE	8	ID	2
ARCH	2	CHEM	1	MATH	3
ARCH-BS	5	CRP	2	ME	12
ARCH-CONS	5	DDS	1	METE	1
ARME	1	EE	9	MINE	3
BCH	2	ENVE	6	MNT	11
BIO	3	ES	5	MTED	1
BME	7	FDE	1	PETE	11
BTEC	4	GENE	4	PHYS	5
CE	25	GEOE	1	PST	2
CEIT	6	GGIT	1	SCED	1
CENG	3	IE	1	STAT	4

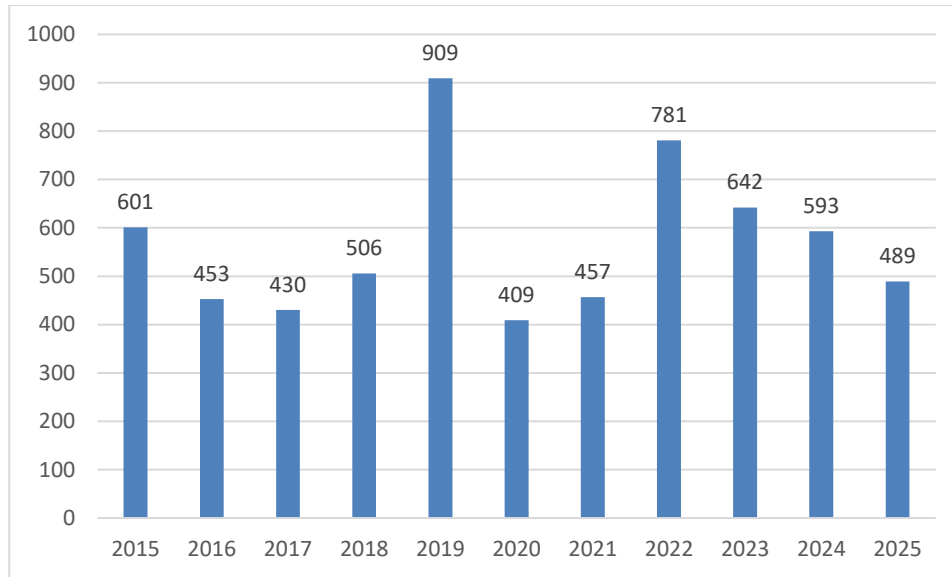
Genel olarak bu iki tablo, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün uluslararasılaşma açısından güçlü bir potansiyele sahip olduğunu, öğrenci profilinin coğrafi olarak çeşitlendiğini, özellikle mühendislik ve enerji odaklı alanların yabancı öğrenciler açısından yüksek çekim gücüne sahip olduğunu ve yakın coğrafya ülkelerinin yanı sıra Amerika, Afrika, Avrupa ve

Asya'dan öğrencilerin Enstitü'yü tercih ettiğini ortaya koymaktadır.

Bu dağılım, FBE'nin uluslararası görünürlüğünün ve akademik cazibesinin arttığını, aynı zamanda ODTÜ'nün araştırma üniversitesi kimliği ile uyumlu biçimde küresel ölçekte rekabet edebilir bir lisansüstü eğitim ortamı sunduğunu açıkça göstermektedir.

III.B.2.3. Mezun İstatistikleri

YL programlarından (tezli ve tezsiz ikinci öğretim) son on yılda mezun olan öğrenci sayılarının yıllara göre dağılımı Şekil 8'de, son üç yılda mezun olan öğrencilerimizin EABD'lere göre dağılımı ise Tablo 30'da verilmiştir.

Şekil 8: YL ve TYL Programları Mezun Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 8, Fen Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı Yüksek Lisans (YL) ve Tezsiz Yüksek Lisans (TYL) programlarından mezun olan öğrenci sayılarının 2015–2025 yılları arasındaki değişimini göstermektedir. Grafik incelendiğinde mezun sayılarının yıllara göre belirgin dalgalanmalar gösterdiği ve bu dalgalanmaların hem akademik hem de dışsal faktörlerle yakından ilişkili olduğu görülmektedir.

2015–2018 döneminde mezun sayılarının görece dengeli bir seyir izlediği (430–601 aralığında) dikkat çekmektedir. Bu dönem, lisansüstü eğitim süreçlerinin olağan işleyişine uygun, planlı ve istikrarlı bir mezuniyet yapısına işaret etmektedir. 2019 yılında ise mezun sayısının 909 ile en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir. Bu ani artış, önceki yıllardan biriken öğrencilerin mezuniyet aşamasına gelmesi, kayıtlı öğrenci sayısındaki artış, tez süreçlerinde hızlanma ya da olası bir mevzuat değişikliği nedeniyle öğrencilerin mezuniyete yönelmesi gibi faktörlerle açıklanabilir.

2020 yılında mezun sayısının 409'a düşmesi, COVID-19 pandemisinin yükseköğretim üzerindeki etkileriyle doğrudan ilişkilendirilebilir. Pandemi sürecinde laboratuvarların kapanması, yüz yüze akademik faaliyetlerin durması, saha çalışmaları ve deneysel çalışmaların aksaması, jüri süreçlerinin gecikmesi ve öğrencilerin psikososyal koşulları mezuniyet süreçlerini ciddi biçimde yavaşlatmıştır. Bu nedenle 2020 yılı, mezuniyet sayılarında belirgin bir düşüşün yaşandığı olağanüstü bir dönem olarak değerlendirilebilir.

2021 yılında mezun sayısının tekrar artış eğilimine girdiği (457) görülmektedir. Bu durum, pandemi koşullarına kısmen uyum sağlanması, çevrim içi savunmaların yaygınlaşması ve biriken tezlerin kademeli olarak sonuçlandırılması ile ilişkilendirilebilir. 2022 yılında ise mezun sayısının 781'e yükselmesi, pandemi döneminde ertelenen tez savunmalarının toplu biçimde tamamlanması ve sistemin normale dönmesiyle açıklanabilir. Bu yıl, bir anlamda "telafi yılı" niteliği taşımaktadır.

2023 ve 2024 yıllarında mezun sayılarının sırasıyla 642 ve 593 olarak yüksek bir düzeyde seyretmesi, lisansüstü sistemin yeniden istikrara kavuştuğunu ve tez süreçlerinin düzenli biçimde yürütüldüğünü göstermektedir. Bu dönem, Enstitü'nün kapasitesinin sürdürülebilir biçimde işletildiğini ve mezuniyet süreçlerinin daha öngörülebilir hâle geldiğini düşündürmektedir.

2025 yılında mezun sayısının 489'a gerilemesi ise birkaç farklı nedenle açıklanabilir:

- Lisansüstü programlara giriş sayılarındaki olası azalma,
- Tez süreçlerinde kalite odaklı daha sıkı denetimlerin uygulanması,
- Akademik takvim ve jüri süreçlerinde daha kontrollü ilerleme,
- Af düzenlemeleri veya geçici mevzuat uygulamalarının sona ermiş olması.

Özellikle Türkiye'de dönem dönem çıkarılan öğrenci affı düzenlemeleri, mezuniyet istatistiklerinde ani artışlara yol açabilmektedir. 2019 ve 2022 yıllarındaki yüksek mezun sayıları, geçmişte sistem dışına çıkmış veya eğitimini uzatmış öğrencilerin geri dönerek programlarını tamamlamalarıyla ilişkili olabilir. Bu nedenle grafik, yalnızca akademik performansı değil, aynı zamanda mevzuat ve olağanüstü toplumsal koşulların (pandemi gibi) yükseköğretim sistemine olan doğrudan etkisini de yansıtmaktadır.

Genel olarak Şekil 8, FBE'nin mezuniyet kapasitesinin güçlü olduğunu, ancak mezun sayılarının küresel krizler (COVID-19), ulusal düzenlemeler (öğrenci affı gibi) ve idari/akademik uygulamalarla doğrudan ilişkili olarak önemli ölçüde dalgalanabildiğini göstermektedir. Bu durum, Enstitü'nün lisansüstü süreçlerde esnek, uyarlanabilir ve kriz yönetimine açık bir yapıya sahip olduğunun da dolaylı bir göstergesidir.

Tablo 30: 2023, 2024 ve 2025 Yılları İçin YL ve TYL Programları Mezun Sayılarının EABD'lere Göre Dağılımı (Tezsiz YL Dahil)

EABD	2023	2024	2025	EABD	2023	2024	2025
AEE	45	27	26	EQS	4	0	1
ARCH	31	17	13	FDE	21	14	12
ARCH-BS	11	13	10	GENE	9	11	10
ARCH-CONS	15	21	15	GEOE	8	5	6
ARME	2	2	2	GGIT	2	14	4
BCH	3	5	5	ID	12	9	7
BIO	14	6	12	IE	11	6	10
BME	3	3	5	IE-EM-tezsiz	28	36	0
BTEC	4	4	2	MATH	10	11	9
CE	63	44	33	ME	60	38	34
CEIT	8	4	5	METE	28	28	38
CENG	22	30	23	MINE	7	5	2
CENG- tezsiz	11	16	7	MNT	16	9	11
CENG-SE- tezsiz	14	10	3	OHS	1	1	0
CHE	11	13	10	OHS-tezsiz	0	3	2
CHEM	19	25	21	OR	0	0	1
CRP-CP	15	6	6	PETE	5	7	10
CRP-RP	1	5	0	PHYS	17	16	12
CRP-UD	8	3	13	ROB		1	10
EE	56	61	41	PST	1	2	4
ENVE	8	14	13	SSME	0	0	0
ES	5	3	2	SSME-MTED	14	11	14
ESS	1	8	3	SSME-SCED	6	16	11
ESS-tezsiz	2	0	0	STAT	10	10	11
TOPLAM					642	593	489

Tablo 30, 2023–2025 yılları arasında YL ve TYL programlarından mezun olan öğrencilerin Enstitü Anabilim Dallarına göre dağılımını göstererek, hangi alanların daha yoğun talep gördüğünü ve mezun üretim kapasitesinin hangi disiplinlerde yoğunlaştığını açık biçimde ortaya koymaktadır. Genel olarak bakıldığında, İnşaat Mühendisliği (CE), Makina Mühendisliği (ME), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), Havacılık ve Uzay ile ilişkili alanlar (AEE) ve Mimarlık (ARCH ve alt programları) en yüksek mezun sayısına sahip anabilim dalları olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, söz konusu alanların hem öğrenci talebi hem de akademik kapasite açısından Enstitü'nün omurgasını oluşturduğunu göstermektedir.

İnşaat Mühendisliği (CE), üç yıl boyunca açık ara en yüksek mezun sayısına sahip anabilim dallarından biri olmuştur (2023: 63, 2024: 44, 2025: 33). Her ne kadar yıllar içinde düşüş eğilimi görülse de, CE'nin hâlen Enstitü'nün en büyük programlarından biri olduğu açıktır. Benzer şekilde Makina Mühendisliği (ME) ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE) de yüksek mezun sayılarıyla Enstitü'nün temel mühendislik alanları arasında yer almaktadır. Bu alanlar, Türkiye genelinde istihdam olanaklarının genişliği ve sanayi ile güçlü bağları nedeniyle lisansüstü düzeyde sürekli talep görmektedir.

Mimarlık (ARCH) ve Mimarlıkla ilişkili alt programlar (ARCH-BS, ARCH-CONS) ile Şehir ve Bölge Planlama programları (CRP-CP, CRP-RP, CRP-UD) birlikte değerlendirildiğinde, tasarım, koruma, kentsel planlama ve yapı odaklı alanların da Enstitü bünyesinde oldukça popüler olduğu görülmektedir. Bu programlar, hem akademik üretim hem de kamu ve özel sektördeki uygulama alanları açısından güçlü bir çekim merkezidir.

Bilgisayar Mühendisliği (CENG) ve tezsiz programları (CENG-tezsiz, CENG-SE-tezsiz) ile Endüstri Mühendisliği (IE) ve IE-EM-tezsiz programları, özellikle 2023 ve 2024 yıllarında yüksek mezun sayıları ile dikkat çekmektedir. Bu durum, dijitalleşme, yazılım, veri temelli sistemler ve yönetim mühendisliği alanlarına olan yoğun talebi yansıtmaktadır. Ancak IE-EM-tezsiz programında 2025 yılında mezun sayısının sıfıra düşmesi, programın kontenjan politikalarında veya yapısında bir değişikliğe gidildiğini ya da tezsiz programların yeniden yapılandırıldığını düşündürmektedir.

Gıda Mühendisliği (FDE), Biyoloji (BIO), Moleküler Biyoloji ve Genetik (GENE), Kimya (CHEM), Kimya Mühendisliği (CHE) ve Biyomedikal Mühendisliği (BME) gibi yaşam bilimleri ve biyoteknoloji ile ilişkili alanlar orta düzeyde ancak istikrarlı bir mezun profiline sahiptir. Bu durum, sağlık, gıda güvenliği, biyoteknoloji ve temel bilimlere yönelik lisansüstü eğitimin sürdürülebilir bir talep gördüğünü göstermektedir.

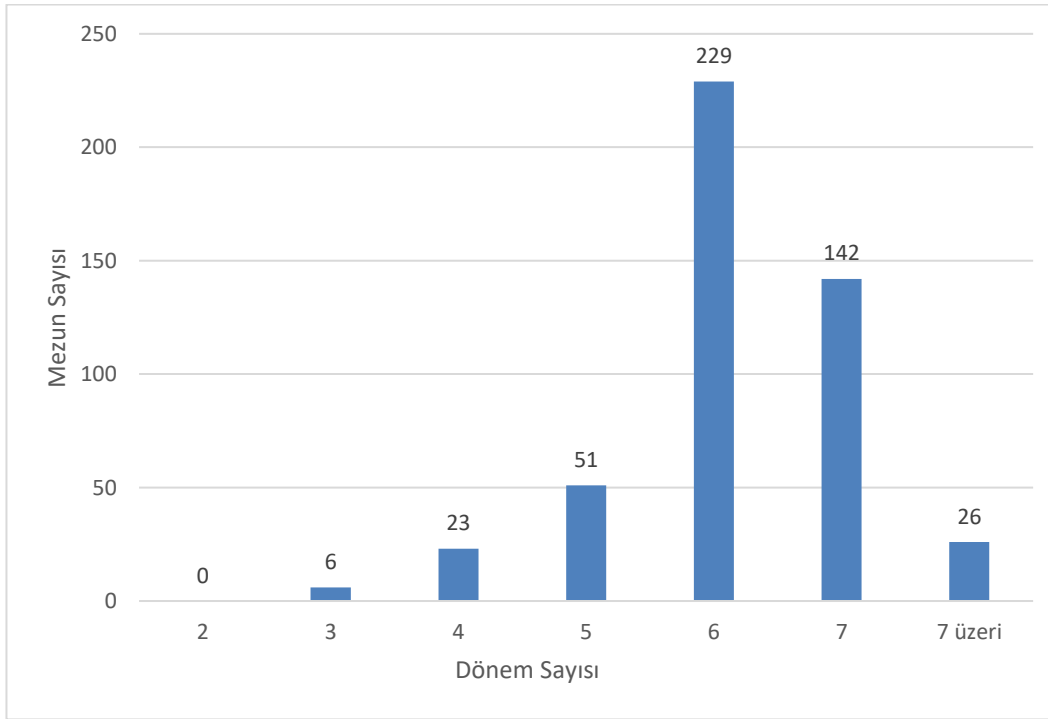
Jeoloji (GEOE), Maden Mühendisliği (MINE), Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği (PETE) ve Yer Sistemleri ile ilişkili alanlar, daha sınırlı sayıda mezun vermekle birlikte stratejik önemi yüksek programlar arasında yer almaktadır. Bu alanların mezun sayılarındaki dalgalanmalar, büyük ölçüde sektörel ihtiyaçlara ve kamu yatırımlarına bağlı olarak şekillenmektedir.

Tezsiz programlar genel olarak değerlendirildiğinde, 2023 ve 2024 yıllarında yüksek sayılara ulaşan bazı programların 2025 yılında ciddi düşüş göstermesi, Enstitü'nün kalite odaklı bir yeniden yapılanmaya gittiğini, tezsiz program kontenjanlarının sınırlandırıldığını veya önceliğin tezli programlara kaydırıldığını düşündürmektedir. Bu eğilim, araştırma üniversitesi kimliğiyle uyumlu bir stratejik yönelim olarak yorumlanabilir.

Yeni ve gelişmekte olan alanlar açısından bakıldığında, Robotik (ROB), Veri ve Karar Bilimleri ile ilişkili alanlar ve bazı disiplinlerarası programlarda 2025 yılında artış görülmesi, Enstitü'nün çağdaş bilim ve teknoloji eğilimlerine uyum sağlama çabasını göstermektedir. Özellikle ROB programındaki artış, yapay zekâ, otomasyon ve akıllı sistemlere yönelik artan akademik ve sektörel talebin bir yansımasıdır.

Genel olarak Tablo 30, FBE’de mühendislik temelli büyük anabilim dallarının hâlen en popüler ve yüksek mezun kapasitesine sahip programlar olduğunu, buna karşın bilgisayar, yazılım, robotik, biyoteknoloji ve yaşam bilimleri gibi alanların da giderek güçlenen bir çekim merkezi hâline geldiğini göstermektedir. Bu dağılım, Enstitü’nün hem geleneksel güçlü mühendislik disiplinlerini koruduğunu hem de geleceğin bilim ve teknoloji alanlarına doğru dengeli bir şekilde yöneldiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 9’da Tezli Yüksek Lisans programlarından mezun olan öğrencilerin mezuniyet dönem sayıları 2025 yılı için verilmiştir. 477 tezli yüksek lisans öğrencisi ortalama **6,38** dönemde, **3,58** genel not ortalaması ile mezun olmuştur.

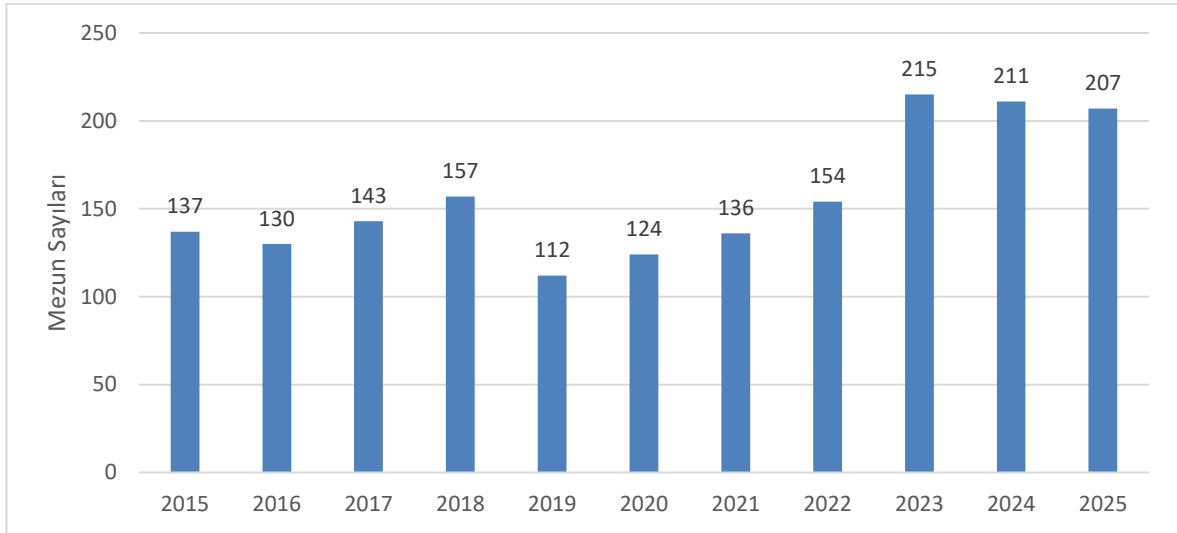
Şekil 9: YL Programları Mezuniyet Süreleri

Şekil 10, Fen Bilimleri Enstitüsü **doktora programlarından** mezun olan öğrenci sayılarının 2015–2025 yılları arasındaki seyrini göstermektedir. Grafik genel olarak değerlendirildiğinde, doktora mezun sayılarının uzun vadede artış eğiliminde olduğu, ancak belirli yıllarda dışsal ve yapısal faktörlere bağlı olarak dalgalanmalar yaşandığı görülmektedir.

2015–2018 döneminde mezun sayılarının kademeli olarak arttığı dikkat çekmektedir (2015: 137, 2016: 130, 2017: 143, 2018: 157). Bu artış, doktora programlarının kurumsal olarak güçlendiğini, öğrenci sayılarının arttığını ve tez süreçlerinin daha sistematik biçimde tamamlandığını göstermektedir. Bu dönem, doktora eğitiminde görece istikrarlı bir büyüme süreci olarak değerlendirilebilir.

2019 yılında mezun sayısının 112'ye düşmesi, önceki yıllardaki artış trendine göre belirgin bir gerilemeye işaret etmektedir. Bu düşüş, tez süreçlerinin uzaması, akademik kadro yoğunluğu, jüri planlamalarındaki gecikmeler veya ulusal düzeyde doktora öğrencilerini etkileyen mevzuat ve uygulama değişiklikleri ile ilişkili olabilir. Aynı zamanda bu yıl, COVID-19 pandemisi öncesinde doktora süreçlerinde yaşanan yapısal bir yavaşlamanın da ilk sinyallerini vermiş olabilir.

2020 yılında mezun sayısının 124 olarak gerçekleşmesi, pandeminin başlamasına rağmen tamamen dramatik bir düşüş yaşanmadığını, ancak yine de sistemin ciddi bir baskı altında kaldığını göstermektedir. Pandemi sürecinde laboratuvar çalışmalarının durması, saha araştırmalarının aksaması, uluslararası hareketliliğin sona ermesi ve jüri süreçlerinin gecikmesi doktora mezuniyetlerini doğrudan etkilemiştir. Bu nedenle 2019 ve 2020 yılları birlikte değerlendirildiğinde, doktora mezuniyetlerinde bir “durgunluk dönemi” yaşandığı söylenebilir.

Şekil 10: Doktora Programları Mezun Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

2021 ve 2022 yıllarında mezun sayılarının tekrar yükselişe geçtiği görülmektedir (2021: 136, 2022: 154). Bu artış, pandemi koşullarına uyum sağlanması, çevrim içi savunma sistemlerinin etkin kullanımı ve ertelenmiş tez savunmalarının kademeli olarak tamamlanmasıyla ilişkilendirilebilir. Bu dönem, doktora mezuniyetlerinde toparlanma süreci olarak değerlendirilebilir.

2023 yılında mezun sayısının 215 ile en yüksek seviyeye ulaşması, birikmiş tezlerin toplu biçimde sonuçlandırıldığını ve sistemin güçlü bir telafi kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir. 2024 (211) ve 2025 (207) yıllarında mezun sayılarının yüksek seviyede korunması ise bu artışın geçici değil, yapısal bir kapasite artışına dönüştüğünü düşündürmektedir. Enstitü'nün doktora düzeyinde daha yüksek bir üretim hacmine ulaştığı açıkça görülmektedir.

Bu tablo genel olarak şu şekilde yorumlanabilir:

- Fen Bilimleri Enstitüsü'nün doktora mezun kapasitesi son 10 yılda belirgin biçimde artmıştır.
- 2019–2020 yılları COVID-19 öncesi ve pandemi başlangıcı etkisiyle bir kırılma noktası oluşturmuştur.
- 2021 sonrası dönem, sistemin uyum sağladığını ve birikmiş akademik çıktıları hızla telafi edebildiğini göstermektedir.
- 2023–2025 dönemindeki yüksek mezun sayıları, Enstitü'nün araştırma üniversitesi kimliğiyle uyumlu biçimde güçlü bir doktora üretim kapasitesine ulaştığını ortaya koymaktadır.

Stratejik açıdan bakıldığında, bu eğilim FBE'nin doktora programlarını yalnızca nicelik olarak değil, aynı zamanda kurumsal sürdürülebilirlik ve kapasite yönetimi açısından da güçlendirdiğini göstermektedir. Ancak bu artışın uzun vadede akademik kalite, danışman başına düşen öğrenci sayısı, jüri süreçlerinin sağlıklı yürütülmesi ve araştırma altyapısının yeterliliği ile dengeli biçimde yönetilmesi gerektiği de açıktır.

Tablo 31, 2023–2025 yılları arasında Fen Bilimleri Enstitüsü doktora programlarından mezun olan öğrencilerin Enstitü Anabilim Dallarına göre dağılımını göstermekte ve doktora düzeyindeki akademik üretimin hangi disiplinlerde yoğunlaştığını açık biçimde ortaya koymaktadır. Genel toplamlar incelendiğinde, doktora mezun sayılarının 2023 yılında 215, 2024 yılında 211 ve 2025 yılında 207 olarak gerçekleştiği görülmekte olup, üç yıl boyunca oldukça yüksek ve dengeli bir seyir izlendiği anlaşılmaktadır. Bu durum, Enstitü'nün doktora eğitiminde güçlü ve sürdürülebilir bir kapasiteye ulaştığını göstermektedir.

Alan bazında değerlendirildiğinde, Makina Mühendisliği (ME) doktora mezun sayıları açısından açık ara öne çıkmaktadır (2023: 23, 2024: 16, 2025: 9). Her ne kadar yıllar içinde bir azalma eğilimi görülse de ME, Enstitü'nün doktora üretiminde lokomotif anabilim dallarından biri olmaya devam etmektedir. Benzer şekilde İnşaat Mühendisliği (CE), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (EE), Bilgisayar Mühendisliği (CENG) ve Mimarlık (ARCH) gibi köklü mühendislik ve tasarım alanları, üç yıl boyunca yüksek mezun sayılarıyla doktora üretiminin omurgasını oluşturmaktadır.

Mimarlık ve ilişkili alt programlarda (ARCH, ARCH-BS, ARCH-CONS) özellikle 2025 yılında gözlenen artış, bu alanlarda doktora düzeyinde artan akademik faaliyetleri ve araştırma yoğunluğunu göstermektedir. Özellikle ARCH-CONS programında 2025 yılında görülen belirgin artış (9 mezun), koruma, restorasyon ve kültürel miras alanlarının doktora düzeyinde güçlendiğine işaret etmektedir.

Temel bilimler ve yaşam bilimleri açısından bakıldığında; Biyoloji (BIO), Moleküler

Biyoloji ve Genetik (GENE), Kimya (CHEM), Fizik (PHYS) ve Biyokimya (BCH) gibi alanlarda düzenli ve sürdürülebilir bir doktora mezuniyeti olduğu görülmektedir. Özellikle GENE programında 2025 yılında görülen artış (5 mezun), genomik ve moleküler biyoloji temelli araştırmaların Enstitü bünyesinde güç kazandığını göstermektedir.

Tablo 31: 2023, 2024 ve 2025 Yılları İçin Doktora Programları Mezunlarının EABD'ye Göre Dağılımı (LSD dahil)

EABD	2023	2024	2025	EABD	2023	2024	2025
AEE	12	10	6	FDE	5	0	5
ARCH	7	17	16	GEOE	6	13	6
ARCH-BS	5	6	8	GENE	1	2	5
ARCH-CONS	1	2	9	GGIT	6	1	1
ARME	2	2	2	ID	6	6	3
BCH	4	2	1	IE	4	2	1
BIO	10	4	3	MATH	3	6	2
BME	2	1	2	ME	23	16	9
BTEC	2	4	2	METE	5	7	11
CE	15	24	21	MINE	1	2	3
CEIT	5	5	6	MNT	5	10	10
CENG	15	13	10	NSNT	0	0	1
CHE	4	2	2	MTED	1	6	4
CHEM	4	7	9	PETE	4	1	4
CRP	8	5	9	PHYS	9	9	4
EE	20	8	15	PST	3	2	4
ENVE	2	0	1	SCED	2	0	4
ES	2	4	2	SSME	5	6	0
ESS	4	4	4	STAT	2	2	2
TOPLAM					215	211	207

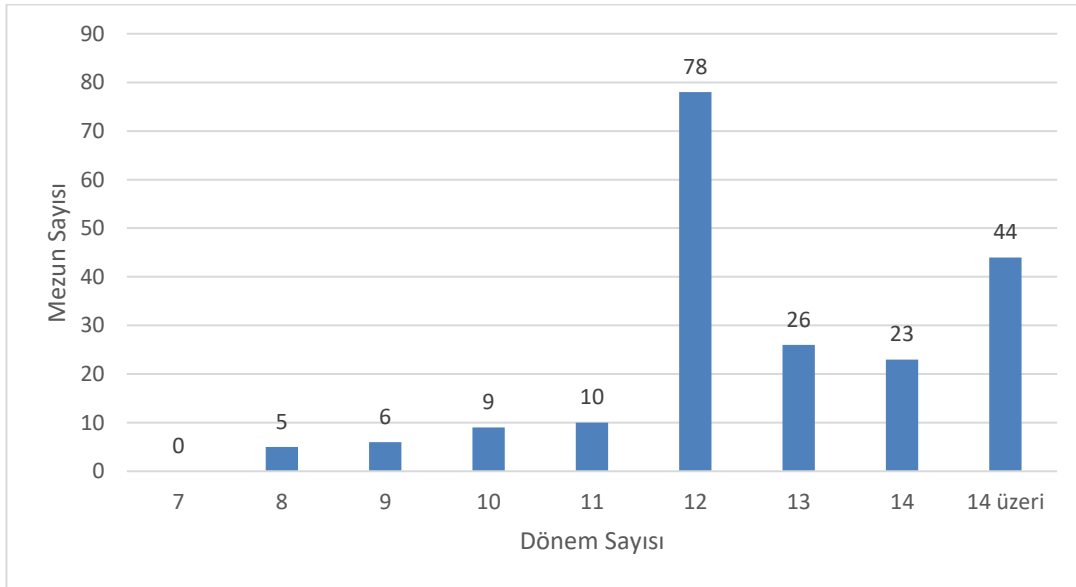
Jeoloji (GEOE), Maden Mühendisliği (MINE), Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği (PETE) gibi yer bilimleri ve enerji odaklı alanlar daha sınırlı sayıda mezun vermekle birlikte, stratejik önemi yüksek ve ülke ihtiyaçlarıyla doğrudan ilişkili doktora programları olarak öne çıkmaktadır. Bu alanlarda görülen dalgalanmalar, büyük ölçüde sektörel talepler ve proje bazlı araştırma olanakları ile ilişkilendirilebilir.

Eğitim bilimleri ve disiplinlerarası programlarda (CEIT, MTED, SCED, NSNT gibi) doktora mezun sayılarının görece düşük ancak istikrarlı olduğu dikkat çekmektedir. Bu durum, öğretim teknolojileri, öğretmen eğitimi ve bilim eğitimi alanlarında doktora çalışmalarının sürdürülebilir bir akademik tabana sahip olduğunu göstermektedir.

MNT, METE ve SSME gibi mühendislik bilimleri ve malzeme temelli alanlarda 2024 ve 2025 yıllarında mezun sayılarının görece yüksek seyretmesi, ileri malzemeler, üretim teknolojileri ve mühendislik tasarımı konularının doktora düzeyinde giderek daha fazla önem kazandığını ortaya koymaktadır.

Genel olarak Tablo 31, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün doktora programlarında hem köklü mühendislik disiplinlerini güçlü biçimde sürdürdüğünü hem de yaşam bilimleri, temel bilimler, eğitim bilimleri ve disiplinlerarası alanlarda dengeli bir akademik üretim gerçekleştirdiğini göstermektedir. Mezun sayılarının üç yıl boyunca 200'ün üzerinde korunması, Enstitü'nün araştırma üniversitesi kimliği ile uyumlu olarak yüksek düzeyde doktora insan kaynağı yetiştirdiğini ve bu kapasitenin sürdürülebilir bir yapıya kavuştuğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 11'de **Doktora** programlarından mezun olan öğrencilerin mezuniyet dönem sayıları (2025 yılı için) verilmiştir. Ortalama mezuniyet dönem sayısı **13,22**, **Genel Not Ortalaması 3,7**'dir. 2025 yılında doktora programlarından mezun olanların toplam sayısı **207** olup, bunların içinde **6** öğrenci ise Lisans Sonrası Doktora programlarından mezun olmuştur. Lisans Sonrası Doktora programından mezun olanların ortalama mezuniyet dönem sayısı **19**'dur. **Genel Not Ortalaması** ise **3,73**'tür.

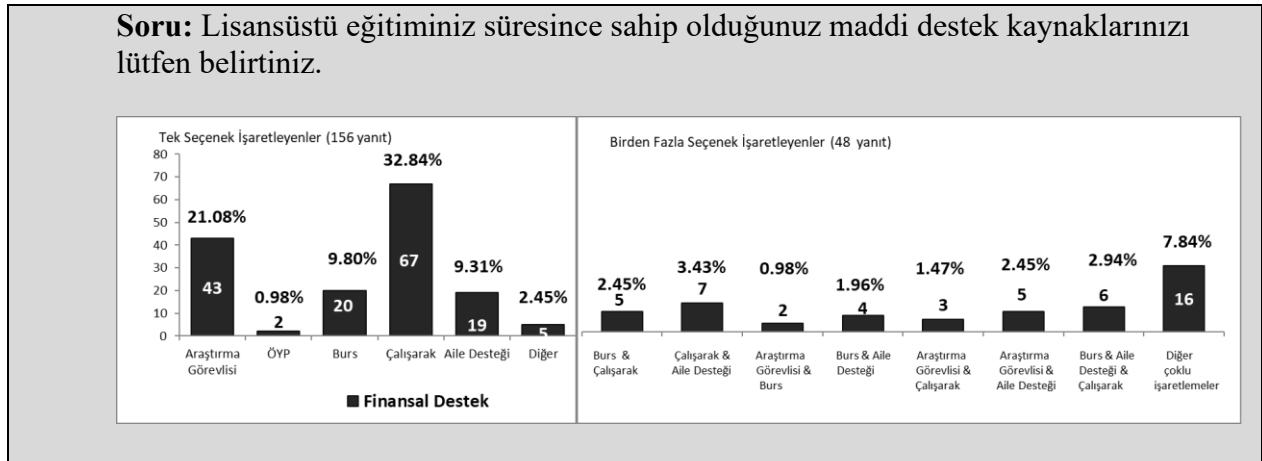

Şekil 11: Doktora Programları Mezuniyet Dönem Sayıları

III.B.2.4. Mezun Anketleri

Bu bölümde, FBE tarafından hazırlanan ve mezun olan öğrencilerin doldurması beklenen IAK (İnsan Araştırmaları Komitesi) etik onayı verilen "**Survey of Graduate Student Opinion**" anketinin sonuçları verilmiştir. 2025'te lisansüstü programlarından mezun olan öğrencilerin toplam sayısı **696** (477 YL+ 12 TYL + 201 D + 6 LSD)'dir. Anketi dolduran toplam **206** öğrencinin 133'si Yüksek Lisans, 69'u Doktora ve 4'ü ise Lisans Sonrası Doktora programları mezunlarıdır. Anketi dolduran 204 öğrencinin yanıtladığı sorular ve verilen yanıtlar grafiklerle aşağıda gösterilmiştir.

Şekil 12'de mezunların lisansüstü eğitimleri boyunca sahip oldukları maddi destek kaynakları verilmiştir. Mezunların yaklaşık %32,84'ünün dışarıda çalıştığı, %21,08'inin (Ar. Gör-ÖYP) araştırma görevlisi olduğu, diğer mezunların ise burs, aile desteği ve diğer maddi kaynaklardan destek aldığı anlaşılmaktadır.

Şekil 12: Mezunların Öğrenim Sürecinde Maddi Desteklerinin Kaynağı

Şekil 13 ve Şekil 14 birlikte değerlendirildiğinde, Fen Bilimleri Enstitüsü mezunlarının bilimsel toplantılara katılım ve bu toplantılarda aktif sunum yapma düzeyleri hem ulusal hem de uluslararası boyutta daha net biçimde ortaya çıkmaktadır.

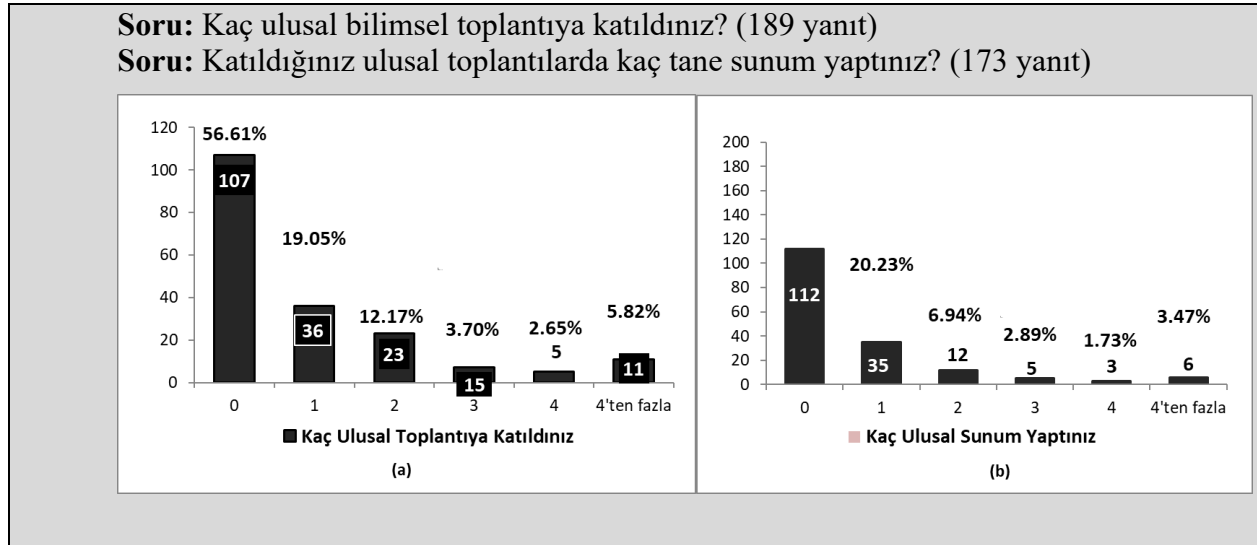
Ulusal toplantılar için (Şekil 13), mezunların %56,61'inin hiç ulusal bilimsel toplantıya katılmadığı, %43,39'unun ise en az bir ulusal toplantıya katıldığı görülmektedir. Ulusal toplantılara katılanlar arasında en yaygın katılım düzeyi bir toplantı (%19,05) ve iki toplantıdır (%12,17). Üç ve üzeri toplantıya katılan daha sınırlı bir grup bulunmakla birlikte, dört ve daha fazla ulusal toplantıya katılan %5,82'lik bir kesim, Enstitü bünyesinde oldukça aktif bir araştırmacı profiline işaret etmektedir.

Ulusal sunum sayıları açısından bakıldığında ise mezunların %64,71'inin ulusal toplantılarda hiç sunum yapmadığı, %35,29'unun ise en az bir sunum gerçekleştirdiği görülmektedir. En az bir sunum yapanların dağılımı incelendiğinde, %20,23'ünün bir

sunum, %6,94'ünün iki sunum, %2,89'unun üç sunum ve %3,47'sinin dört ve üzeri sunum yaptığı anlaşılmaktadır. Bu durum, ulusal toplantılara katılan öğrencilerin önemli bir kısmının pasif izleyici olmaktan ziyade aktif katkı sunan bireyler olduğunu göstermektedir.

Uluslararası toplantılar için (Şekil 14) tablo daha çarpıcıdır. Mezunların %45,41'i hiç uluslararası toplantıya katılmadığını, %54,59'u ise en az bir uluslararası toplantıya katıldığını belirtmiştir. Bu oran, ulusal toplantılara katılım oranından (%43,39) daha yüksektir ve Enstitü öğrencilerinin uluslararası bilimsel ortamlara daha fazla yöneldiğini göstermektedir. Bir kez uluslararası toplantıya katılanların oranı %20,54, iki kez katılanların oranı %12,43, üç kez katılanların oranı %8,11, dört kez katılanların oranı %5,41 ve dört ve üzeri katılanların oranı %8,11'dir. Özellikle dört ve üzeri uluslararası toplantıya katılanların oranının ulusal toplantılara kıyasla daha yüksek olması, öğrencilerin uluslararası akademik ağlara güçlü biçimde entegre olduklarını göstermektedir.

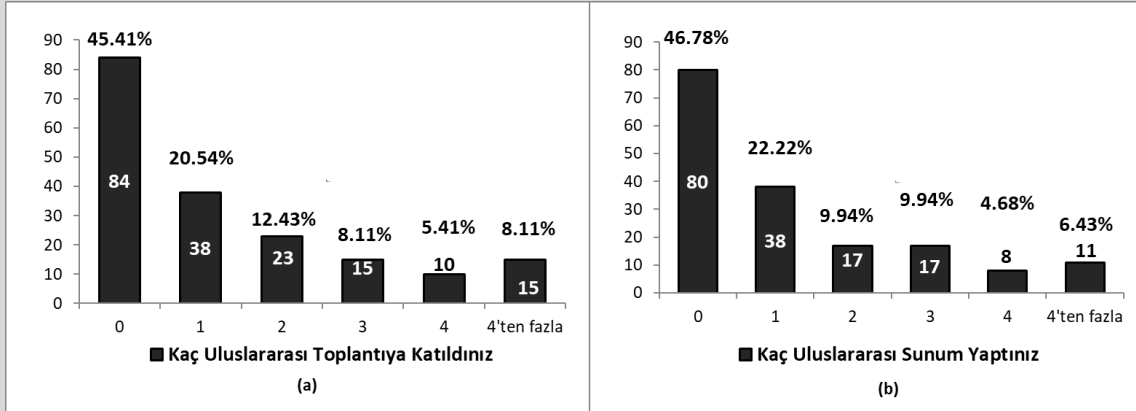
Uluslararası sunum sayılarına bakıldığında ise mezunların yalnızca %46,78'inin hiç sunum yapmadığı, %53,22'sinin ise en az bir uluslararası toplantıda sunum gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu oran, ulusal toplantılardaki sunum oranının (%35,29) oldukça üzerindedir. Dağılım incelendiğinde, %22,22'sinin bir sunum, %9,94'ünün iki sunum, %9,94'ünün üç sunum, %4,68'inin dört sunum ve %6,43'ünün dört ve üzeri sunum yaptığı anlaşılmaktadır. Bu veriler, uluslararası toplantılara katılımın büyük ölçüde "sunum odaklı" gerçekleştiğini ve öğrencilerin araştırma çıktılarıyla bu ortamlarda aktif rol aldığını göstermektedir.

Şekil 13 Mezunların Öğrenimleri Süresince Katıldıkları Ulusal Seminer, Konferans ve Sunumlar

Soru:Kaç uluslararası bilimsel toplantıya katıldınız? (185 yanıt)

Soru: Katıldığınız uluslararası toplantılarda kaç tane sunum yaptınız? (171 yanıt)

Şekil 14 Mezunların Öğrenimleri Sürecinde Katıldıkları Uluslararası Seminer, Konferans ve Sunumlar

Ulusal ve uluslararası veriler birlikte yorumlandığında şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

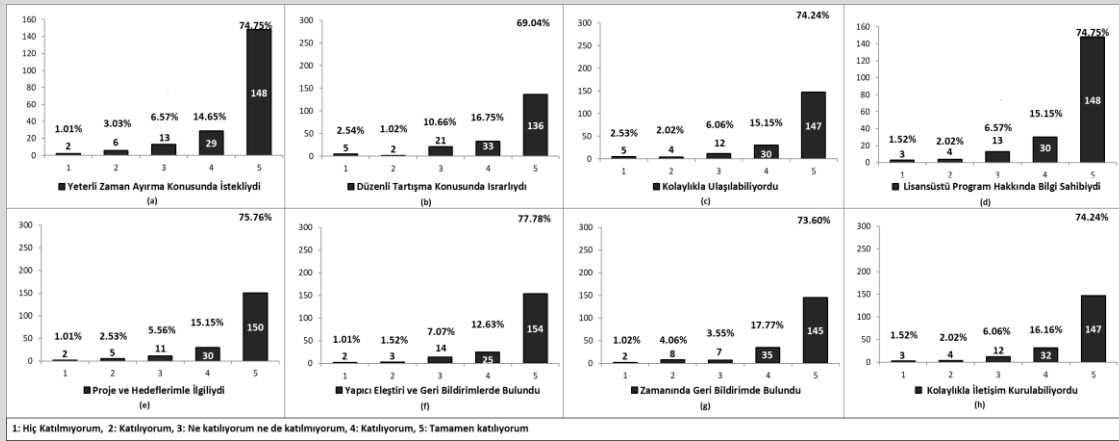
- Mezunlar, uluslararası bilimsel toplantılara ulusal toplantılardan daha yüksek oranda katılmaktadır.
- Uluslararası toplantılarda sunum yapma oranı, ulusal toplantılara kıyasla belirgin biçimde daha yüksektir (%53,22'ye karşı %35,29).
- Uluslararası toplantılara katılım, daha çok doğrudan akademik çıktı üretimi ve sunum amacıyla gerçekleşmektedir.
- Enstitü öğrencileri, özellikle uluslararası platformlarda daha aktif, görünür ve üretken bir araştırmacı profili sergilemektedir.

Bu sonuçlar, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün lisansüstü eğitimde uluslararasılaşma hedeflerinin öğrenci düzeyinde somut biçimde karşılık bulduğunu göstermektedir. Öğrencilerin uluslararası toplantılarda yüksek oranda sunum yapması; araştırma kalitesinin, danışmanlık süreçlerinin etkinliğinin ve bilimsel iletişim becerilerinin güçlü olduğuna işaret etmektedir. Buna karşılık ulusal toplantılara katılım oranlarının görece düşük kalması, gelecekte Enstitü'nün ulusal bilimsel etkinliklere katılımı teşvik edici yeni destek mekanizmaları ve politika araçları geliştirmesi için önemli bir gelişim alanı olarak değerlendirilebilir.

Mezunların tez danışmanları ile ilgili görüşleri Şekil 15’de verilmektedir. Şekil 15’de görülebileceği gibi, mezunların %89’u tez danışmanlarının kendilerine zaman ayırdığını, %86’sının danışmanının kendisini düzenli aralıklarla gördüğünü, %89’u danışmanlarına kolayca erişebildiklerini, %90’ı danışmanının geri bildirimleri vaktinde ilettiğini, %91’i danışmanının lisansüstü program hakkında bilgili olduğunu, %90’ı danışmanlarının çalışmalarıyla çok ilgili olduğunu, %91’i danışmanın yapıcı eleştirilerde bulunduğunu, %90’ı ise danışmanla kolaylıkla iletişim kurabildiğini belirtmektedirler.

Soru: Lütfen danışmanınıza ilişkin aşağıdaki ifadeleri değerlendiriniz

(a) 198 yanıt, (b) 197 yanıt, (c) 198 yanıt, (d) 198 yanıt, (e) 198 yanıt, (f) 198 yanıt, (g) 197 yanıt, (h) 198 yanıt

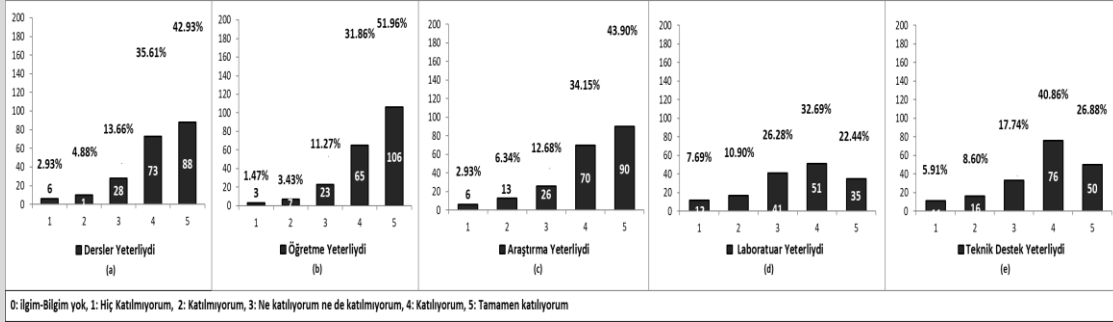

Şekil 15 Mezunların Tez Danışmanları ile İlgili Görüşleri

Mezunların derslerin, ilgili öğretim elemanlarının, araştırmanın, laboratuvar olanaklarının ve teknik desteğin yeterliği konusundaki görüşleri Şekil 16’da yer almaktadır. Genellikle dersler, öğretme ve araştırma alanlarını mezunların ~%79’unun yeterli bulduğu ancak laboratuvar ve teknik destek alanlarını yeterli bulan mezunların %55 civarında olduğu anlaşılmaktadır.

Soru: ODTÜ'deki lisansüstü çalışmalarınızla ilgili geriye baktığınızda memnuniyetiniz nedir? Lütfen lisansüstü eğitim düzeyinin genel kalitesine ilişkin aşağıdaki ifadeleri değerlendiriniz.

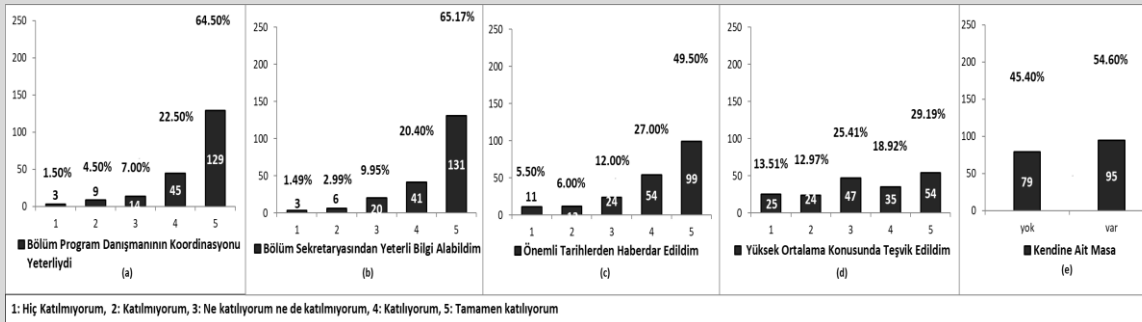
(a) 205 yanıt, (b) 204 yanıt, (c) 205 yanıt, (d) 156 yanıt, (e) 186 yanıt

Şekil 16 Mezunların Eğitim Düzeyinin Genel Kalitesi ile İlgili Görüşleri

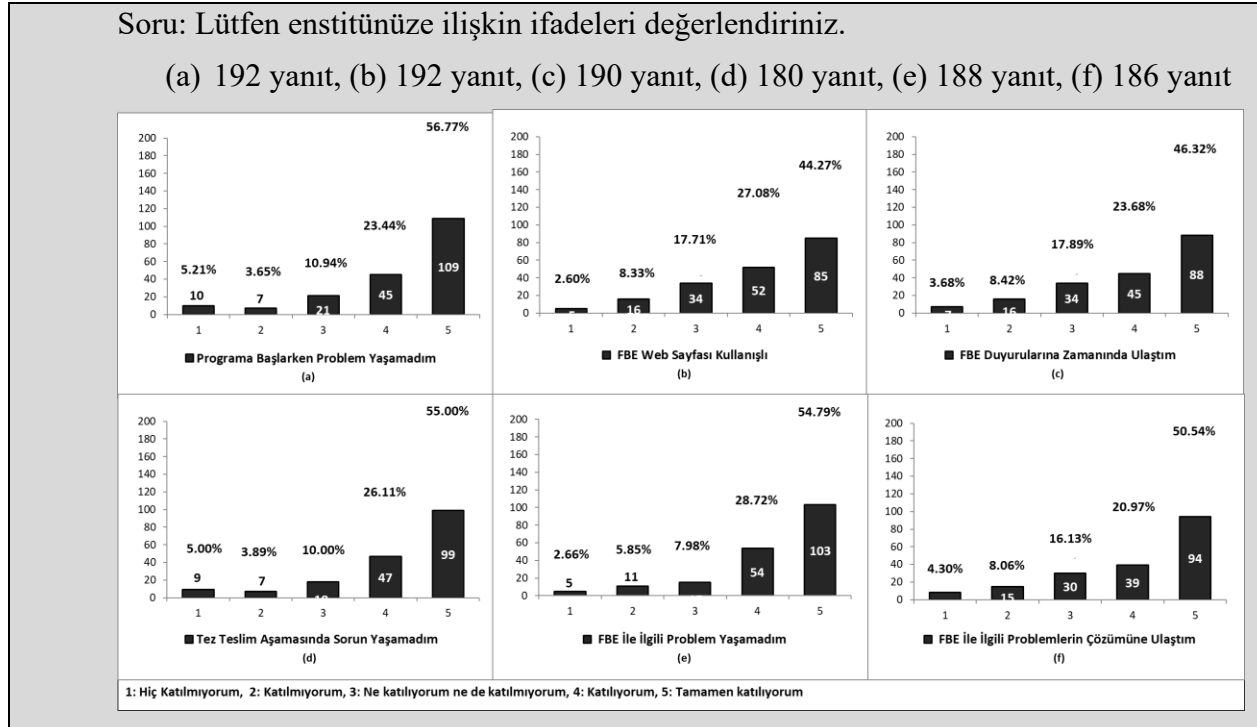
Mezunlarımızın bölüm danışmanının koordinasyonu, bölüm sekreteryasından yeterli bilgileri alabilme, bölüm tarafından öğrencilikle ilgili önemli tarihler için önceden haberdar edilme, derslerini daha kısa sürede bitirip, yüksek ortalama için teşvik edilme ve kendisine ait bir masasının/ ofisinin olma hususlarında belirttikleri görüşleri Şekil 17'de yer almaktadır.

Soru: Lütfen bölüm danışmanlığına/rehberliğine ilişkin aşağıdaki ifadeleri değerlendiriniz. 200 yanıt, (b) 201 yanıt, (c) 200 yanıt, (d) 185 yanıt, (e) 174 yanıt.

Şekil 17 Mezunların Bölüm Danışmanlığı/ Rehberliği ile İlgili Görüşleri

Mezunlarımızın FBE hakkında özellikle süreçler ve iç işleyişle ilgili görüşleri Şekil 18’de yer almaktadır.

Şekil 18 Mezunların FBE Hakkında Görüşleri

Mezunların %80’i programa başlarken problem yaşamadığını, %71’i FBE internet sayfasını kullanışlı bulduğunu, %70’i duyurulara zamanında ulaştığını, %81’i tez teslim aşamasında sorun yaşamadığını, %84’ü FBE ile ilgili genel olarak bir problem yaşamadığını belirtmiştir.

Bunun yanında, mezunların ODTÜ lisansüstü ödüllerinden hangilerine başvuru yaptığı sorgulandığında verilen 282 yanıt içerisinde **253 kişinin ödül için başvurmamış oldukları**; 17 kişinin tez ödülü, 6 kişinin yayın ödülü ve 5 kişinin performans ödülü için başvurduğu görülmüştür. Bu sayılara göre bazı öğrencilerin birkaç ödüle birden başvurdukları anlaşılmaktadır.

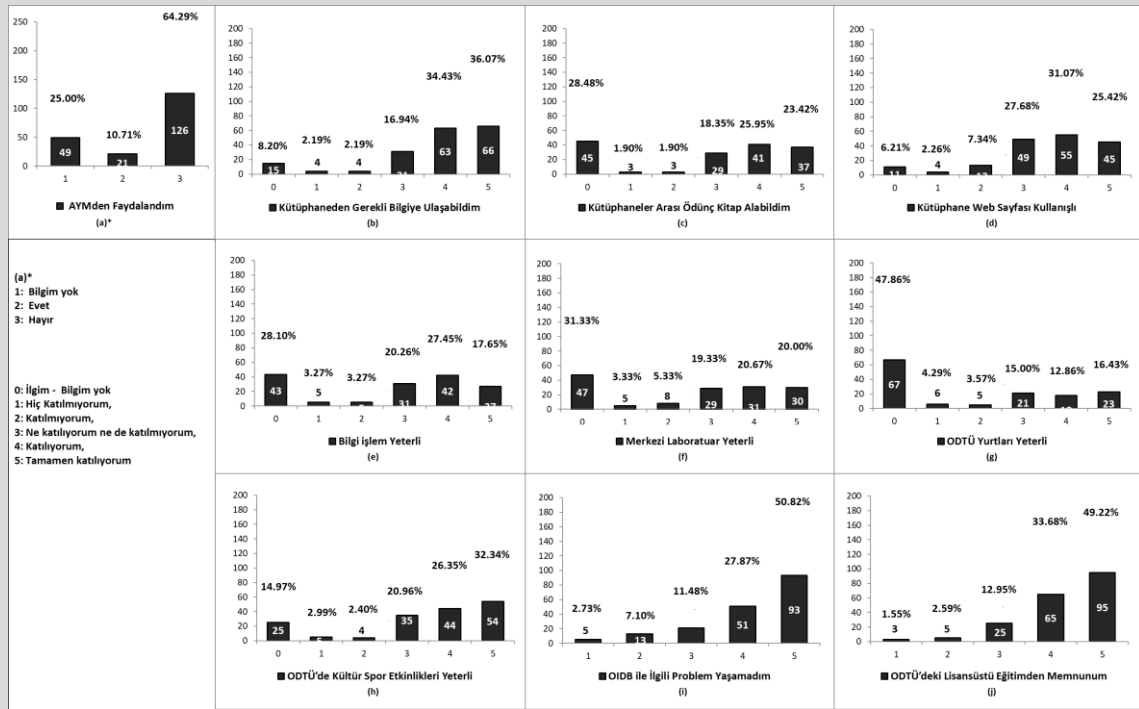
Mezunların ODTÜ Lisansüstü ödüllerinden herhangi birine neden başvurmadığı sorgulandığında ise, cevap veren 209 mezunun %69’unun ödüllerle ilgili bilgisinin olmadığı, %12’sinin başvuru kriterlerini sağlayamadığı, %11’inin başvuru zamanını kaçırdığı görülmüştür. %8’i ise başka nedenlerle başvurmamış olduğunu belirtmiştir.

Mezunların lisansüstü eğitim süresinde FBE-BAP Tez Projesinden destek alıp almadığı sorgulandığında verilen 282 yanıt içerisinde **%85’ünün** destek almadığı, **%15’sinin ise destek aldığı** anlaşılmıştır.

Mezunların ODTÜ hakkında görüşleri Şekil 19'da yer almaktadır. Anketi yanıtlayan mezunların **%89'inin** tez yazım aşamasında **Akademik Yazım Merkezi'nden faydalanmadığı** belirlenmiştir. Mezunların kütüphane ile ilgili görüşleri sorulduğunda; **%71'inin** kütüphaneden gerekli bilgiye ulaşabildiğini, **%51'i kütüphaneler arası ödünç kitap almaya ihtiyaç duymadığını**, **%57'i** kütüphane web sayfasını kullanışlı bulduğunu belirtmiştir. Mezunların bilgi işlemle ilgili görüşlerine bakıldığında; bilgi işlem hizmetlerini **%45'inin** yeterli bulduğu görülmektedir. Ankete katılan mezunların **%31'inin merkezi laboratuvarla**, **%48'inin** ise yurtlarla **ilgilisi olmadığı** belirlenmiştir. ODTÜ'deki kültür ve spor etkinliklerinin yeterliliğine mezunların **%32'si** tam not verirken, **%26'sı** de yeterli bulduğunu belirtmiştir. Mezunların **%79'ünün OİBS ile ilgili problem yaşamadığı** görülmektedir. ODTÜ'deki lisansüstü eğitimden mezunların **%83'unun** memnun olduğu belirlenmiştir.

Soru: Lütfen ODTÜ'ye ilişkin aşağıdaki ifadeleri değerlendiriniz.

(a) 196 yanıt, (b) 183 yanıt, (c) 158 yanıt, (d) 177 yanıt, (e) 153 yanıt, (f) 150 yanıt, (g) 140 yanıt, (h) 167 yanıt, (i) 183 yanıt, (j) 193 yanıt

Şekil 19 Mezunların ODTÜ Hakkında Görüşleri

III.B.2.5. Tezlerde İntihal Denetimi

2009 yılından itibaren, tez savunmasından sonra tezlerin başka yayınlarla örtüşmesinin %24'ten az olmasının istenmesi ve bunun TURNITIN programı aracılığıyla yapılması kararı, başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. 29.05.2013 tarih ve 2013/10 nolu Enstitü Kurulu kararı gereğince, 2013 Haziran ayından itibaren geçerli olmak üzere örtüşme oranının %20'nin altında olması istenmektedir. Bütün EABD'ler için intihal denetimi sonuçları Tablo 32'de verilmiştir. 2025 yılı içinde değerlendirilen toplam **510** tezen yaklaşık **%79**'unda örtüşmenin **%15**'in altında kaldığı belirlenmiştir.

2025 yılı içinde değerlendirilen 510 tezin yaklaşık %79'unda örtüşme oranının %15'in altında kalmış olması, FBE bünyesinde üretilen lisansüstü tezlerin çok büyük bir bölümünün özgünlük açısından yüksek bir standartta hazırlandığını göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin araştırma etiği, atıf kuralları ve akademik yazım ilkeleri konusunda bilinçli olduklarını ve danışmanların da bu süreci etkin biçimde yönettiklerini düşündürmektedir.

Ayrıca bu sonuçlar, FBE'nin:

- Akademik dürüstlüğü kurumsal bir politika olarak benimsediğini,
- Ulusal ve uluslararası akademik standartlarla uyumlu bir kalite güvence mekanizmasına sahip olduğunu,
- Üretilen tezlerin bilimsel güvenilirliğini ve saygınlığını koruduğunu,
- Olası etik ihlallerin önlenmesi konusunda önleyici ve denetleyici bir yaklaşım geliştirdiğini göstermektedir.

Özellikle örtüşme oranının büyük çoğunlukla %15'in altında kalması, yalnızca mevzuata uyumun değil, akademik kültürün içselleştirildiğinin de bir göstergesidir. Bu durum FBE mezunlarının hazırladığı tezlerin, yayın üretimine dönüştürüldüğünde de uluslararası dergilerde kabul edilebilirlik ve güvenilirlik açısından güçlü bir zemine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bu bulgu, FBE açısından bilimsel kalite, akademik etik, kurumsal itibar ve uluslararası rekabet gücü bakımından son derece olumlu ve stratejik bir gösterge niteliği taşımaktadır.

Tablo 32: 2025 Yılında Mezun olan Öğrencilerin EABD'lere Göre İntihal Denetimi İstatistikleri

DESCRIPTIVE STATISTICS ABOUT THE TURNITIN SIMILARTY INDEXES OF THE STUDENTS GRADUTED 2025 (NUMBER OF STUNDENTS)

Percentage Between		AEE	ARCH	ARME	BCH	BIO	BME	BS	BTEC	CE	CEIT	CENG	CEME	CHE	CHEM	CONS	CP	CRP	EE	ENVE	ES	ESS	EQS	FDE	ID	IE	IDDI	GEOE	GGIT	MATH	ME	METE	MNT	MINE	OHS	OR	PETE	PHYS	PST	RP	MSE	STAT	UD	NSNT	TOTAL
	00-05	1	18	0	1	4	0	5	1	7	1	6	0	3	7	2	0	2	9	1	0	2	0	1	5	0	0	1	3	1	10	2	6	0	0	0	2	5	1	0	4	1	0	0	112
	06-10	5	14	3	0	3	0	2	0	10	1	8	0	2	9	5	0	5	10	6	3	3	0	0	5	0	0	5	2	7	12	6	6	1	1	0	0	4	3	0	3	0	1	0	145
	11-15	9	8	3	2	3	2	1	3	13	5	14	0	2	6	4	2	4	7	2	1	0	0	3	5	3	0	7	2	4	9	8	2	3	0	0	0	3	0	0	3	0	0	0	143
	16-20	13	3	0	1	1	1	1	1	14	0	5	0	3	1	0	0	1	7	0	0	7	1	4	0	1	0	5	3	6	6	7	1	2	0	0	3	6	0	0	3	3	0	0	110
	TOTAL	28	43	6	4	11	3	9	5	44	7	33	0	10	23	11	2	12	33	9	4	12	1	8	15	4	0	18	10	18	37	23	15	6	1	0	5	18	4	0	13	4	1	0	510

DESCRIPTIVE STATISTICS ABOUT THE TURNITIN SIMILARTY INDEXES OF THE STUDENTS GRADUTED 2025 (PERCANTAGE OF THE STUNDENTS)

Percentage Between		AEE	ARCH	ARME	BCH	BIO	BME	BS	BTEC	CE	CEIT	CENG	CEME	CHE	CHEM	CONS	CP	CRP	EE	ENVE	ES	ESS	EQS	FDE	ID	IE	IDDI	GEOE	GGIT	MATH	ME	METE	MNT	MINE	OHS	OR	PETE	PHYS	PST	RP	MSE	STAT	UD	NSNT
	00-05	3.6	42	0	25	36	0	56	20	16	14	18	0	30	30	18	0	17	27	11	0	17	0	13	33	0	0	5.6	30	5.6	27	8.7	40	0	0	0	40	28	25	0	31	25	0	0
	06-10	18	33	50	0	27	0	22	0	23	14	24	0	20	39	45	0	42	30	67	75	25	0	0	33	0	0	28	20	39	32	26	40	17	100	0	0	22	75	0	23	0	100	0
	11-15	32	19	50	50	27	67	11	60	30	71	42	0	20	26	36	100	33	21	22	25	0	0	38	33	75	0	39	20	22	24	35	13	50	0	0	0	17	0	0	23	0	0	0
	16-20	46	7	0	25	9.1	33	11	20	32	0	15	0	30	4.3	0	0	8.3	21	0	0	58	100	50	0	25	0	28	30	33	16	30	6.7	33	0	0	60	33	0	0	23	75	0	0
	TOTAL	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	0	100	100	100	100	100	100	100	100	0	100	100	100	0	100	100	100	0

III.B.2.6. ODTÜ Lisansüstü Ödülleri

2004 yılında başlatılan “ODTÜ Lisansüstü Ödülleri”, lisansüstü öğrencilerine her yıl Tez Ödülü verilmektedir. 2004 Kasım ayında, Enstitü Kurulları tarafından kabul edilen ODTÜ Lisansüstü Ödülleri ile ilgili detaylı bilgiler aşağıda verilmektedir.

III.B.2.6.1. ODTÜ Tez Ödülü

Amaç: Tez konularının ülkemizin gelişimine, kültür ve düşün dünyasına katkıda bulunmasını sağlamak ve ülkemizin temel bilimdeki araştırma gücünü ODTÜ olarak artırmak.

Bu ödül, takvim yılı sonuna kadar (bir önceki yıl Kasım ayı başından içinde bulunulan yılın Ekim ayı sonuna kadar) tez savunmasında başarılı bulunmuş Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinden **18 teze (6 Yüksek Lisans, 12 Doktora)** belirlenen jüri kararları doğrultusunda, Enstitü Müdür ve Müdür Yardımcıları tarafından son değerlendirilme yapılarak verilir.

Yüksek Lisans/Doktora sırasında, Yüksek Lisans/Doktora tezinden yurtdışı dergilerde yayımlanan makale veya patent veya yurtdışı kongrelerde sunulan ve kongre kitapçığında basılan tebliğler veya yurtiçi hakemli dergilerde yayımlanan makale veya yurtiçi kongrelerde sunulan ve kongre kitapçığında basılan tebliğler, tezlere tercihte öncelik kazandırabilir.

2025 yılında bu ödülü almaya hak kazanan mezunlarımızla ilgili bilgiler (adı-soyadı, EABD, programı, danışmanı ve ortak tez danışmanı) Tablo 33’te verilmiştir. **2025 yılında 18 teze** ödül verilmiştir. Bunlardan **12’si** doktora tez ödülüdür.

Tablo 33: 2025 Yılında ODTÜ FBE Lisansüstü Tez Ödülünü Almaya Hak Kazanan Öğrencilerimiz

Öğrenci Adı Soyadı	EABD	Programı	Tez Danışman/Yardımcı Danışman
Meltem Okan Aydın	MNT	D	Prof. Dr. Haluk Külâh/Prof. Dr. Alpan Bek
Çağdaş Ulus Ağca	PHYS	YL	Prof. Dr. Bayram Tekin
Onur Ali Batmaz	AEE	YL	Prof. Dr. Demirkan Çöker
Uğur Altay	ME	D	Prof. Dr. Fevzi Suat Kadioğlu/Doç. Dr. Mehmet Dördüncü
Öykü Çetin	METE	YL	Prof. Dr. Hüsnü Emrah Ünalán/Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Keleştemur
Duygu Cevher	PST	D	Prof. Dr. Ali Çırpan/Dr. Zeynep Ergönerç Yavaş
Sanem Elidemir	GEOE	D	Prof. Dr. Nilgün Türkan Güleç
Hakkı Aydın	PETE	D	Prof. Dr. Serhat Akın
Yaşar Kemal Erdoğan	BME	D	Doç. Dr. Batur Ercan/Prof. Dr. Pelin Mutlu
Soner Çağatay Bağçacı	CE	D	Prof. Dr. İsmail Yücel
Mehmet Soner Yaşar	CHE	D	Prof. Dr. Görkem Külâh/Prof. Dr. Nevin Selçuk
Büşra Çaylan Ergene	MSE	D	Prof. Dr. Mine Işıksal Bostan
Huriye Nur Özkan Öztürk	ARCH	D	Doç. Dr. Hacer Ela Alanyalı Aral
Eda Uçak Taşkiran	CRP	D	Prof. Dr. Nil UZUN
Alper Tunga Bayrak	CE	YL	Prof. Dr. Afşin Sarıtaş/Doç. Dr. Çağla Akgül
Ömer Gençay	EE	YL	Prof. Dr. Elif Uysal
Güneş Su Güler	FDE	YL	Prof. Dr. Gülüm Şumnu/Prof. Dr. Serpil Şahin
Burcu Sarı	PST	D	Prof. Dr. Cevdet Kaynak

IV.BÖLÜM: KURUMSAL KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

IV.A. ÜSTÜNLÜKLER

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE), ODTÜ'nün araştırma üniversitesi kimliği, YÖK'ün nitelikli insan kaynağı yetiştirme ve bilimsel üretkenliği artırma hedefleri ile TÜBİTAK'ın araştırma, yenilikçilik ve ulusal öncelikli alanlarda kapasite geliştirme politikalarıyla tam uyumlu bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. 2025 yılına ait veriler, Enstitü'nün lisansüstü eğitimde kalite, akademik seçicilik, araştırma etiği, yönetim kapasitesi ve uluslararasılaşma boyutlarında güçlü bir kurumsal yapıya sahip olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

- **Yüksek akademik seçicilik ve nitelikli öğrenci profili:**

2025 yılında Yüksek Lisans programlarına kabul edilen öğrencilerin ALES ortalamasının **82,088** ve Lisans GNO ortalamasının **3,00**; Doktora programlarına kabul edilen öğrencilerin ise ALES ortalamasının **84,701** ve Lisans GNO ortalamasının **3,09** olması, FBE'nin Türkiye genelinde akademik olarak en üst dilimde yer alan öğrencileri bünyesine kattığını göstermektedir. Bu durum, ODTÜ'nün “**nitelikli insan kaynağı yetiştirme**” misyonu ve YÖK'ün kalite odaklı lisansüstü eğitim politikalarıyla birebir örtüşmektedir.

- **Araştırma üniversitesi vizyonunu destekleyen güçlü lisansüstü yapı:**

Aralık 2025 itibarıyla Enstitü bünyesinde Yüksek Lisans, Doktora, Lisans Sonrası Doktora ve Tezsiz Yüksek Lisans programlarında toplam **2926 kayıtlı öğrenci** bulunmakta; bunların yaklaşık olarak **%33**'ü doktora düzeyindedir. Bu oran, FBE'nin ağırlıklı olarak araştırma odaklı bir lisansüstü eğitim yapısına sahip olduğunu ve ODTÜ'nün araştırma üniversitesi vizyonuna doğrudan katkı sunduğunu göstermektedir.

- **Yüksek mezun başarısı ve akademik çıktı kalitesi:**

2025 yılında mezun olan öğrencilerin Yüksek Lisans mezuniyet GNO ortalamasının **3,58**, Doktora mezuniyet GNO ortalamasının ise **3,70** olması; üst düzey bir akademik başarıyı işaret etmektedir. Bu durum, Enstitü'nün yalnızca öğrenci kabulünde değil, eğitim-öğretim süreçlerinin niteliğinde de yüksek bir standart yakaladığını göstermektedir.

- **Akademik etik ve bilimsel dürüstlükte güçlü kurumsal kültür:**

Turnitin aracılığıyla yürütülen intihal denetimlerinde 2025 yılı içinde değerlendirilen 510 tezin yaklaşık **%79**'unda örtüşme oranının **%15**'in altında kalması, FBE bünyesinde bilimsel etik kültürünün içselleştirildiğini ve kalite güvencesinin etkin biçimde uygulandığını göstermektedir. Bu durum, YÖK ve TÜBİTAK tarafından vurgulanan araştırma etiği ve bilimsel güvenilirlik ilkeleriyle tam uyum içindedir.

- **Danışmanlık sisteminde yüksek memnuniyet ve güçlü mentorluk yapısı:**

Mezun anketleri sonuçlarına göre öğrencilerin yaklaşık **%90'ı** tez danışmanlarının kendilerine yeterli zaman ayırdığını, düzenli görüştüğünü, kolay ulaşılabilir olduğunu, yapıcı ve zamanında geri bildirim verdiğini belirtmektedir. Bu bulgu, FBE'de danışmanlık sisteminin yalnızca idari bir zorunluluk değil, nitelikli akademik rehberlik anlayışıyla yürütüldüğünü göstermektedir.

- **Disiplinlerarası yapı ve program çeşitliliği:**

FBE bünyesinde **12'si disiplinlerarası olmak üzere toplam 47 EABD'nin bulunması**, Enstitü'nün farklı bilim alanlarını bir araya getiren güçlü bir akademik ekosisteme sahip olduğunu göstermektedir. Bu yapı, YÖK'ün disiplinlerarası programları teşvik eden yaklaşımı ve TÜBİTAK'ın öncelikli alan odaklı araştırma politikalarıyla doğrudan uyumludur.

- **Ulusal insan kaynağı kapasitesine katkı:**

ÖYP, 35. Madde ve 100/2000 YÖK Doktora Bursları kapsamında yürütülen faaliyetler sayesinde FBE, yalnızca kendi bünyesi için değil, Türkiye'deki birçok üniversite için nitelikli öğretim üyesi ve araştırmacı yetiştiren stratejik bir merkez konumundadır. Bu yönüyle Enstitü, YÖK'ün akademik kapasiteyi ülke geneline yayma hedefinin somut uygulayıcılarından biridir.

- **Kurumsal yönetim, iç kontrol ve kalite güvencesinde örnek yapı:**

2025 yılında FBE bünyesinde;

- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı,
- Mali ve mali olmayan risk analizleri,
- Hassas görev envanteri,
- Lisansüstü eğitim-öğretim hedefleri ve performans göstergeleri,
- Süreç şemaları ve görev tanımları

hazırlanmış ve Enstitü internet sitesinde “**Kalite**” başlığı altında yayımlanmıştır. Bu uygulama, Enstitü'nün şeffaflık, hesap verebilirlik ve sürdürülebilir yönetim açısından güçlü bir kurumsal kapasiteye sahip olduğunu göstermekte; 5018 sayılı Kanun ve YÖK kalite güvencesi yaklaşımıyla tam uyum sağlamaktadır.

- **Bilimsel başarıların ödüllendirilmesi ve teşvik mekanizmaları:**

2025 yılında 18 öğrencinin ODTÜ Lisansüstü Yılın Tezi Ödülü'ne layık görülmesi, Enstitü'nün bilimsel mükemmeliyeti teşvik eden yapısını güçlendirmekte; araştırma kalitesinin somut göstergesi olarak öne çıkmaktadır.

- **Lisansüstü tezlerin bilimsel yayın üretimine yüksek katkısı ve araştırma odaklı eğitim yapısının gücü:**

Daha önce yapılan kapsamlı bir çalışmada son beş yıl içinde tez çalışmalarından kaynaklanan yayınlar belirlenmişti. Bu çalışmada, son beş yıl içinde mezun olanların isimleri baz alınarak, yayın taraması SCI ile taranan dergi yayınları göz önüne alınarak yapılmıştı. Son beş akademik yılda toplam ODTÜ adresli SCI, SSCI, AHCI indekslerinde taranan dergilerde yayımlanan 4987 makalenin 3043'ü (%61) doktora ve yüksek lisans tezlerinden üretildiği belirlenmişti. Bu durum 2025 yılı içerisinde de benzer bir şekilde devam etmiştir.

- **Uluslararasılaşma altyapısının varlığı:**

34 ülkeden toplam 172 yabancı uyruklu öğrencinin Enstitü programlarına kayıtlı olması, FBE'nin uluslararası çekim gücünün mevcut olduğunu göstermektedir. Bu oran, uluslararasılaşma açısından gelişime açık olmakla birlikte, Enstitü'nün bu alanda güçlü bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir.

- **ODTÜ'nün akademik saygınlığı ve eğitim kalitesi:**

ODTÜ, Türkiye'nin en köklü ve eğitim kalitesini uzun yıllardır istikrarlı biçimde koruyan üneye sahip üniversitelerinden biridir. Öğrenciler, ODTÜ'de aldıkları eğitimin uluslararası düzeyde saygınlık taşıdığını ve akademik yeterlilik açısından güçlü bir referans oluşturduğunu ifade etmektedir. Bu durum, ODTÜ mezunlarının gerek akademik gerekse profesyonel kariyerlerinde önemli bir avantaj elde etmelerini sağlamaktadır.

Eğitimin tamamen İngilizce yürütülmesi, ODTÜ öğrencilerine uluslararası bir akademik kimlik kazandırmakta ve küresel ölçekte rekabet edebilirliklerini artırmaktadır. Bu özellik, mezunların yurt dışı yükseköğretim programlarına kabulünde ve uluslararası şirketlerde istihdam edilmesinde önemli bir avantaj oluşturmaktadır.

Bu kurumsal yapı ve akademik ortam, FBE'nin lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetlerinin uluslararası standartlarda yürütülmesine doğrudan katkı sağlamaktadır.

- **Uluslararası değişim programları ve akademik hareketlilik:**

ODTÜ'nün çok sayıda üniversite ile yaptığı ikili anlaşmalar sayesinde öğrenciler, Erasmus ve benzeri değişim programları aracılığıyla farklı ülkelerde eğitim alma fırsatına sahiptir. Bu hareketlilik, öğrencilerin akademik perspektiflerini genişletmekte, kültürlerarası etkileşim becerilerini artırmakta ve uluslararası akademik ağlara katılımlarını güçlendirmektedir.

- **İstihdam olanakları ve mezun başarısı:**

ODTÜ mezunları, iş dünyasında saygın ve güvenilir bir profile sahiptir. ODTÜ diploması, mezunların iş bulma süreçlerinde önemli bir referans niteliği taşımakta, kamu ve özel

sektörde tercih edilen adaylar arasında yer almalarını sağlamaktadır. Bu durum, üniversitenin akademik kalitesinin ve mezun profilinin güçlü bir göstergesidir.

- **Geniş kampüs yaşamı ve sosyal olanakların varlığı:**

ODTÜ'nün geniş ve doğal güzelliklerle çevrili kampüsü, öğrencilere yalnızca akademik değil aynı zamanda sosyal, kültürel ve sportif anlamda da zengin olanaklar sunmaktadır. Çeşitli öğrenci toplulukları, spor tesisleri, kültürel etkinlikler ve açık alanlar, öğrencilerin çok yönlü gelişimine katkı sağlamaktadır.

- **Güçlü bir yenilikçilik ve girişimcilik ekosisteminin varlığı:**

ODTÜ, Türkiye'nin ilk yasal teknokenti olan ODTÜ Teknokent'e ev sahipliği yapmaktadır. Bu yapı, üniversitenin yenilikçilik ve araştırma odaklı yaklaşımının somut bir göstergesidir. ODTÜ Teknokent sayesinde akademik bilgi sanayiye aktarılmakta, üniversite-sanayi iş birlikleri güçlenmekte ve öğrenciler ile araştırmacılar girişimcilik ekosistemiyle doğrudan etkileşim kurma imkânı bulmaktadır.

- **Güçlü araştırma odaklı üniversite kimliği:**

ODTÜ'nün güçlü araştırma altyapısı ve teknokent yapısı, üniversitenin bilimsel üretimi toplumsal ve ekonomik değere dönüştürme kapasitesini artırmaktadır. Bu özellik, hem TÜBİTAK'ın yenilikçilik ve Ar-Ge politikalarıyla hem de YÖK'ün araştırma üniversiteleri yaklaşımıyla doğrudan uyumludur.

Genel olarak FBE;

- ODTÜ'nün “araştırma üniversitesi” vizyonuna,
- YÖK'ün nitelikli lisansüstü eğitim, kalite güvencesi ve disiplinlerarası yapı hedeflerine,
- TÜBİTAK'ın araştırma, yenilikçilik ve öncelikli alanlarda insan kaynağı yetiştirme politikalarına doğrudan katkı sağlayan güçlü, kurumsallaşmış ve sürdürülebilir bir lisansüstü eğitim yapısına sahiptir.

Bu yönleriyle Fen Bilimleri Enstitüsü, yalnızca ODTÜ için değil, Türkiye'nin bilimsel ve teknolojik gelişimi açısından da stratejik bir merkez konumundadır.

IV.B. ZAYIFLIKLAR

ODTÜ'nün 2030 itibarıyla dünya üniversiteleri arasında ilk 100'e girme hedefi; araştırma kalitesi, etki, uluslararası görünürlük ve kurumsal kapasite göstergelerinde sürdürülebilir iyileşme gerektirmektedir. YÖK'ün kalite güvencesi ve nitelikli insan kaynağı hedefleri ile TÜBİTAK'ın Ar-Ge/yenilikçilik ve öncelikli alanlarda çıktı odaklı yaklaşımı dikkate alındığında, 2025 yılı verileri FBE'nin bazı yapısal alanlarda gelişime açık olduğunu göstermektedir.

- **İnsan kaynağı ve idari kapasite yetersizliği:**

Enstitünün yürüttüğü süreçlerin hacmi (başvuru-kabul, danışman/jüri atamaları, izinler, ilişik kesme, erişim kapatma vb.) yüksek olmasına karşın personel sayısının sınırlı olması; iş yükünün yoğunlaşmasına, süreçlerde esneklik kaybına ve hizmet kalitesinin personel sürdürülebilirliğine daha fazla bağımlı hale gelmesine yol açmaktadır. Bu durum, ilk 100 hedefiyle uyumlu şekilde “ölçeklenebilir” bir lisansüstü yönetim modeli kurulmasını güçleştirmektedir. Ayrıca iş sürekliliği, yedekleme ve uzmanlaşma (kalite, uluslararası öğrenci işleri, veri analitiği, süreç iyileştirme vb.) alanlarında kurumsal kapasiteyi sınırlamaktadır.

- **Uluslararası öğrenci oranının hedefin altında kalması ve burs/istihdam kısıtı:**

FBE'de yabancı uyruklu öğrenci oranı yaklaşık %5 düzeyindedir (172 öğrenci). Kurumsal hedefin %10 düzeyine (yaklaşık 400 öğrenci) çıkarılması öngörülmekle birlikte, yabancı uyruklu öğrencilerin geçmişteki gibi Araştırma Görevlisi statüsünde istihdam edilememesi ve burs mekanizmalarının sınırlılığı uluslararasılaşma kapasitesini doğrudan kısıtlamaktadır. ODTÜ'nün ilk 100 hedefi açısından uluslararası öğrenci ve uluslararası akademik ağlara entegrasyon kritik bir gösterge iken, mevcut durum iyileştirme gerektirmektedir.

- **Mezuniyet sürelerinin hedeflenen düzeyin üzerinde seyretmesi:**

2025 yılı için ortalama mezuniyet sürelerinin Yüksek Lisans'ta **6,38 dönem**, Doktora'da **13,22 dönem** olması; af düzenlemeleri, pandemi/afet etkileri ve ek süre uygulamalarıyla birleştiğinde program tamamlama sürelerinin uzamasına neden olmaktadır. Ayrıca tez danışmanının ilk dönemde seçilmemesi gibi süreçsel gecikmeler sürenin uzamasını artırmaktadır. Bu durum, YÖK'ün “zamanında mezuniyet” ve kalite güvencesi yaklaşımıyla uyumlu biçimde daha güçlü izleme/erken uyarı mekanizmaları gerektirmektedir.

- **Uluslararası bilimsel etkinliklere katılım ve araştırma görünürlüğü için mali desteklerin sınırlılığı:**

Öğretim elemanlarının uluslararası toplantılar, çalıştaylar ve araştırma ağlarında aktif rol alması, ODTÜ'nün 2030 yılı için belirlediği ilk 100 üniversite hedefi kapsamında araştırma görünürlüğü, atıf etkisi ve uluslararası iş birliği göstergeleri açısından kritik öneme sahiptir. Son yıllarda ODTÜ Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) kapsamında uluslararası

toplantılara katılım ve araştırma faaliyetlerine yönelik desteklerin artırılmış olması önemli ve olumlu bir gelişme olmakla birlikte, mevcut destek düzeyleri Enstitü genelinde artan hareketlilik ihtiyacını karşılamak açısından hâlen sınırlı kalmaktadır.

Özellikle yurt dışı kongre, sempozyum ve çalıştay katılımlarında verilen desteklerin miktar olarak yetersiz olması, öğretim elemanlarının daha geniş ölçekli ve prestijli bilimsel etkinliklere düzenli katılımını zorlaştırmakta, uluslararası akademik ağların genişletilmesini ve görünürlüğün artırılmasını sınırlamaktadır. Bu durum, aynı zamanda TÜBİTAK ve Avrupa Birliği projelerine erişim, ortaklık geliştirme ve konsorsiyumlara dahil olma kapasitesini de dolaylı olarak etkilemektedir.

Buna ek olarak, yüksek lisans ve doktora tez jürilerinde Ankara dışından ve yurt dışından davet edilen öğretim üyeleri için ödenen yolluk ve harcırah tutarlarının düşük olması, nitelikli ve uluslararası katılımlı jüri oluşturulmasını güçleştirmekte; tez değerlendirme süreçlerinin uluslararası standartlarla daha güçlü biçimde bütünleşmesini sınırlamaktadır. Bu durum, Enstitü'nün akademik kaliteyi ve uluslararası görünürlüğü artırma hedefleriyle tam uyumlu bir yapı kurulmasının önünde yapısal bir kısıt oluşturmaktadır.

- **Doktora mezuniyeti için zorunlu yayın şartının bulunmaması:**

FBE bünyesinde doktora programlarında mezuniyet için SCI/SCI-E/SSCI/AHCI kapsamındaki dergilerde yayın yapma zorunluluğunun bulunmaması, doktora tezlerinin doğrudan yüksek etki değerine sahip uluslararası yayınlara dönüşmesini teşvik eden kurumsal bir mekanizmanın yeterince güçlü olmamasına yol açmaktadır. Bu durum, doktora çalışmalarında araştırma çıktılarının sistematik olarak SCI düzeyinde yayın üretme hedefiyle planlanmasını sınırlamakta ve tezlerin yayın performansında bir standart oluşmasını zorlaştırmaktadır.

ODTÜ'nün 2030 yılında dünyanın ilk 100 üniversitesi arasına girme hedefi dikkate alındığında, araştırma çıktılarının niteliği, atıf etkisi ve yüksek etki faktörlü dergilerde görünürlük temel performans göstergeleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, doktora mezuniyetine doğrudan yayın şartı bağlanmaması, üniversitenin küresel sıralama metriklerinde (QS, THE, ARWU gibi) kritik olan “araştırma çıktısı başına etki” ve “yayın kalitesi” göstergeleri açısından yapısal bir zayıflık oluşturmaktadır.

- **Patent ve ticarileşme çıktılarının beklenen düzeyin altında olması:**

Teknopark ekosistemiyle birlikte ürün/hizmet odaklı araştırma kültürü güçlenmiş olmakla birlikte, **yurt içi/yurt dışı patent başvurularının azlığı** yenilikçilik performansında gelişim ihtiyacına işaret etmektedir. İlk 100 hedefiyle uyumlu şekilde, fikri mülkiyet, ticarileşme ve sanayiyle ortak Ar-Ge portföyünün daha sistematik artırılması gerekmektedir.

- **Kurumsal strateji belgesinin bulunmaması ve hedeflerin ölçülebilirlik düzeyinin sınırlı kalması:**

FBE’de kalite ve iç kontrol çerçevesinde önemli dokümantasyon üretilmiş olsa da 2030 hedefiyle hizalanmış; **uluslararasılaşma, araştırma performansı, program portföyü, öğrenci deneyimi ve yönetim kapasitesi** gibi boyutları KPI’larla izleyen bütünselik bir “**Enstitü Strateji Belgesi**” bulunmaması önemli bir gelişim alanıdır. Bu eksiklik; önceliklendirme, kaynak tahsisi, risk-temelli izleme ve hesap verebilirlik mekanizmalarının kurumsal düzeyde daha güçlü kurulmasını sınırlandırmaktadır.

- **Program portföyünün güncellenmesi ve yeni disiplinlerarası program ihtiyacı:**

İlk 100 hedefi, üniversitelerin yükselen araştırma alanlarına hızlı uyumlanmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda, mevcut lisansüstü programların (özellikle hızla dönüşen alanlarda) müfredat, öğrenme çıktıları, sektör/araştırma trendleri ve uluslararası kıyaslarla **periyodik güncellenmesi**, ayrıca ODTÜ’nün stratejik araştırma temalarıyla hizalı **yeni disiplinlerarası programların** (ve/veya micro-credential/sertifika temelli yapılar) değerlendirilmesi gerekmektedir. Aksi halde program çekiciliği ve uluslararası rekabetçilik sınırlı kalabilmektedir.

- **Maaş/özlük koşullarının motivasyon ve verimlilik üzerindeki olumsuz etkisi:**

Akademik ve idari personelin aylık gelir düzeylerinin düşüklüğü motivasyon ve verimliliği olumsuz etkileyebilmekte; nitelikli insan kaynağının elde tutulması ve performans sürdürülebilirliği açısından risk oluşturmaktadır. Bu konu büyük ölçüde kurumsal/ulusal politika düzeyinde ele alınması gereken yapısal bir başlıktır.

IV.C. DEĞERLENDİRME

ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (FBE), bünyesinde yer alan tüm Anabilim Dallarında yürütülen lisansüstü eğitim ve araştırma faaliyetleriyle, ODTÜ’nün köklü akademik geleneğini ve araştırma üniversitesi kimliğini güçlü biçimde yansıtmaktadır. Enstitüye bağlı EABD’lerde sunulan yüksek nitelikli eğitim-öğretim, öğrenci kabul süreçlerinde uygulanan seçici ve şeffaf yaklaşım ile birleşerek ODTÜ’nün akademik ayrıcalığını sürdürülebilir kılmaktadır. Başvuru duyurularında minimum koşulların açık biçimde ilan edilmesi, başvuru sayısını belirli ölçüde azaltmakla birlikte, nitelikli ve koşulları sağlayan adayların sürece dâhil olmasını sağlamakta; adayların gereksiz başvuru ücreti ve zaman kaybı yaşamalarının önüne geçmektedir. Bu yaklaşım, hem aday memnuniyetini hem de Enstitü süreçlerinin etkinliğini artıran önemli bir uygulama olarak öne çıkmaktadır.

FBE’nin disiplinlerarası programlara öncelik veren yapısı, farklı Anabilim Dallarından akademisyenlerin bir araya gelerek ortak araştırmalar yürütmesine olanak tanımakta; gelişmiş ülkelerdeki araştırma üniversiteleriyle benzer akademik yapılanmaların kurulmasına katkı sağlamaktadır. Bu durum, Enstitü’nün uluslararası projelerde daha etkin rol alabilmesi ve çok disiplinli bilimsel üretimi artırabilmesi açısından stratejik bir avantajdır. Nitekim FBE’ye bağlı EABD’lerin çeşitlilik, nitelik ve öncelikli alanlara

yönelik yapı bakımından ulusal ve uluslararası normlara büyük ölçüde uyumlu olduğu görülmektedir.

Enstitü bünyesinde yürütülen tez çalışmalarının bilimsel yayın üretimine yüksek katkı sağlaması, FBE'nin araştırma odaklı eğitim yapısının somut bir göstergesidir. Son beş akademik yılda ODTÜ adresli SCI, SSCI ve AHCI indekslerinde yayımlanan makalelerin %61'inin yüksek lisans ve doktora tezlerinden üretilmiş olması, lisansüstü eğitimin üniversitenin araştırma performansına doğrudan katkı sağladığını göstermektedir. Bu eğilimin 2025 yılında da devam etmiş olması, Enstitü'nün ODTÜ'nün araştırma çıktılarının ana taşıyıcılarından biri olduğunu ortaya koymaktadır.

ODTÜ Lisansüstü Yılın Tezi Ödüllerinin uzun yıllardır verilmesi, öğrencilerin akademik performanslarını yükseltmelerini, tez çalışmalarını daha nitelikli yürütmelerini ve yayın üretimine yönelmelerini teşvik eden önemli bir motivasyon mekanizmasıdır. Bu uygulama, FBE'nin kalite odaklı yaklaşımının kurumsallaştığını göstermektedir.

ÖYP ve 35. Madde kapsamındaki araştırma görevlilerinin eğitimi yoluyla FBE, yalnızca ODTÜ için değil, Türkiye genelinde ve uluslararası ölçekte akademik insan kaynağı yetiştiren stratejik bir merkez konumundadır. 2025 yılı itibarıyla 35. Madde dâhil olmak üzere ÖYP programlarında toplam 24 öğrencinin bulunması, Enstitü'nün ülke çapında doktora düzeyinde kapasite gelişimine katkı sunduğunu göstermektedir. Bu yönüyle FBE, YÖK'ün akademik kapasitenin ülke geneline yayılması hedefinin önemli uygulayıcılarından biridir.

Bununla birlikte, ODTÜ'nün 2030 yılı itibarıyla dünyanın ilk 100 üniversitesi arasına girme hedefi dikkate alındığında, FBE'nin mevcut güçlü yönlerinin daha ileri bir düzeye taşınması gerekmektedir. İlk 100 üniversitelerde lisansüstü öğrenci sayıları, öğretim üyesi başına düşen lisansüstü öğrenci oranları, uluslararası öğrenci ve araştırmacı oranları, SCI kapsamındaki yayın sayısı ve atıf etkisi gibi göstergeler yüksek düzeyde seyretmektedir. Bu çerçevede, FBE açısından özellikle aşağıdaki alanlar stratejik önem taşımaktadır:

- İdari ve akademik destek personeli kapasitesinin artırılması,
- Uluslararası öğrenci oranının burs ve istihdam modelleriyle güçlendirilmesi,
- Doktora mezuniyeti için nitelikli uluslararası yayın şartının kurumsal politika haline getirilmesi,
- Uluslararası bilimsel etkinliklere katılım için mali desteklerin daha sürdürülebilir ve yeterli düzeyde çıkarılması,
- Patent, ticarileşme ve sanayi iş birliklerine dayalı araştırma çıktılarının artırılması,
- Program portföyünün güncellenmesi ve ODTÜ'nün stratejik araştırma alanlarıyla uyumlu yeni disiplinlerarası programların açılması,
- 2026–2030 dönemini kapsayan, ölçülebilir hedefler ve performans göstergeleri

içeren bir FBE Strateji Belgesi'nin hazırlanması.

Sonuç olarak FBE, mevcut yapısıyla ODTÜ'nün araştırma üniversitesi kimliğinin omurgasını oluşturan birimler arasında yer almakta; YÖK'ün kalite güvencesi ve nitelikli insan kaynağı hedeflerine, TÜBİTAK'ın Ar-Ge ve yenilikçilik politikalarına doğrudan katkı sağlamaktadır. Ancak ODTÜ'nün ilk 100 üniversite hedefinin gerektirdiği ölçekte bir akademik ve yönetsel kapasiteye ulaşılabilmesi için, Enstitü'nün insan kaynağı, uluslararasılaşma, yayın politikaları, stratejik planlama ve araştırma çıktılarının ticarileştirilmesi alanlarında yapısal güçlendirmelere ihtiyaç duyduğu açık biçimde görülmektedir. Bu doğrultuda atılacak adımlar, FBE'nin yalnızca ODTÜ için değil, Türkiye'nin bilimsel rekabet gücü açısından da daha merkezi bir konuma yükselmesini sağlayacaktır.

V.BÖLÜM: ÖNERİ ve TEDBİRLER

Diğer Enstitülerle stratejik plan çerçevesinde yapılan çalışmalardan da yararlanarak Lisansüstü Programlarda süreçlerin geliştirilmesi; yabancı öğrenci sayısını artırılması, tez çalışmalarının katma değere dönüşmesi; disiplinler arası programların geliştirilmesi, üniversite-kamu-sanayi iş birliğini güçlendirilmesi ve diğer hususlarda ortaya konan görüşler önümüzdeki dönemler için öneri ve tedbirler halinde aşağıda verilmiştir.

- **Lisansüstü Programlarda süreçlerin geliştirilmesi için**

- Lisansüstü program başvuruları için gerekli belge ve şartların daha detaylı paylaşılması,
- Dönem başında tez danışmanlarının araştırma alanlarını anlattığı toplantılar/çalıştaylar düzenlenmesi ve tez konularının internet sayfası üzerinden duyurulması,
- **Doktora mezuniyeti için makale şartının getirilmesi.** Doktora öğrencilerinin araştırma projesi oluşturma, yazma ve yönetme vb. ilgili olarak desteklenmesi, bunun için yaz okulları/çalıştaylar düzenlenmesi,
- Yurtdışı kongre katılımları desteklenmesi, özellikle makale ve kitap yazımlarının teşvik edilmesi,
- Lisansüstü öğrencilere burs imkanlarının artırılması, öğrenci sayılarında artış sağlanması,
- Üniversite senatosu tarafından onaylanmak üzere DAP'lar için bir yönetim planı ve yönergesi hazırlanması,
- Lisansüstü öğrenci başvuru sayısının artırılması için Rektörlük ve EABD Başkanlıkları ile koordinasyonun sağlanması,
- Mezuniyet sürelerinin kısaltılması için EABD'ler ile ortak çalışmaların yürütülmesi,
- Kurulacak danışma kurulu ile sanayi ve akademinin gelişimi ve talepleri hakkında daha fazla bilgi alınması. Bu konuda Araştırmalar Koordinatörlüğü ile koordinasyon kurulması. Enstitü bünyesinde bulunan EABD'lerin Başkanlarından oluşan alt komisyon ve danışma kurulları oluşturularak Enstitü çalışmalarının ihtiyaçlar doğrultusunda yönlendirilmesi,
- FBE iç işleyiş kartlarının güncellenmesi ve uzun zamandır bir ihtiyaç olduğu görülen yeni bir yönetmelik hazırlanması için çalışmaların başlatılması,

- FBE'ye özgü 2026–2030 dönemini kapsayan, ODTÜ Stratejik Planı, YÖK hedefleri ve TÜBİTAK öncelikleri ile uyumlu bir “**FBE Strateji Belgesi**” hazırlanması; bu belgede ölçülebilir performans göstergeleri (KPI), izleme mekanizmaları ve yıllık değerlendirme süreçlerinin tanımlanması,
- FBE süreç belgelerinin (iş akışları, görev tanımları, yetki ve sorumluluk matrisleri, risk analizleri) güncellenmesi ve dijital ortamda erişilebilirliğinin sağlanması,
- İç denetim mekanizmalarının daha etkin kullanılması, iç kontrol eylem planının düzenli aralıklarla gözden geçirilmesi ve bulguların yönetsel iyileştirmelere dönüştürülmesi.

• **Yabancı öğrenci sayısını arttırmak için**

- Yurtdışındaki eğitim fuarlarına katılarak, kitapçık/broşür vb. ile etkin tanıtım yapılması, burs, barınma ve araştırma konuları bilgilerinin verilmesi,
- Yabancı uyruklu öğrencilere yönelik araştırma bursu olanaklarının geliştirilmesi. (öğrenci asistanlığı destekleri verilmesi, uluslararası öğrencilere verilen burslarla ilgili MEB ve YÖK nezdinde seçimlerle ilgili girişimlerde bulunulması),
- TÜBİTAK'tan DOSAP için verilen desteğin Yabancı uyrukluları da kapsamı için girişimlerde bulunulması, Özel sektörde (örneğin Teknokent firmaları) part-time iş olanakları yaratılması,
- Üniversitede yaz aylarında güncel araştırma konularında çalıştay, konferans yaz okulları düzenlenmesi ve bu konferanslara farklı ülkelerden lisansüstü öğrencilerin katılımının sağlanması,
- Uluslararası öğrencilere yönelik bütünlük bir “karşılama ve oryantasyon programı” hazırlanması (akademik süreçler, etik kurallar, kampüs yaşamı, hukuki haklar ve sorumluluklar),
- Uluslararası öğrenci kabulünde stratejik ülkeler ve alanlar bazında hedefli tanıtım politikası geliştirilmesi.

• **Tez çalışmalarının katma değere dönüşmesi için**

- Doktora jürisine çıkarken öğrencinin tezinden en az bir uluslararası makale yayımlanmış olması,
- Yüksek lisans tezinde en az bir ulusal/uluslararası bildiri koşulu eklenmesi,

- Sanayi için araştırmacı yetiştirme programı vb. güdümlü tez programları oluşturulması,
- Şirketlere yönelik olarak “proje pazarı” benzeri “tez pazarı” yapılması,
- Üniversitenin araştırma politikalarına uygun öncelikli alanlarda tez çalışmalarının özendirilmesi,
- Patent, faydalı model ve ticarileşme potansiyeli olan tezler için mentorluk ve ön değerlendirme mekanizması kurulması,
- Tez çalışmalarının sonuçlarının ticarileşme ve toplumsal etki açısından izlenmesi için veri tabanı oluşturulması.

- **Disiplinlerarası programlar için**

- Disiplinlerarası programlara destek veren bölümlerin ve öğretim üyelerinin ödüllendirilmesi/desteklenmesi (ders yükleri hesaplanırken bu programlarda verdikleri derslerin de sayılması, destek veren bölümlerin performans bütçesinin artırılması vb.),
- Disiplinlerarası programların öğretim üyesi sorununun çözülmesi (yeterli sayıda öğretim üyesi istihdamı, görevlendirilen öğretim üyelerinin “çift görevlendirme (double affiliation)” ile bölüm veya merkezlerde de görevlendirilmesi, doktora sonrası araştırmacıların etkin kullanılması),
- Disiplinlerarası programların performanslarının ölçülmesi ve sürekli iyileştirilmesi için mekanizmalar oluşturulması (öz değerlendirme, program kapama, Disiplinlerarası Programlar Komisyonunun kurulması, dış değerlendirme yapılması),
- Disiplinlerarası programlara kabul koşullarının yükseltilmesi, program açma kriterlerinin belirlenmesi,
- ODTÜ’nün stratejik araştırma alanları ile uyumlu yeni disiplinlerarası programların açılması ve mevcut programların periyodik olarak güncellenmesi.

- **Diğer:**

- Lisansüstü programlarda ABET benzeri bir öz-değerlendirme çalışması yapılması için çalışmalara başlanması,
- Etik konulara daha fazla önem verilmesi,

- Tez yazımında yapay zekâ araçlarının kullanımı üzerine çalışmalar yapılması ve üst yönetimin bilgilendirilmesi,
- Lisansüstü Ödüllerin tekrar irdelenmesi, yararı görülenlere devam edilmesi,
- Sanayicilerin derslere, seminerlere ve projelere katılımının sağlanması ve sanayiden lisansüstü öğrenci kazanmak için toplantılar ve görüşmeler yapılması,
- Lisansüstü öğrencilerin Bölümlerde etkinliklerinin, katkılarının arttırılması için “think-talk” toplantıların düzenlenmesi,
- Tez araştırma sonuçlarının (YL/D için ayrı ayrı) medyada yer alması için çaba gösterilmesi,
- Mezun bilgilerinin derlenmesi için yeni yapılanmalar üzerinde çalışılması ve onlardan geri besleme bilgi alınması,
- Tez yazımında yapay zekâ araçlarının kullanımına ilişkin açık ve bağlayıcı bir “ODTÜ Tezlerde Yapay Zekâ Kullanım Yönergesi” hazırlanması, üniversite genelinde çalıştaylar ve eğitimlerle öğrencilere ve danışmanlara aktarılması,
- Akademik etik, akademik dürüstlük ve akademik iş yeri zorbalığı (mobbing) konularında tüm akademik ve idari personele düzenli eğitimler verilmesi,
- Yeni kayıt olan tüm lisansüstü öğrenciler için zorunlu akademik etik, araştırma bütünlüğü ve kurum kültürü odaklı oryantasyon programı düzenlenmesi,
- FBE süreçlerinin kalite güvence çerçevesinde periyodik olarak iç denetimlere tabi tutulması ve sonuçların iyileştirme planlarına dönüştürülmesi,
- ODTÜ’nün “ilk 100 üniversite” hedefi doğrultusunda FBE’nin araştırma çıktıları, yayın kalitesi, uluslararasılaşma ve insan kaynağı kapasitesi açısından yıllık performans raporlarının hazırlanması

için çalışılmalıdır.

EKLER

EK-1 Gizlilik Derecesi Tanınan Tezler ve Tezlerin Erişime Kapatılması

30.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren “Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge” de Madde 7 (1)’e göre:

- Ulusal çıkarları ve güvenliği ilgilendiren emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan, iş birliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü yönetim kurulu kararı ve daha sonra üniversitesi yönetim kurulu kararı ile tezler gizlilik kapsamına alınır. Tablo 34’te 2025 yılında gizlilik derecesi tanınan tezler verilmiştir.

Tablo 34: 2025 Ders Yılında Gizlilik Derecesi Tanınan Tezler

EABD	Öğretim Üyesi	Öğrencinin Adı Soyadı	Programı	Süre
AEE	Doç. Dr. Halil Ersin Köse	Melih DüNDAR	Y. Lisans	3 yıl
PST	Prof. Dr. Emrullah Görkem Günbaş	Gökçe Demircioğlu Akar	Doktora	5 yıl
MNT	Prof. Dr. Raşit Turan	Elif Gülen	Y. Lisans	2 yıl
ME	Prof. Dr. Orhan Yıldırım	Mehmet Sarper Yavuz	Doktora	5 yıl

30.05.2018 tarihinde yürürlüğe giren “Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge” de madde 6’ya göre:

- Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda **iki yıl**,
- Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. Şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında **altı ay**,

Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü yönetim kurulu kararı ile tezler erişime kapatılabilir. Bu kapsamda; **168** tez makale için **6 ay**, **35** tez ise patent için **2 yıl**, toplam **203** adet tez erişime kapatılmıştır.

Bu yönergenin amacı, lisansüstü tezlerin yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından gizlilik kararı alınmadıkça, bilime katkı sağlamamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinde toplanması, düzenlenmesi ve elektronik ortamda erişime açılması ile ilgili usulleri belirlemektir.

EK-2 İlke Kararları

Yeni disiplinler arası lisansüstü EABD kurma ile ilgili olarak FBE'deki çalışmalarda alınan ilke kararları ve izlenen yöntem aşağıda verilmiştir:

İlke Kararları:

- Eğer programların içinde alt programlar (trackler) olacaksa, alt programların zorunlu derslerinin aynı veya çok benzer olması,
- Tüm tezlerin farklı disiplinden iki öğretim üyesi tarafından yönetilmesi,
- Herhangi bir EABD kodlu en fazla üç dersin alınması,
- Kurulacak EABD kodlu en fazla iki dersin zorunlu ders olması (bütün alt programlarda dahil),
- Akademik Kurul'da yer almak için EABD konusunda bir projede görev almış /tez yönetmiş /yayın yapmış olması,
- EABD Başkanı'nın her iki yılda bir değişmesi ve farklı EABD'den seçilmesi.

İzlenen Yöntem:

- Kurulacak olan EABD'ye katkı verebilecek EABD'lerin belirlenmesi,
- Dünyadaki program, alt program örneklerinin irdelenip çalışma grubu üyelerine sunulması,
- Varsa program içindeki alt grupların belirlenmesi,
- ODTÜ'de açılan ve program öğrencilerinin alabileceği derslerin dökümünü yapmak üzere bir komisyonun çalışmalara başlaması,
- Her bir alt program için bir koordinatör seçilmesi,
- Koordinatörlerin, alt grupta yer almak isteyen diğer öğretim üyeleri ile görüşerek program önerisi (bilimsel hazırlık, zorunlu ve seçmeli derslerin listesini) hazırlanması,
- İdari konuların tartışılması.

EK-3 Uluslararası Protokoller

ODTÜ FBE ve yabancı üniversitelerle yapılan çift diploma Yüksek Lisans ve Doktora programları için protokoller imzalanmıştır (Tablo 35 ve Tablo 36).

Tablo 35: Ortak Doktora Protokolleri

Sıra No	EABD	Üniversite	İmza Tarihi
1	AEE	University of Poitiers-Fransa	31.05.2002
2	MATH	Louis Pasteur Üniversitesi-Strasbourg I-Fransa	2002
3	CHE	INSA of Lyon (Institut National des Sciences Appliquées de	02.09.2002
4	CE	Ecole Nationale Supérieure des Mines de Paris-Fransa	26.10.2004
5	FDE	University Bordeaux I-Fransa	20.06.2005
6	BIO	Université Paul Sabatier-Toulouse-Fransa	06.01.2006
7	CHE	Eindhoven University of Technology-Hollanda	25.12.2007
8	BTEC	Claude Bernard Lyon I-Fransa	29.07.2007
9	CE	Carnegie Mellon University-ABD	26.06.2008
10	AEE	University of D'Orleans-Fransa	26.03.2009
11	CE	Joseph Fourier-Grenoble I-Fransa	18.06.2010
12	ENVE	Carnegie Mellon-ABD	15.10.2012
13	CHE	Lehigh University-ABD	22.04.2015
14	ME	University of D'Orleans-Fransa	06.09.2019

Tablo 36: Ortak Yüksek Lisans Protokolleri

Sıra No	EABD	Üniversite	Programın Adı	İmza Tarihi
1	ARCH	DELFT University of Technology-Hollanda	Mimarlıkta Sayısal Tasarım ve Üretim Teknolojileri	2007
2	ID	DELFT University of Technology-Hollanda	Etkileşim için Tasarım	12.04.2007/01.10.2013
3	IE	Eindhoven University of Technology-Hollanda	Endüstri Mühendisliği	2008
4	CE	The University Joseph Fourier-Grenoble I (Fransa) The University of Patras (Yunanistan) The Rose School of Institute for Advanced	Erasmus Mundus Masters in Earthquake Engineering and Engineering Seismology” (MEEES) programına	27.04.2010

EK-4 Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanı**İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI**

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (ODTÜ-FBE, Ocak 2026)

Prof. Dr. Emre Naci Altun
FBE Müdürü